

Fremsat den 2. oktober 2013 af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen)

Forslag

til

Lov om en fælles patentdomstol m.v.

§ 1. Aftale af 19. februar 2013 om en fælles patentdomstol, jf. bilag 1 til denne lov, gælder her i landet.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren bestemme, at bestemmelser fastsat i henhold til aftalen om en fælles patentdomstol skal gælde her i landet.

Stk. 3. Beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kan i det omfang, det er fastsat i aftalen om en fælles patentdomstol, udøves af de institutioner, der er nævnt i denne aftale.

§ 2. Anmodning om, at et forlig, en afgørelse eller kendelse, som er omfattet af aftalen, skal fuldbyrdes, indgives til fogedretten. Anmodningen skal være skriftlig.

Stk. 2. Fuldbyrkelse af et forlig, en afgørelse eller kendelse omfattet af aftalen sker efter retsplejelovens regler.

Stk. 3. Hvis en part ikke overholder betingelserne i en kendelse afsagt af den fælles patentdomstol, kan fogedretten pålægge parten tvangsbøder, der skal betales til den fælles patentdomstol. Den enkelte bøde skal stå i rimeligt forhold til betydningen af den kendelse, der skal fuldbyrdes, og indskrænker ikke den pågældende parts ret til at kræve erstatning eller sikkerhedsstillelse.

§ 3. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Sager, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden er under behandling af en dansk domstol, færdigbehandles af vedkommende danske domstol.

Stk. 3. Retsplejelovens § 225 a, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 4, nr. 2, har virkning i syv år fra ikrafttræden af aftalen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren forlænge perioden nævnt i stk. 3 med op til syv år.

§ 4. I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1387 af 23. december 2012 og senest ved § 6 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 225, *stk. 2*, indsættes efter »Sø- og Handelsretten«: », jf. dog § 225 a«.

2. Efter § 225 indsættes:

»§ 225 a. Retssager, der er omfattet af Aftale af 19. februar 2013 om en fælles patentdomstol, anlægges ved den fælles patentdomstol.

Stk. 2. Uanset stk. 1 kan retssager om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent eller retssager om krænkelse eller ugyldighed af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, anlægges ved en dansk domstol efter reglerne i denne lov.«

3. I § 254 a, *stk. 2*, indsættes efter »omhandlede sager«: », eller for sager der efter § 225 a, stk. 1, anlægges ved den fælles patentdomstol«.

4. I § 411 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Reglerne i dette kapitel finder ikke anvendelse på sager, der efter § 225 a, stk. 1, anlægges ved den fælles patentdomstol.«

§ 5. I patentloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 108 af 24. januar 2012, som ændret ved § 29 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 23, *stk. 2*, og § 53 b, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »§§ 51, 54 eller 96« til: »§§ 51 eller 54«.

2. Efter § 50 indsættes i *kapitel 6*:

»§ 50 a. §§ 45-50 finder tilsvarende anvendelse på europæiske patenter med ensartet retsvirkning i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse.«

3. I § 57, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Dette gælder også indgreb i patentrettigheder, som er stiftet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse.«

4. I § 67, stk. 1, 1. pkt., ændres »§§ 44, 53 d, 53 e, 72, stk. 1 og 2, 73 samt 96« til: »§§ 44, 53 d, 53 e, 72, stk. 1 og 2 samt 73«, og »eller patentets ophør« udgår.

5. I § 77 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Et europæisk patent anses ikke for at have fået retsvirkning som et nationalt patent her i landet, når den ensartede retsvirkning af det pågældende patent er blevet registreret.«

6. I § 104 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Gebyrer indbetalt i henhold til § 98, stk. 7, tilbagebetales i tilfælde, hvor et europæisk patent i henhold til § 77, stk. 5, ikke anses for at have fået retsvirkning som et nationalt patent her i landet.«

§ 6. I lov om brugsmønstre, jf. lovbekendtgørelse nr. 106 af 24. januar 2012, som ændret ved § 24 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. §§ 72 og 73 ophæves.

§ 7. I lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 34, § 2, stk. 2, og § 4, stk. 2, ophæves.

2. I § 2, stk. 1, udgår », jf. dog stk. 2«.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 6 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Oversættelse

AGREEMENT**AFTALE****on a Unified Patent Court****om en fælles patentdomstol**

THE CONTRACTING MEMBER STATES,

DE KONTRAHERENDE MEDLEMSSTATER,

CONSIDERING that cooperation amongst the Member States of the European Union in the field of patents contributes significantly to the integration process in Europe, in particular to the establishment of an internal market within the European Union characterised by the free movement of goods and services and the creation of a system ensuring that competition in the internal market is not distorted;

SOM TAGER I BETRAGTNING, at samarbejde mellem Den Europæiske Unions medlemsstater på patentområdet bidrager væsentligt til integrationsprocessen i Europa, navnlig til oprettelsen af et indre marked inden for Den Europæiske Union kendetegnet ved fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og indførelsen af et system, der sikrer, at konkurrencen i det indre marked ikke forvrides,

CONSIDERING that the fragmented market for patents and the significant variations between national court systems are detrimental for innovation, in particular for small and medium-sized enterprises which have difficulties to enforce their patents and to defend themselves against unfounded claims and claims relating to patents which should be revoked;

SOM TAGER I BETRAGTNING, at det fragmenterede marked for patenter og de væsentlige forskelle mellem de nationale retssystemer er til skade for innovationen, navnlig for små og mellemstore virksomheder, der har vanskeligt ved at håndhæve deres patenter og forsvare sig mod ubegrundede krav og krav vedrørende patenter, der bør kendes ugyldige,

CONSIDERING that the European Patent Convention ('EPC') which has been ratified by all Member States of the European Union provides for a single procedure for granting European patents by the European Patent Office;

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den europæiske patentkonvention (»EPK«), som alle Den Europæiske Unions medlems stater har ratificeret, indeholder bestemmelser om en enkelt procedure for Den Europæiske Patentmyndigheds meddelelse af europæiske patenter,

CONSIDERING that by virtue of Regulation (EU) No 1257/2012¹⁾, patent proprietors can request unitary effect of their European patents so as to obtain unitary patent protection in the Member States of the European Union participating in the enhanced cooperation;

SOM TAGER I BETRAGTNING, at patenthavere i henhold til forordning (EU) nr. 1257/2012¹⁾ kan anmode om, at deres europæiske patenter får ensartet retsvirkning for at opnå enhedspatentbeskyttelse i de af Den Europæiske Unions medlemsstater, der deltager i det forstærkede samarbejde,

WISHING to improve the enforcement of patents and the defence against unfounded claims and patents which should be revoked and to enhance legal certainty by setting up a Unified Patent Court for li-

SOM ØNSKER at forbedre håndhævelsen af patenter og forsvaret mod ubegrundede krav og patenter, der bør kendes ugyldige, og at øge rettssik-

tigation relating to the infringement and validity of patents;

CONSIDERING that the Unified Patent Court should be devised to ensure expeditious and high quality decisions, striking a fair balance between the interests of right holders and other parties and taking into account the need for proportionality and flexibility;

CONSIDERING that the Unified Patent Court should be a court common to the Contracting Member States and thus part of their judicial system, with exclusive competence in respect of European patents with unitary effect and European patents granted under the provisions of the EPC;

CONSIDERING that the Court of Justice of the European Union is to ensure the uniformity of the Union legal order and the primacy of European Union law;

RECALLING the obligations of the Contracting Member States under the Treaty on European Union (TEU) and the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), including the obligation of sincere cooperation as set out in Article 4(3) TEU and the obligation to ensure through the Unified Patent Court the full application of, and respect for, Union law in their respective territories and the judicial protection of an individual's rights under that law;

CONSIDERING that, as any national court, the Unified Patent Court must respect and apply Union law and, in collaboration with the Court of Justice of the European Union as guardian of Union law, ensure its correct application and uniform interpretation; the Unified Patent Court must in particular cooperate with the Court of Justice of the European Union in properly interpreting Union law by relying on the latter's case law and by requesting preliminary rulings in accordance with Article 267 TFEU;

kerheden ved at oprette en fælles patentdomstol til retstvister om krænkelse og gyldighed af patenter,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol bør indrettes med henblik på at sikre hurtige afgørelser af høj kvalitet, hvorved der opnås en retfærdig balance mellem rettighedshavernes og andre parter interesser og tages hensyn til nødvendigheden af proportionalitet og fleksibilitet,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol bør være en domstol, der er fælles for de kontraherende medlemsstater og dermed en del af deres retssystem, med enekompetence med hensyn til europæiske patenter med ensartet retsvirkning og europæiske patenter, der meddeles i henhold til bestemmelserne i EPK,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Den Europæiske Unions Domstol skal sikre ensartetheden i Unionens retsorden og EU- rettens forrang,

SOM ERINDRER OM de kontraherende medlemsstaters forpligtelser i henhold til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), herunder forpligtelsen til loyalt samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, i TEU og forpligtelsen til gennem den fælles patentdomstol at sikre den fulde anvendelse af og respekt for EU-retten på deres respektive områder og retsbeskyttelsen af borgernes rettigheder i henhold til EU-retten,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol, som enhver national domstol, skal overholde og anvende EU-retten og i samarbejde med Den Europæiske Unions Domstol som vogter af EU-retten sikre en korrekt anvendelse og ensartet fortolkning heraf; den fælles patentdomstol skal navnlig samarbejde med Den Europæiske Unions Domstol om den korrekte fortolkning af EU-retten ved at støtte sig på sidstnævntes retspraksis og ved at anmode om præjudicielle afgørelser i overensstemmelse med artikel 267 i TEUF,

CONSIDERING that the Contracting Member States should, in line with the case law of the Court of Justice of the European Union on non-contractual liability, be liable for damages caused by infringements of Union law by the Unified Patent Court, including the failure to request preliminary rulings from the Court of Justice of the European Union;

CONSIDERING that infringements of Union law by the Unified Patent Court, including the failure to request preliminary rulings from the Court of Justice of the European Union, are directly attributable to the Contracting Member States and infringement proceedings can therefore be brought under Article 258, 259 and 260 TFEU against any Contracting Member State to ensure the respect of the primacy and proper application of Union law;

RECALLING the primacy of Union law, which includes the TEU, the TFEU, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the general principles of Union law as developed by the Court of Justice of the European Union, and in particular the right to an effective remedy before a tribunal and a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal, the case law of the Court of Justice of the European Union and secondary Union law;

CONSIDERING that this Agreement should be open to accession by any Member State of the European Union; Member States which have decided not to participate in the enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection may participate in this Agreement in respect of European patents granted for their respective territory;

CONSIDERING that this Agreement should enter into force on 1 January 2014 or on the first day of the fourth month after the 13th deposit, provided that the Contracting Member States that will have deposited their instruments of ratification or accession include the three States in which the highest number of European patents was in force in the year preceding the year in which the signature of the

SOM TAGER I BETRAGTNING, at de kontraherende medlemsstater i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis vedrørende ansvar uden for kontraktforhold bør være ansvarlige for skader som følge af den fælles patentdomstols overtrædelser af EU-retten, herunder undladelse af at anmode Den Europæiske Unions Domstol om præjudicielle afgørelser,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstols overtrædelser af EU-retten, herunder undladelse af at anmode Den Europæiske Unions Domstol om præjudicielle afgørelser, kan henføres direkte til de kontraherende medlemsstater, og at der derfor kan anlægges traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258, 259 og 260 i TEUF mod enhver kontraherende medlemsstat med henblik på at sikre overholdelsen og den korrekte anvendelse af EU-retten samt dennes forrang,

SOM ERINDRER OM EU-rettens forrang, herunder TEU, TEUF, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, EU-rettens almindelige grundsætninger som udviklet af Den Europæiske Unions Domstol, og navnlig adgangen til effektive retsmidler for en domstol og retten til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, Den Europæiske Unions Domstols retspraksis og afledt EU-ret,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at denne aftale bør kunne tiltrædes af enhver af Den Europæiske Unions medlemsstater; medlemsstater, som har besluttet ikke at deltage i det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse, kan deltage i denne aftale for så vidt angår europæiske patenter, der meddeles for deres respektive område,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at denne aftale bør træde i kraft den 1. januar 2014 eller den første dag i den fjerde måned efter den 13. deponering, forudsat at de kontraherende medlemsstater, der har deponeret deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter, omfatter de tre stater, hvor det største antal europæiske patenter er i kraft i det år, der går forud for det år, hvor undertegnelsen af aftalen

Agreement takes place, or on the first day of the fourth month after the date of entry into force of the amendments to Regulation (EU) No 1215/2012²⁾ concerning its relationship with this Agreement, whichever is the latest,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

PART I

GENERAL AND INSTITUTIONAL PROVISIONS

CHAPTER I

General provisions

Article 1

Unified Patent Court

A Unified Patent Court for the settlement of disputes relating to European patents and European patents with unitary effect is hereby established.

The Unified Patent Court shall be a court common to the Contracting Member States and thus subject to the same obligations under Union law as any national court of the Contracting Member States.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Agreement:

- a) "Court" means the Unified Patent Court created by this Agreement.
- b) "Member State" means a Member State of the European Union.
- c) "Contracting Member State" means a Member State party to this Agreement.
- d) "EPC" means the Convention on the Grant of European Patents of 5 October 1973, including any subsequent amendments.
- e) "European patent" means a patent granted under the provisions of the EPC, which does not

finder sted, eller den første dag i den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1215/2012²⁾ om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

ALMINDELIGE OG INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Den fælles patentdomstol

Der oprettes hermed en fælles patentdomstol til bilæggelse af tvister vedrørende europæiske patenter og europæiske patenter med ensartet retsvirkning.

Den fælles patentdomstol er en domstol, der er fælles for de kontraherende medlemsstater og dermed underlagt de samme forpligtelser i henhold til EU-retten som enhver af de kontraherende medlemsstaters nationale domstole.

Artikel 2

Definitioner

I denne aftale forstås ved:

- a) "domstol" : den fælles patentdomstol, der er oprettet ved denne aftale
- b) "medlemsstat" : en medlemsstat i Den Europæiske Union
- c) "kontraherende medlemsstat" : en medlemsstat, der er part i denne aftale
- d) "EPK" : konventionen om meddelelse af europæiske patenter af 5. oktober 1973 med senere ændringer
- e) "europæisk patent" : et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i EPK, som ikke har

benefit from unitary effect by virtue of Regulation (EU) No 1257/2012.

- f) "European patent with unitary effect" means a patent granted under the provisions of the EPC which benefits from unitary effect by virtue of Regulation (EU) No 1257/2012.
- g) "Patent" means a European patent and/or a European patent with unitary effect.
- h) "Supplementary protection certificate" means a supplementary protection certificate granted under Regulation (EC) No 469/2009³⁾ or under Regulation (EC) No 1610/96⁴⁾.
- i) "Statute" means the Statute of the Court as set out in Annex I, which shall be an integral part of this Agreement.
- j) "Rules of Procedure" means the Rules of Procedure of the Court, as established in accordance with Article 41.

Article 3

Scope of application

This Agreement shall apply to any:

- a) European patent with unitary effect;
- b) supplementary protection certificate issued for a product protected by a patent;
- c) European patent which has not yet lapsed at the date of entry into force of this Agreement or was granted after that date, without prejudice to Article 83; and
- d) European patent application which is pending at the date of entry into force of this Agreement or which is filed after that date, without prejudice to Article 83.

Article 4

Legal status

1. The Court shall have legal personality in each Contracting Member State and shall enjoy the most extensive legal capacity accorded to legal persons under the national law of that State.

ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012

- f) "europæisk patent med ensartet retsvirkning" : et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i EPK, som har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012
- g) "patent" : et europæisk patent og/eller et europæisk patent med ensartet retsvirkning
- h) "supplerende beskyttelsescertifikat" : et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt i henhold til forordning (EF) nr. 469/2009³⁾ eller forordning (EF) nr. 1610/96⁴⁾
- i) "statut" : statuten for domstolen, jf. bilag I, som er en integrerende del af denne aftale
- j) "procesreglement" : domstolens procesreglement som fastsat i henhold til artikel 41.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse på:

- a) ethvert europæisk patent med ensartet retsvirkning
- b) ethvert supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et patent
- c) ethvert europæisk patent, som endnu ikke er ophørt på datoen for denne aftales ikrafttræden eller er meddelt efter denne dato, jf. dog artikel 83, og
- d) enhver europæisk patentansøgning, som er under behandling på datoen for denne aftales ikrafttræden eller er indleveret efter denne dato, jf. dog artikel 83.

Artikel 4

Retlig status

1. Domstolen har status som juridisk person i hver kontraherende medlemsstat og har den mest vidtgående rets- og handleevne, som denne stats nationale ret tillægger juridiske personer.

2. The Court shall be represented by the President of the Court of Appeal who shall be elected in accordance with the Statute.

Article 5

Liability

1. The contractual liability of the Court shall be governed by the law applicable to the contract in question in accordance with Regulation (EC) No 593/2008⁵⁾ (Rome I), where applicable, or failing that in accordance with the law of the Member State of the court seized.

2. The non-contractual liability of the Court in respect of any damage caused by it or its staff in the performance of their duties, to the extent that it is not a civil and commercial matter within the meaning of Regulation (EC) No 864/2007⁶⁾ (Rome II), shall be governed by the law of the Contracting Member State in which the damage occurred. This provision is without prejudice to the application of Article 22.

3. The court with jurisdiction to settle disputes under paragraph 2 shall be a court of the Contracting Member State in which the damage occurred.

CHAPTER II

Institutional provisions

Article 6

The Court

1. The Court shall comprise a Court of First Instance, a Court of Appeal and a Registry.

2. The Court shall perform the functions assigned to it by this Agreement.

Article 7

2. Domstolen repræsenteres af Appeldomstolens præsident, der vælges i overensstemmelse med statuten.

Artikel 5

Ansvar

1. Domstolens ansvar i kontraktforhold bestemmes af den lovgivning, der finder anvendelse på den pågældende kontrakt i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 593/2008⁵⁾ (Rom I), hvor dette er relevant, eller, hvor dette ikke er tilfældet, i overensstemmelse med lovgivningen i den medlemsstat, hvor den ret, hvor sagen er indbragt, er beliggende.

2. Domstolens ansvar uden for kontrakt for skader forvoldt af domstolen eller dens personale under udøvelsen af deres hverv bestemmes i det omfang, det ikke er omfattet af det civil- og handelsretlige område, jf. forordning (EF) nr. 864/2007⁶⁾ (Rom II-forordningen), af lovgivningen i den kontraherende medlemsstat, hvor skaden opstod. Denne bestemmelse berører ikke anvendelsen af artikel 22.

3. Den domstol, der har kompetence til at afgøre tvister i henhold til stk. 2, skal være en domstol i den kontraherende medlemsstat, hvor skaden opstod.

KAPITEL II

Institutionelle bestemmelser

Artikel 6

Domstolen

1. Domstolen skal bestå af en førsteinstansdomstol, en appeldomstol og et registreringskontor.

2. Domstolen udfører de funktioner, der tillægges den ved denne aftale.

Artikel 7

The Court of First Instance

1. The Court of First Instance shall comprise a central division as well as local and regional divisions.

2. The central division shall have its seat in Paris, with sections in London and Munich. The cases before the central division shall be distributed in accordance with Annex II, which shall form an integral part of this Agreement.

3. A local division shall be set up in a Contracting Member State upon its request in accordance with the Statute. A Contracting Member State hosting a local division shall designate its seat.

4. An additional local division shall be set up in a Contracting Member State upon its request for every one hundred patent cases per calendar year that have been commenced in that Contracting Member State during three successive years prior to or subsequent to the date of entry into force of this Agreement. The number of local divisions in one Contracting Member State shall not exceed four.

5. A regional division shall be set up for two or more Contracting Member States, upon their request in accordance with the Statute. Such Contracting Member States shall designate the seat of the division concerned. The regional division may hear cases in multiple locations.

Article 8

Composition of the panels of the Court of First Instance

1. Any panel of the Court of First Instance shall have a multinational composition. Without prejudice to paragraph 5 of this Article and to Article 33(3)(a), it shall sit in a composition of three judges.

2. Any panel of a local division in a Contracting Member State where, during a period of three suc-

Førsteinstansdomstolen

1. Førsteinstansdomstolen skal bestå af en central afdeling samt lokale og regionale afdelinger.

2. Den centrale afdeling har sit hjemsted i Paris og underafdelinger i London og München. Sagerne ved den centrale afdeling fordeles i overensstemmelse med bilag II, som udgør en integrerende del af denne aftale.

3. Der oprettes en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat efter anmodning fra denne i overensstemmelse med statuten. En kontraherende medlemsstat, der har en lokal afdeling, udpeger dennes hjemsted.

4. Der oprettes yderligere en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat efter anmodning fra denne for hver et hundrede patentsager pr. kalenderår, som er påbegyndt i den pågældende kontraherende medlemsstat i tre på hinanden følgende år forud for eller efter datoen for denne aftales ikrafttræden. Der kan højst være fire lokale afdelinger i en kontraherende medlemsstat.

5. Der oprettes en regional afdeling for to eller flere kontraherende medlemsstater efter anmodning fra disse i overensstemmelse med statuten. Disse kontraherende medlemsstater udpeger hjemstedet for den pågældende afdeling. Den regionale afdeling kan behandle sager på flere forskellige lokaliteter.

Artikel 8

Sammensætningen af Førsteinstansdomstolens paneler

1. Hvert panel i Førsteinstansdomstolen skal have en multinational sammensætning. De består af tre dommere, jf. dog stk. 5 i denne artikel og artikel 33, stk. 3, litra a).

2. Hvert panel i en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat, hvor der i en periode på tre på

cessive years prior or subsequent to the entry into force of this Agreement, less than fifty patent cases per calendar year on average have been commenced shall sit in a composition of one legally qualified judge who is a national of the Contracting Member State hosting the local division concerned and two legally qualified judges who are not nationals of the Contracting Member State concerned and are allocated from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3) on a case by case basis.

3. Notwithstanding paragraph 2, any panel of a local division in a Contracting Member State where, during a period of three successive years prior or subsequent to the entry into force of this Agreement, fifty or more patent cases per calendar year on average have been commenced, shall sit in a composition of two legally qualified judges who are nationals of the Contracting Member State hosting the local division concerned and one legally qualified judge who is not a national of the Contracting Member State concerned and is allocated from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3). Such third judge shall serve at the local division on a long term basis, where this is necessary for the efficient functioning of divisions with a high work load.

4. Any panel of a regional division shall sit in a composition of two legally qualified judges chosen from a regional list of judges, who shall be nationals of the Contracting Member States concerned, and one legally qualified judge who shall not be a national of the Contracting Member States concerned and who shall be allocated from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3).

5. Upon request by one of the parties, any panel of a local or regional division shall request the President of the Court of First Instance to allocate from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3) an additional technically qualified judge with qualifications and experience in the field of technology concerned. Moreover, any panel of a local or regional division may, after having heard the parties, submit such request on its own initiative, where it deems this appropriate.

hinanden følgende år forud for eller efter denne aftales ikrafttræden i gennemsnit er påbegyndt mindre end halvtreds patentsager pr. kalenderår, består af en juridisk dommer, der er statsborger i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den lokale afdeling er beliggende, og to juridiske dommere, der ikke er statsborgere i den pågældende kontraherende medlemsstat, og som allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, fra sag til sag.

3. Uanset stk. 2 består hvert panel i en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat, hvor der i en periode på tre på hinanden følgende år forud for eller efter denne aftales ikrafttræden i gennemsnit er påbegyndt halvtreds patentsager eller derover pr. kalenderår, af to juridiske dommere, der er statsborgere i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den lokale afdeling er beliggende, og en juridisk dommer, der ikke er statsborger i den pågældende kontraherende medlemsstat, og som er allokeret fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3. Denne tredje dommer sidder i den lokale afdeling på langtidsbasis, hvis dette er nødvendigt af hensyn til, at afdelinger med en stor arbejdsbyrde kan fungere effektivt.

4. Hvert panel i en regional afdeling består af to juridiske dommere valgt fra en regional liste over dommere, der er statsborgere i de pågældende kontraherende medlemsstater, og en juridisk dommer, der ikke er statsborger i de pågældende kontraherende medlemsstater, og som allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3.

5. På en af parternes anmodning skal et panel i en lokal eller regional afdeling anmode Førsteinstansdomstolens præsident om at allokere en teknisk dommer fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. Desuden kan hvert panel i en lokal eller regional afdeling efter at have hørt sagens parter på eget initiativ fremsætte en sådan anmodning, når det skønnes hensigtsmæssigt.

In cases where such a technically qualified judge is allocated, no further technically qualified judge may be allocated under Article 33(3)(a).

6. Any panel of the central division shall sit in a composition of two legally qualified judges who are nationals of different Contracting Member States and one technically qualified judge allocated from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3) with qualifications and experience in the field of technology concerned. However, any panel of the central division dealing with actions under Article 32(1)(i) shall sit in a composition of three legally qualified judges who are nationals of different Contracting Member States.

7. Notwithstanding paragraphs 1 to 6 and in accordance with the Rules of Procedure, parties may agree to have their case heard by a single legally qualified judge.

8. Any panel of the Court of First Instance shall be chaired by a legally qualified judge.

Article 9

The Court of Appeal

1. Any panel of the Court of Appeal shall sit in a multinational composition of five judges. It shall sit in a composition of three legally qualified judges who are nationals of different Contracting Member States and two technically qualified judges with qualifications and experience in the field of technology concerned. Those technically qualified judges shall be assigned to the panel by the President of the Court of Appeal from the pool of judges in accordance with Article 18.

2. Notwithstanding paragraph 1, a panel dealing with actions under Article 32(1)(i) shall sit in a composition of three legally qualified judges who are nationals of different Contracting Member States.

3. Any panel of the Court of Appeal shall be chaired by a legally qualified judge.

I sager, hvor der allokeres en sådan teknisk dommer, må der ikke yderligere allokeres en teknisk dommer i henhold til artikel 33, stk. 3, litra a).

6. Hvert panel i den centrale afdeling består af to juridiske dommere, der er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater, og en teknisk dommer, der allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. Ethvert panel i den centrale afdeling, der behandler søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i), består dog af tre juridiske dommere, som er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater.

7. Uanset stk. 1-6 og i overensstemmelse med procesreglementet kan parterne aftale at få deres sag behandlet af en enkelt juridisk dommer.

8. Hvert panel i Førsteinstansdomstolen skal have en juridisk dommer som formand.

Artikel 9

Appeldomstolen

1. Hvert panel i Appeldomstolen skal have en multinational sammensætning bestående af fem dommere. Det består af tre juridiske dommere, der er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater, og to tekniske dommere med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. De tekniske dommere tilknyttes panelet af Appeldomstolens præsident fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18.

2. Uanset stk. 1 består ethvert panel, der behandler søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i), dog af tre juridiske dommere, som er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater.

3. Hvert panel i Appeldomstolen skal have en juridisk dommer som formand.

4. The panels of the Court of Appeal shall be set up in accordance with the Statute.

5. The Court of Appeal shall have its seat in Luxembourg.

Article 10

The Registry

1. A Registry shall be set up at the seat of the Court of Appeal. It shall be managed by the Registrar and perform the functions assigned to it in accordance with the Statute. Subject to conditions set out in this Agreement and the Rules of Procedure, the register kept by the Registry shall be public.

2. Sub-registries shall be set up at all divisions of the Court of First Instance.

3. The Registry shall keep records of all cases before the Court. Upon filing, the sub-registry concerned shall notify every case to the Registry.

4. The Court shall appoint the Registrar in accordance with Article 22 of the Statute and lay down the rules governing the Registrar's service.

Article 11

Committees

An Administrative Committee, a Budget Committee and an Advisory Committee shall be set up in order to ensure the effective implementation and operation of this Agreement. They shall in particular exercise the duties foreseen by this Agreement and the Statute.

Article 12

The Administrative Committee

1. The Administrative Committee shall be composed of one representative of each Contracting Member State. The European Commission shall be

4. Appeldomstolens paneler oprettes i overensstemmelse med statutten.

5. Appeldomstolen har sit hjemsted i Luxembourg.

Artikel 10

Registreringskontoret

1. Der oprettes et registreringskontor ved Appeldomstolens hjemsted. Det ledes af en justitssekretær og udfører de funktioner, der tillægges det i overensstemmelse med statutten. Registreringskontorets register er offentligt, jf. dog bestemmelserne i denne aftale og i procesreglementet.

2. Der oprettes underregistreringskontorer ved alle Førsteinstansdomstolens afdelinger.

3. Registreringskontoret opbevarer fortegnelser over alle sager ved domstolen. Straks efter indgivelsen af en sag meddeler det pågældende underregistreringskontor sagen til Registreringskontoret.

4. Domstolen udnævner justitssekretæren i overensstemmelse med artikel 22 i statutten og fastsætter reglerne for dennes stilling.

Artikel 11

Udvalg

Der oprettes et administrativt udvalg, et budgetudvalg og et rådgivende udvalg for at sikre, at denne aftale gennemføres og fungerer effektivt. De varetager navnlig de opgaver, der er omhandlet i denne aftale og i statutten.

Artikel 12

Det Administrative Udvalg

1. Det Administrative Udvalg består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat. Europa-Kommissionen er repræsenteret som observatør på Det Administrative Udvalgs møder.

represented at the meetings of the Administrative Committee as observer.

2. Each Contracting Member State shall have one vote.

3. The Administrative Committee shall adopt its decisions by a majority of three quarters of the Contracting Member States represented and voting, except where this Agreement or the Statute provides otherwise.

4. The Administrative Committee shall adopt its rules of procedure.

5. The Administrative Committee shall elect a chairperson from among its members for a term of three years. That term shall be renewable.

Article 13

The Budget Committee

1. The Budget Committee shall be composed of one representative of each Contracting Member State.

2. Each Contracting Member State shall have one vote.

3. The Budget Committee shall take its decisions by a simple majority of the representatives of the Contracting Member States. However, a majority of three-quarters of the representatives of Contracting Member States shall be required for the adoption of the budget.

4. The Budget Committee shall adopt its rules of procedure.

5. The Budget Committee shall elect a chairperson from among its members for a term of three years. That term shall be renewable.

Article 14

The Advisory Committee

2. Hver kontraherende medlemsstat har én stemme.

3. Det Administrative Udvalg træffer sine beslutninger med et flertal på tre fjerdedele af de kontraherende medlemsstater, der er repræsenteret og deltager i afstemningen, medmindre andet er fastsat i denne aftale eller i statuten.

4. Det Administrative Udvalg vedtager selv sin forretningsorden.

5. Det Administrative Udvalg vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

Artikel 13

Budgetudvalget

1. Budgetudvalget består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat.

2. Hver kontraherende medlemsstat har én stemme.

3. Budgetudvalget træffer sine beslutninger med simpelt flertal blandt de kontraherende medlemsstaters repræsentanter. Der kræves dog et flertal på tre fjerdedele af de kontraherende medlemsstaters repræsentanter til at vedtage budgettet.

4. Budgetudvalget vedtager selv sin forretningsorden.

5. Budgetudvalget vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

Artikel 14

Det Rådgivende Udvalg

1. The Advisory Committee shall:
 - a) assist the Administrative Committee in the preparation of the appointment of judges of the Court;
 - b) make proposals to the Presidium referred to in Article 15 of the Statute on the guidelines for the training framework for judges referred to in Article 19; and
 - c) deliver opinions to the Administrative Committee concerning the requirements for qualifications referred to in Article 48(2).

2. The Advisory Committee shall comprise patent judges and practitioners in patent law and patent litigation with the highest recognised competence. They shall be appointed, in accordance with the procedure laid down in the Statute, for a term of six years. That term shall be renewable.

3. The composition of the Advisory Committee shall ensure a broad range of relevant expertise and the representation of each of the Contracting Member States. The members of the Advisory Committee shall be completely independent in the performance of their duties and shall not be bound by any instructions.

4. The Advisory Committee shall adopt its rules of procedure.

5. The Advisory Committee shall elect a chairperson from among its members for a term of three years. That term shall be renewable.

CHAPTER III

Judges of the Court

Article 15

Eligibility criteria for the appointment of judges

1. The Court shall comprise both legally qualified judges and technically qualified judges. Judges shall ensure the highest standards of competence and shall have proven experience in the field of patent litigation.

1. Det Rådgivende Udvalg:
 - a) bistår Det Administrative Udvalg med forberedelsen af udnævnelsen af dommere ved domstolen
 - b) forelægger Præsidiets, jf. statuttens artikel 15, forslag til de i artikel 19 omhandlede retningslinjer for uddannelsesordningen for dommere, og
 - c) afgiver udtalelse til Det Administrative Udvalg om de i artikel 48, stk. 2, omhandlede kvalifikationskrav.

2. Det Rådgivende Udvalg skal bestå af patentdommere og fagpersoner i patentret og patentretssager med den højeste anerkendte kompetence. De udnævnes efter den i statuten fastlagte procedure for en periode på seks år. Genudnævnelse kan finde sted.

3. Det Rådgivende Udvalgs sammensætning skal sikre en bred vifte af relevant ekspertise og repræsentation af hver af de kontraherende medlemsstater. Medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg skal være fuldstændig uafhængige ved udøvelsen af deres hverv og ikke være bundet af nogen instrukser.

4. Det Rådgivende Udvalg vedtager selv sin forretningsorden.

5. Det Rådgivende Udvalg vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

KAPITEL III

Domstolens dommere

Artikel 15

Udvælgelseskriterier for udnævnelse af dommere

1. Domstolen skal bestå af både juridiske og tekniske dommere. Dommerne skal sikre de højeste standarder for kompetence og skal have dokumenteret erfaring inden for patentretssager.

2. Legally qualified judges shall possess the qualifications required for appointment to judicial offices in a Contracting Member State.

3. Technically qualified judges shall have a university degree and proven expertise in a field of technology. They shall also have proven knowledge of civil law and procedure relevant in patent litigation.

Article 16

Appointment procedure

1. The Advisory Committee shall establish a list of the most suitable candidates to be appointed as judges of the Court, in accordance with the Statute.

2. On the basis of that list, the Administrative Committee shall appoint the judges of the Court acting by common accord.

3. The implementing provisions for the appointment of judges are set out in the Statute.

Article 17

Judicial independence and impartiality

1. The Court, its judges and the Registrar shall enjoy judicial independence. In the performance of their duties, the judges shall not be bound by any instructions.

2. Legally qualified judges, as well as technically qualified judges who are full-time judges of the Court, may not engage in any other occupation, whether gainful or not, unless an exception is granted by the Administrative Committee.

3. Notwithstanding paragraph 2, the exercise of the office of judges shall not exclude the exercise of other judicial functions at national level.

4. The exercise of the office of technically qualified judges who are part-time judges of the Court

2. De juridiske dommere skal have de nødvendige kvalifikationer for beskikkelse som dommer i en kontraherende medlemsstat.

3. De tekniske dommere skal have en universitetseksamen og dokumenteret erfaring inden for et teknisk område. De skal tillige have dokumenteret kendskab til civilret og civil retspleje, som er relevant for patentretssager.

Artikel 16

Udnævnelsesprocedure

1. Det Rådgivende Udvalg udarbejder en liste over de bedst egnede kandidater med henblik på udnævnelse til dommere ved domstolen i overensstemmelse med statuten.

2. På grundlag af denne liste udnævner Det Administrative Udvalg domstolens dommere ved fælles overenskomst.

3. Gennemførelsesbestemmelserne om udnævnelse af dommere er fastsat i statuten.

Artikel 17

Retlig uafhængighed og upartiskhed

1. Domstolen, dens dommere og justitssekretæren skal være retligt uafhængige. Dommerne er ved udøvelsen af deres hverv ikke bundet af nogen instrukser.

2. Hverken juridiske eller tekniske fuldtidsdommere ved domstolen må udøve nogen anden — lønnet eller ulønnet — erhvervsmæssig virksomhed, medmindre Det Administrative Udvalg indrømmer en undtagelse.

3. Uanset stk. 2 er udøvelsen af hvervet som dommer ikke til hinder for udøvelsen af andre stillinger i retsvæsenet på nationalt plan.

4. Udøvelsen af hvervet som teknisk deltidsdommer ved domstolen er ikke til hinder for varetagel-

shall not exclude the exercise of other functions provided there is no conflict of interest.

5. In case of a conflict of interest, the judge concerned shall not take part in proceedings. Rules governing conflicts of interest are set out in the Statute.

Article 18

Pool of Judges

1. A Pool of Judges shall be established in accordance with the Statute.

2. The Pool of Judges shall be composed of all legally qualified judges and technically qualified judges from the Court of First Instance who are full-time or part-time judges of the Court. The Pool of Judges shall include at least one technically qualified judge per field of technology with the relevant qualifications and experience. The technically qualified judges from the Pool of Judges shall also be available to the Court of Appeal.

3. Where so provided by this Agreement or the Statute, the judges from the Pool of Judges shall be allocated to the division concerned by the President of the Court of First Instance. The allocation of judges shall be based on their legal or technical expertise, linguistic skills and relevant experience. The allocation of judges shall guarantee the same high quality of work and the same high level of legal and technical expertise in all panels of the Court of First Instance.

Article 19

Training framework

1. A training framework for judges, the details of which are set out in the Statute, shall be set up in order to improve and increase available patent litigation expertise and to ensure a broad geographic distribution of such specific knowledge and experience. The facilities for that framework shall be situated in Budapest.

sen af andre stillinger, forudsat at der ikke er nogen interessekonflikt.

5. I tilfælde af interessekonflikt deltager den pågældende dommer ikke i sagens behandling. Reglerne om interessekonflikter er fastsat i statutten.

Artikel 18

Dommerpulje

1. Der oprettes en dommerpulje i overensstemmelse med statutten.

2. Dommerpuljen består af alle juridiske og tekniske dommere fra Førsteinstansdomstolen, som er fuldtids- eller deltidsdommere ved domstolen. Dommerpuljen omfatter mindst én teknisk dommer for hvert teknisk område med relevante kvalifikationer og relevant erfaring. De tekniske dommere fra dommerpuljen står også til rådighed for Appeldomstolen.

3. Når der er fastsat bestemmelser herom i denne aftale eller statutten, allokterer Førsteinstansdomstolens præsident dommere fra dommerpuljen til den pågældende afdeling. Allokeringen af dommere skal baseres på deres juridiske eller tekniske ekspertise, sproglige færdigheder og relevante erfaring. Allokeringen af dommere skal sikre den samme høje kvalitet af arbejdet og det samme høje niveau for juridisk og teknisk ekspertise i alle Førsteinstansdomstolens paneler.

Artikel 19

Uddannelsesordning

1. Der oprettes en uddannelsesordning for dommere, som er nærmere beskrevet i statutten, for at forbedre og øge den disponible ekspertise i patentretssager og sikre en bred geografisk fordeling af denne særlige viden og erfaring. Faciliteterne for ordningen er beliggende i Budapest.

2. The training framework shall in particular focus on:

- a) internships in national patent courts or divisions of the Court of First Instance hearing a substantial number of patent litigation cases;
- b) improvement of linguistic skills;
- c) technical aspects of patent law;
- d) the dissemination of knowledge and experience in civil procedure for technically qualified judges;
- e) the preparation of candidate-judges.

3. The training framework shall provide for continuous training. Regular meetings shall be organised between all judges of the Court in order to discuss developments in patent law and to ensure the consistency of the Court's case law.

CHAPTER IV

The primacy of Union law, liability and responsibility of the Contracting Member States

Article 20

Primacy of and respect for Union law

The Court shall apply Union law in its entirety and shall respect its primacy.

Article 21

Requests for preliminary rulings

As a court common to the Contracting Member States and as part of their judicial system, the Court shall cooperate with the Court of Justice of the European Union to ensure the correct application and uniform interpretation of Union law, as any national court, in accordance with Article 267 TFEU in particular. Decisions of the Court of Justice of the European Union shall be binding on the Court.

Article 22

Liability for damage caused by infringements of Union law

2. Uddannelsesordningen fokuserer især på:

- a) praktikophold ved nationale patentdomstole eller afdelinger af Førsteinstansdomstolen, der har et betydeligt antal patentretssager
- b) forbedring af sproglige færdigheder
- c) tekniske aspekter af patentretten
- d) formidling af viden om og erfaring i civil retspleje for tekniske dommere
- e) forberedelse af dommerkandidater.

3. Uddannelsesordningen omfatter efter- og videreuddannelse. Der afholdes regelmæssigt møder mellem alle dommere ved domstolen for at drøfte udviklinger i patentretten og sikre, at domstolens retspraksis er konsekvent.

KAPITEL IV

EU-rettens forrang, de kontraherende medlemsstaters erstatningsansvar og ansvar

Artikel 20

EU-rettens forrang og overholdelse

Domstolen anvender EU-retten i sin helhed og respekterer dens forrang.

Artikel 21

Anmodninger om præjudicielle afgørelser

Da domstolen er fælles for de kontraherende medlemsstater og er en del af deres retssystem, samarbejder den med Den Europæiske Unions Domstol for at sikre korrekt anvendelse og ensartet fortolkning af EU-retten lige som enhver national domstol, navnlig i henhold til artikel 267 i TEUF. Den Europæiske Unions Domstols afgørelser er bindende for domstolen.

Artikel 22

Erstatningsansvar som følge af overtrædelser af EU-retten

1. The Contracting Member States are jointly and severally liable for damage resulting from an infringement of Union law by the Court of Appeal, in accordance with Union law concerning non-contractual liability of Member States for damage caused by their national courts breaching Union law.

2. An action for such damages shall be brought against the Contracting Member State where the claimant has its residence or principal place of business or, in the absence of residence or principal place of business, place of business, before the competent authority of that Contracting Member State. Where the claimant does not have its residence, or principal place of business or, in the absence of residence or principal place of business, place of business in a Contracting Member State, the claimant may bring such an action against the Contracting Member State where the Court of Appeal has its seat, before the competent authority of that Contracting Member State.

The competent authority shall apply the *lex fori*, with the exception of its private international law, to all questions not regulated by Union law or by this Agreement. The claimant shall be entitled to obtain the entire amount of damages awarded by the competent authority from the Contracting Member State against which the action was brought.

3. The Contracting Member State that has paid damages is entitled to obtain proportional contribution, established in accordance with the method laid down in Article 37(3) and (4), from the other Contracting Member States. The detailed rules governing the Contracting Member States' contribution under this paragraph shall be determined by the Administrative Committee.

Article 23

Responsibility of the Contracting Member States

Actions of the Court are directly attributable to each Contracting Member State individually, including for the purposes of Articles 258, 259 and 260

1. De kontraherende medlemsstater hæfter solidarisk for skade, der skyldes Appeldomstolens overtrædelse af EU-retten, i overensstemmelse med EU-retten vedrørende medlemsstaternes ansvar uden for kontraktforhold for skade, der er forårsaget af, at deres nationale domstole har tilsidesat EU-retten.

2. Et sådant erstatningsøgsmål anlægges mod den kontraherende medlemsstat, hvor sagsøger har sin bopæl eller sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, ved den pågældende kontraherende medlemsstats kompetente myndighed. Hvis sagsøger ikke har sin bopæl eller sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted i en kontraherende medlemsstat, kan sagsøger anlægge søgsmålet mod den kontraherende medlemsstat, hvor Appeldomstolen har sit hjemsted, ved den pågældende kontraherende medlemsstats kompetente myndighed.

Den kompetente myndighed anvender *lex fori*, dog undtaget dets internationale privatret, på alle spørgsmål, der ikke er reguleret af EU-retten eller af denne aftale. Sagsøger er berettiget til at modtage hele det erstatningsbeløb, som den kompetente myndighed har tilkendt denne, fra den kontraherende medlemsstat, mod hvilken søgsmålet var anlagt.

3. Den kontraherende medlemsstat, der har betalt erstatning, er berettiget til modtage et proportionelt bidrag, som er fastlagt i overensstemmelse med den metode, der er fastsat i artikel 37, stk. 3 og 4, fra de øvrige kontraherende medlemsstater. De nærmere regler for de kontraherende medlemsstaters bidrag i henhold til dette stykke fastlægges af Det Administrative Udvalg.

Artikel 23

De kontraherende medlemsstaters ansvar

Domstolens handlinger tilskrives direkte hver af de kontraherende medlemsstater individuelt, herunder med henblik på artikel 258, 259 og 260 i

TFEU, and to all Contracting Member States collectively.

TEUF, og alle kontraherende medlemsstater kollektivt.

CHAPTER V

KAPITEL V

Sources of law and substantive law

Retskilder og materiel ret

Article 24

Artikel 24

Sources of law

Retskilder

1. In full compliance with Article 20, when hearing a case brought before it under this Agreement, the Court shall base its decisions on:

- a) Union law, including Regulation (EU) No 1257/2012 and Regulation (EU) No 1260/2012⁷⁾ ;
- b) this Agreement;
- c) the EPC;
- d) other international agreements applicable to patents and binding on all the Contracting Member States; and
- e) national law.

2. To the extent that the Court shall base its decisions on national law, including where relevant the law of non-contracting States, the applicable law shall be determined:

- a) by directly applicable provisions of Union law containing private international law rules, or
- b) in the absence of directly applicable provisions of Union law or where the latter do not apply, by international instruments containing private international law rules; or
- c) in the absence of provisions referred to in points (a) and (b), by national provisions on private international law as determined by the Court.

3. The law of non-contracting States shall apply when designated by application of the rules referred to in paragraph 2, in particular in relation to Articles 25 to 28, 54, 55, 64, 68 and 72.

Article 25

1. Ved behandling af en sag, der forelægges i henhold til denne aftale, træffer domstolen i fuld overensstemmelse med artikel 20 sine afgørelser på baggrund af:

- a) EU-retten, herunder forordning (EU) nr. 1257/2012 og forordning (EU) nr. 1260/2012⁷⁾
- b) denne aftale
- c) EPK
- d) andre internationale aftaler, der finder anvendelse på patenter og er bindende for alle de kontraherende medlemsstater, og
- e) national ret.

2. I det omfang, domstolen træffer afgørelse efter national ret, herunder hvor det er relevant efter ikke-kontraherende staters ret, bestemmes lovvalget:

- a) af umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten, der indeholder internationalprivatretlige regler, eller
- b) i mangel af umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten, eller såfremt sidstnævnte ikke finder anvendelse, af internationale instrumenter, der indeholder internationalprivatretlige regler, eller
- c) i mangel af de i litra a) og b) omhandlede bestemmelser, af internationalprivatretlige nationale bestemmelser som fastlagt af domstolen.

3. Ikke-kontraherende staters ret finder anvendelse, når de udpeges under anvendelse af bestemmelserne i stk. 2, navnlig i forbindelse med artikel 25-28 og artikel 54, 55, 64, 68 samt 72.

Artikel 25

Right to prevent the direct use of the invention

A patent shall confer on its proprietor the right to prevent any third party not having the proprietor's consent from the following:

- a) making, offering, placing on the market or using a product which is the subject-matter of the patent, or importing or storing the product for those purposes;
- b) using a process which is the subject-matter of the patent or, where the third party knows, or should have known, that the use of the process is prohibited without the consent of the patent proprietor, offering the process for use within the territory of the Contracting Member States in which that patent has effect;
- c) offering, placing on the market, using, or importing or storing for those purposes a product obtained directly by a process which is the subject-matter of the patent.

Article 26

Right to prevent the indirect use of the invention

1. A patent shall confer on its proprietor the right to prevent any third party not having the proprietor's consent from supplying or offering to supply, within the territory of the Contracting Member States in which that patent has effect, any person other than a party entitled to exploit the patented invention, with means, relating to an essential element of that invention, for putting it into effect therein, when the third party knows, or should have known, that those means are suitable and intended for putting that invention into effect.

2. Paragraph 1 shall not apply when the means are staple commercial products, except where the third party induces the person supplied to perform any of the acts prohibited by Article 25.

3. Persons performing the acts referred to in Article 27(a) to (e) shall not be considered to be parti-

Ret til at forhindre direkte udnyttelse af opfindelsen

Et patent giver patenthaveren ret til at forhindre, at tredjemand, der ikke har patenthaverens samtykke:

- a) fremstiller, udbyder, bringer i omsætning eller anvender et produkt, der er genstand for patentet, eller importerer eller besidder produktet med sådant formål
- b) anvender en fremgangsmåde, der er genstand for patentet, eller, såfremt den pågældende tredjemand ved eller burde vide, at fremgangsmåden ikke må anvendes uden patenthaverens samtykke, udbyder fremgangsmåden til anvendelse på de kontraherende medlemsstaters område, hvor patentet har retsvirkning
- c) udbyder, bringer i omsætning, anvender eller importerer eller besidder med sådant formål, et produkt, som direkte er fremstillet ved en fremgangsmåde, der er genstand for patentet.

Artikel 26

Ret til at forhindre indirekte udnyttelse af opfindelsen

1. Et patent giver patenthaveren ret til at forhindre tredjemand, der ikke har patenthaverens samtykke, i at levere eller tilbyde nogen anden person end en part, der er berettiget til at udnytte den patenterede opfindelse, midler til at udøve opfindelsen på de kontraherende medlemsstaters område, hvor patentet har retsvirkning, til, såfremt disse midler vedrører et væsentligt element i opfindelsen, og den pågældende tredjemand ved eller burde vide, at de er egnede og bestemt til sådan anvendelse.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, når midlerne er i handelen almindeligt forekommende varer, medmindre den pågældende tredjemand tilskynder modtageren til at begå handlinger, som er forbudt i henhold til artikel 25.

3. Personer, der udfører de i artikel 27, litra a)-e), nævnte handlinger, betragtes ikke som parter, der i

es entitled to exploit the invention within the meaning of paragraph 1.

Article 27

Limitations of the effects of a patent

The rights conferred by a patent shall not extend to any of the following:

- a) acts done privately and for non-commercial purposes;
- b) acts done for experimental purposes relating to the subject-matter of the patented invention;
- c) the use of biological material for the purpose of breeding, or discovering and developing other plant varieties;
- d) the acts allowed pursuant to Article 13(6) of Directive 2001/82/EC⁸⁾ or Article 10(6) of Directive 2001/83/EC⁹⁾ in respect of any patent covering the product within the meaning of either of those Directives;
- e) the extemporaneous preparation by a pharmacy, for individual cases, of a medicine in accordance with a medical prescription or acts concerning the medicine so prepared;
- f) the use of the patented invention on board vessels of countries of the International Union for the Protection of Industrial Property (Paris Union) or members of the World Trade Organisation, other than those Contracting Member States in which that patent has effect, in the body of such vessel, in the machinery, tackle, gear and other accessories, when such vessels temporarily or accidentally enter the waters of a Contracting Member State in which that patent has effect, provided that the invention is used there exclusively for the needs of the vessel;
- g) the use of the patented invention in the construction or operation of aircraft or land vehicles or other means of transport of countries of the International Union for the Protection of Industrial Property (Paris Union) or members of the World Trade Organisation, other than those Contracting Member States in which that patent has effect, or of accessories to such

henhold til stk. 1 er berettigede til at udnytte opfindelsen.

Artikel 27

Begrænsning af retsvirkningerne af et patent

De rettigheder, der følger af et patent, omfatter ikke følgende:

- a) handlinger, der udføres inden for private rammer og i ikke-erhvervsmæssigt øjemed
- b) handlinger, der udføres i forsøgsøjemed i forbindelse med genstanden for den patenterede opfindelse
- c) brug af biologisk materiale til forædling, opdagelse og udvikling af andre plantesorter
- d) handlinger, som er tilladt i henhold til artikel 13, stk. 6, i direktiv 2001/82/EF⁸⁾ eller artikel 10, stk. 6, i direktiv 2001/83/EF⁹⁾ i forbindelse med et patent, der omfatter et produkt som omhandlet i et af de nævnte direktiver
- e) den umiddelbare tilberedning i et apotek af et lægemiddel efter lægerecept i individuelle tilfælde eller handlinger, der vedrører det således fremstillede lægemiddel
- f) udnyttelsen af den patenterede opfindelse om bord på fartøjer fra lande, der deltager i Den Internationale Union til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret (Pariserunionen), eller lande, der er medlemmer af Verdenshandelsorganisationen, bortset fra de kontraherende medlemsstater, hvor det pågældende patent har retsvirkning, i et sådant fartøjs skrog, maskiner, takkelage, udrustning eller andet tilbehør, når sådanne fartøjer midlertidigt eller tilfældigt kommer ind på søterritoriet i en kontraherende medlemsstat, hvor det pågældende patent har retsvirkning, forudsat at opfindelsen udelukkende anvendes til fartøjets behov
- g) udnyttelsen af den patenterede opfindelse ved bygning eller drift af luftfartøjer eller landtransportmidler eller andre transportmidler fra lande, der tilhører Den Internationale Union til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret (Pariserunionen), eller lande, der er medlemmer af Verdenshandelsorganisationen, bortset fra de kontraherende medlemsstater, hvor det

aircraft or land vehicles, when these temporarily or accidentally enter the territory of a Contracting Member State in which that patent has effect;

- h) the acts specified in Article 27 of the Convention on International Civil Aviation of 7 December 1944¹⁰⁾, where these acts concern the aircraft of a country party to that Convention other than a Contracting Member State in which that patent has effect;
- i) the use by a farmer of the product of his harvest for propagation or multiplication by him on his own holding, provided that the plant propagating material was sold or otherwise commercialised to the farmer by or with the consent of the patent proprietor for agricultural use. The extent and the conditions for this use correspond to those under Article 14 of Regulation (EC) No 2100/94¹¹⁾ ;
- j) the use by a farmer of protected livestock for an agricultural purpose, provided that the breeding stock or other animal reproductive material were sold or otherwise commercialised to the farmer by or with the consent of the patent proprietor. Such use includes making the animal or other animal reproductive material available for the purposes of pursuing the farmer's agricultural activity, but not the sale thereof within the framework of, or for the purpose of, a commercial reproductive activity;
- k) the acts and the use of the obtained information as allowed under Articles 5 and 6 of Directive 2009/24/EC¹²⁾, in particular, by its provisions on decompilation and interoperability; and
- l) the acts allowed pursuant to Article 10 of Directive 98/44/EC¹³⁾.

Article 28

Right based on prior use of the invention

pågældende patent har retsvirkning, eller af tilhører til sådanne luftfartøjer eller landtransportmidler, når disse midlertidigt eller tilfældigt kommer ind på en kontraherende medlemsstats område, hvor det pågældende patent har retsvirkning

- h) de handlinger, der er nævnt i artikel 27 i konventionen af 7. december 1944 angående international civil luftfart¹⁰⁾, når disse handlinger angår et luftfartøj fra et andet land, der er part i konventionen, end en kontraherende medlemsstat, hvor patentet har retsvirkning
- i) en landbrugers anvendelse af sit høstudbytte til formering eller reproduktion på sin egen bedrift under forudsætning af, at planteformingsmaterialet blev solgt eller på anden vis markedsført til landbrugeren af patenthaveren eller med dennes samtykke til landbrugsmæssige formål. Omfanget af og vilkårene for denne anvendelse svarer til det, der er fastsat i artikel 14 i forordning (EF) nr. 2100/94¹¹⁾
- j) en landbrugers anvendelse af beskyttede besætninger til landbrugsmæssige formål, forudsat at avlsdyrene eller andet animalsk reproduktionsmateriale blev solgt eller på anden vis markedsført til landbrugeren af patenthaveren eller med dennes samtykke. Dette omfatter, at landbrugeren fortsat kan anvende dyret eller andet animalsk reproduktionsmateriale til egne landbrugsformål men ikke sælge det i forbindelse med eller med henblik på reproduktion i kommercielt øjemed
- k) de handlinger og anvendelser af indsamlede oplysninger, som er tilladt i henhold til artikel 5 og 6 i direktiv 2009/24/EF¹²⁾, navnlig bestemmelserne om dekompilering og interoperabilitet, og
- l) de handlinger, der er tilladt i henhold til artikel 10 i direktiv 98/44/EF¹³⁾.

Artikel 28

Ret baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen

Any person, who, if a national patent had been granted in respect of an invention, would have had, in a Contracting Member State, a right based on prior use of that invention or a right of personal possession of that invention, shall enjoy, in that Contracting Member State, the same rights in respect of a patent for the same invention.

Article 29

Exhaustion of the rights conferred by a European patent

The rights conferred by a European patent shall not extend to acts concerning a product covered by that patent after that product has been placed on the market in the European Union by, or with the consent of, the patent proprietor, unless there are legitimate grounds for the patent proprietor to oppose further commercialisation of the product.

Article 30

Effects of supplementary protection certificates

A supplementary protection certificate shall confer the same rights as conferred by the patent and shall be subject to the same limitations and the same obligations.

CHAPTER VI

International jurisdiction and competence

Article 31

International jurisdiction

The international jurisdiction of the Court shall be established in accordance with Regulation (EU) No 1215/2012 or, where applicable, on the basis of the Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (Lugano Convention)¹⁴.

Article 32

Enhver person, der, hvis der var meddelt et nationalt patent vedrørende en opfindelse, i en kontraherende medlemsstat ville have haft en ret baseret på tidligere udnyttelse af den pågældende opfindelse eller en ret til personlig besiddelse af den pågældende opfindelse, har i denne kontraherende medlemsstat de samme rettigheder for så vidt angår et patent vedrørende samme opfindelse.

Artikel 29

Konsumtion af de rettigheder, der er knyttet til et europæisk patent

De rettigheder, der følger af et europæisk patent, omfatter ikke handlinger, der angår et af patentet dækket produkt, efter at produktet er bragt i om sætning i Den Europæiske Union af patenthaveren eller med dennes samtykke, medmindre patenthaveren har rimelig grund til at modsætte sig yderligere erhvervsmæssig udnyttelse af produktet.

Artikel 30

Retsvirkninger af supplerende beskyttelsescertifikater

Et supplerende beskyttelsescertifikat giver de samme rettigheder som patentet og er underlagt de samme begrænsninger og de samme forpligtelser.

KAPITEL VI

International kompetence

Artikel 31

International kompetence

Domstolens internationale kompetence fastlægges i henhold til forordning (EU) nr. 1215/2012 eller i givet fald på grundlag af konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Luganokonventionen)¹⁴.

Artikel 32

Competence of the Court

1. The Court shall have exclusive competence in respect of:

- a) actions for actual or threatened infringements of patents and supplementary protection certificates and related defences, including counterclaims concerning licences;
- b) actions for declarations of non-infringement of patents and supplementary protection certificates;
- c) actions for provisional and protective measures and injunctions;
- d) actions for revocation of patents and for declaration of invalidity of supplementary protection certificates;
- e) counterclaims for revocation of patents and for declaration of invalidity of supplementary protection certificates;
- f) actions for damages or compensation derived from the provisional protection conferred by a published European patent application;
- g) actions relating to the use of the invention prior to the granting of the patent or to the right based on prior use of the invention;
- h) actions for compensation for licences on the basis of Article 8 of Regulation (EU) No 1257/2012; and
- i) actions concerning decisions of the European Patent Office in carrying out the tasks referred to in Article 9 of Regulation (EU) No 1257/2012.

2. The national courts of the Contracting Member States shall remain competent for actions relating to patents and supplementary protection certificates which do not come within the exclusive competence of the Court.

Article 33

Competence of the divisions of the Court of First Instance

Domstolens kompetence

1. Domstolen har enekompetence med hensyn til:

- a) søgsmål om faktisk krænkelse eller trussel om krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater og forsvar i forbindelse hermed, herunder modkrav om licenser
- b) søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater
- c) søgsmål om foreløbige, herunder sikrende retsmidler, og påbud eller forbud
- d) søgsmål om ugyldighed af patenter og om erklæring af ugyldighed af de supplerende beskyttelsescertifikater
- e) modkrav om ugyldighed af patenter og om erklæring af ugyldighed af de supplerende beskyttelsescertifikater
- f) søgsmål om erstatning eller kompensation som følge af den provisoriske beskyttelse, der er knyttet til en offentliggjort europæisk patentansøgning
- g) søgsmål vedrørende udnyttelse af opfindelsen forud for meddelelsen af patentet eller vedrørende den ret, der er baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen
- h) søgsmål om kompensation for licenser på grundlag af artikel 8 i forordning (EU) nr. 1257/2012 og
- i) søgsmål vedrørende beslutninger, som Den Europæiske Patentmyndighed træffer som led i varetagelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012

2. De kontraherende medlemsstaters nationale domstole har fortsat kompetence i søgsmål vedrørende patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, der ikke falder ind under domstolens enekompetence.

Artikel 33

Førsteinstansdomstolens afdelingers kompetence

1. Without prejudice to paragraph 7 of this Article, actions referred to in Article 32(1)(a), (c), (f) and (g) shall be brought before:

- a) the local division hosted by the Contracting Member State where the actual or threatened infringement has occurred or may occur, or the regional division in which that Contracting Member State participates; or
- b) the local division hosted by the Contracting Member State where the defendant or, in the case of multiple defendants, one of the defendants has its residence, or principal place of business, or in the absence of residence or principal place of business, its place of business, or the regional division in which that Contracting Member State participates. An action may be brought against multiple defendants only where the defendants have a commercial relationship and where the action relates to the same alleged infringement.

Actions referred to in Article 32(1)(h) shall be brought before the local or regional division in accordance with point (b) of the first subparagraph.

Actions against defendants having their residence, or principal place of business or, in the absence of residence or principal place of business, their place of business, outside the territory of the Contracting Member States shall be brought before the local or regional division in accordance with point (a) of the first subparagraph or before the central division.

If the Contracting Member State concerned does not host a local division and does not participate in a regional division, actions shall be brought before the central division.

2. If an action referred to in Article 32(1)(a), (c), (f), (g) or (h) is pending before a division of the Court of First Instance, any action referred to in Article 32(1)(a), (c), (f), (g) or (h) between the same parties on the same patent may not be brought before any other division.

If an action referred to in Article 32(1)(a) is pending before a regional division and the infringement has occurred in the territories of three or more regional divisions, the regional division concerned

1. Med forbehold af stk. 6 anlægges de i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f) og g), omhandlede søgsmål ved:

- a) den lokale afdeling i den kontraherende medlemsstat, hvor den faktiske krænkelse eller truslen om krænkelse har fundet sted eller kan finde sted, eller den regionale afdeling, som den pågældende kontraherende medlemsstat deltager i, eller
- b) den lokale afdeling i den kontraherende medlemsstat, hvor sagsøgte eller, hvis der er tale om flere sagsøgte, en af de sagsøgte har sin bopæl eller sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, eller den regionale afdeling, som den pågældende kontraherende medlemsstat deltager i. Der kan kun anlægges søgsmål mod flere sagsøgte, såfremt de sagsøgte har en forretningsmæssig forbindelse, og søgsmålet vedrører den samme påståede krænkelse.

Søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra h), anlægges ved den lokale eller regionale afdeling i overensstemmelse med nærværende stykkes første afsnit, litra b).

Søgsmål mod sagsøgte, der har deres bopæl eller deres hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, deres forretningssted uden for den kontraherende medlemsstats område, anlægges ved den lokale eller regionale afdeling i overensstemmelse med første afsnit, litra a), eller ved den centrale afdeling.

Hvis den pågældende kontraherende medlemsstat ikke har en lokal afdeling og ikke deltager i en regional afdeling, anlægges søgsmål ved den centrale afdeling.

2. Hvis et søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f), g) eller h), verserer ved en afdeling af Førsteinstansdomstolen, kan ingen af de i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f), g) eller h), omhandlede søgsmål mellem de samme parter vedrørende det samme patent anlægges ved nogen anden afdeling.

Hvis et søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), verserer ved en regional afdeling, og krænkelsen har fundet sted på tre eller flere regionale afdelingers område, henviser den pågældende regi-

shall, at the request of the defendant, refer the case to the central division.

In case an action between the same parties on the same patent is brought before several different divisions, the division first seized shall be competent for the whole case and any division seized later shall declare the action inadmissible in accordance with the Rules of Procedure.

3. A counterclaim for revocation as referred to in Article 32(1)(e) may be brought in the case of an action for infringement as referred to in Article 32(1)(a). The local or regional division concerned shall, after having heard the parties, have the discretion either to:

- a) proceed with both the action for infringement and with the counterclaim for revocation and request the President of the Court of First Instance to allocate from the Pool of Judges in accordance with Article 18(3) a technically qualified judge with qualifications and experience in the field of technology concerned.
- b) refer the counterclaim for revocation for decision to the central division and suspend or proceed with the action for infringement; or
- c) with the agreement of the parties, refer the case for decision to the central division.

4. Actions referred to in Article 32(1)(b) and (d) shall be brought before the central division. If, however, an action for infringement as referred to in Article 32(1)(a) between the same parties relating to the same patent has been brought before a local or a regional division, these actions may only be brought before the same local or regional division.

5. If an action for revocation as referred to in Article 32(1)(d) is pending before the central division, an action for infringement as referred to in Article 32(1)(a) between the same parties relating to the same patent may be brought before any division in accordance with paragraph 1 of this Article or before the central division. The local or regional division concerned shall have the discretion to proceed in accordance with paragraph 3 of this Article.

onale afdeling på sagsøgttes begæring sagen til den centrale afdeling.

Såfremt et søgsmål mellem de samme parter vedrørende det samme patent er anlagt ved flere forskellige afdelinger, er den afdeling, hvor søgsmålet først er anlagt, kompetent med hensyn til hele sagen, og en afdeling, hvor søgsmålet anlægges senere, skal afvise søgsmålet i overensstemmelse med procesreglementet.

3. Der kan fremsættes modkrav om ugyldighed som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra e), under et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a). Den pågældende lokale eller regionale afdeling har skønsbeføjelse til efter at have hørt parterne enten:

- a) at fortsætte både med søgsmålet om krænkelse og med modkravet om ugyldighed og anmode Førsteinstansdomstolens præsident om i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, fra dommerpuljen at allokere en teknisk dommer med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område
- b) at henvise modkravet om ugyldighed til afgørelse i den centrale afdeling og suspendere eller fortsætte med søgsmålet om krænkelse eller
- c) med parternes godkendelse at henvise sagen til afgørelse i den centrale afdeling.

4. De i artikel 32, stk. 1, litra b) og d), omhandlede søgsmål anlægges ved den centrale afdeling. Hvis et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter og vedrørende det samme patent er anlagt ved en lokal eller regional afdeling, kan disse søgsmål dog kun anlægges ved den samme lokale eller regionale afdeling.

5. Hvis et søgsmål om ugyldighed som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra d), verserer ved den centrale afdeling, kan der anlægges søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter og vedrørende det samme patent ved enhver afdeling i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1 eller ved den centrale afdeling. Den pågældende lokale eller re-

6. An action for declaration of non-infringement as referred to in Article 32(1)(b) pending before the central division shall be stayed once an infringement action as referred to in Article 32(1)(a) between the same parties or between the holder of an exclusive licence and the party requesting a declaration of non-infringement relating to the same patent is brought before a local or regional division within three months of the date on which the action was initiated before the central division.

7. Parties may agree to bring actions referred to in Article 32(1)(a) to (h) before the division of their choice, including the central division.

8. Actions referred to in Article 32(1)(d) and (e) can be brought without the applicant having to file notice of opposition with the European Patent Office.

9. Actions referred to in Article 32(1)(i) shall be brought before the central division.

10. A party shall inform the Court of any pending revocation, limitation or opposition proceedings before the European Patent Office, and of any request for accelerated processing before the European Patent Office. The Court may stay its proceedings when a rapid decision may be expected from the European Patent Office.

Article 34

Territorial scope of decisions

Decisions of the Court shall cover, in the case of a European patent, the territory of those Contracting Member States for which the European patent has effect.

CHAPTER VII

gionale afdeling har skønsbeføjelse til at handle efter nærværende artikels stk. 3.

6. Et søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse, som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra b), der verserer ved den centrale afdeling, udsættes, når et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter eller mellem indehaveren af en eksklusiv licens og den part, der har anmodet om fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse vedrørende det samme patent, anlægges ved en lokal eller regional afdeling inden for tre måneder fra den dato, hvor søgsmålet blev anlagt ved den centrale afdeling.

7. Parterne kan aftale, at søgsmål som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a)-h), anlægges ved en afdeling efter deres eget valg, herunder den centrale afdeling.

8. Søgsmål som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra d) og e), kan anlægges, uden at sagsøger behøver at rejse indsigelse ved Den Europæiske Patentmyndighed.

9. De i artikel 32, stk. 1, litra i), omhandlede søgsmål anlægges ved den centrale afdeling.

10. En part skal underrette domstolen om eventuelle verserende procedurer vedrørende ugyldigkendelse, begrænsning eller indsigelse ved Den Europæiske Patentmyndighed og om eventuelle anmodninger om fremskyndet behandling ved Den Europæiske Patentmyndighed. Domstolen kan udsætte sagen, når der kan forventes en snarlig afgørelse fra Den Europæiske Patentmyndighed.

Artikel 34

Retsafgørelseres territoriale anvendelsesområde

Domstolens afgørelser finder for så vidt angår europæiske patenter anvendelse på de kontraherende medlemsstaters område, for hvilke det europæiske patent har retsvirkning.

KAPITEL VII

Patent mediation and arbitration*Article 35***Patent mediation and arbitration centre**

1. A patent mediation and arbitration centre ("the Centre") is hereby established. It shall have its seats in Ljubljana and Lisbon.

2. The Centre shall provide facilities for mediation and arbitration of patent disputes falling within the scope of this Agreement. Article 82 shall apply *mutatis mutandis* to any settlement reached through the use of the facilities of the Centre, including through mediation. However, a patent may not be revoked or limited in mediation or arbitration proceedings.

3. The Centre shall establish Mediation and Arbitration Rules.

4. The Centre shall draw up a list of mediators and arbitrators to assist the parties in the settlement of their dispute.

PART II

FINANCIAL PROVISIONS*Article 36***Budget of the Court**

1. The budget of the Court shall be financed by the Court's own financial revenues and, at least in the transitional period referred to in Article 83 as necessary, by contributions from the Contracting Member States. The budget shall be balanced.

2. The Court's own financial revenues shall comprise court fees and other revenues.

3. Court fees shall be fixed by the Administrative Committee. They shall consist of a fixed fee, combined with a value-based fee above a pre-defined ceiling. The Court fees shall be fixed at such a level

Mægling og voldgift i patenttvister*Artikel 35***Center for mægling og voldgift i patenttvister**

1. Der oprettes hermed et center for mægling og voldgift i patenttvister (i det følgende benævnt "centret"). Centret har sine hjemsteder i Ljubljana og Lissabon.

2. Centret stiller faciliteter til rådighed for mægling og voldgift i patenttvister, der falder ind under denne aftales anvendelsesområde. Artikel 82 finder tilsvarende anvendelse på ethvert forlig, der er opnået ved anvendelse af centrets faciliteter, herunder gennem mægling. Et patent kan dog ikke kendes ugyldigt eller begrænses i en mæglings- eller voldgiftssag.

3. Centret fastsætter regler for mægling og voldgift.

4. Centret udarbejder en liste over mæglere og voldgiftsmænd til at bistå parterne med bilæggelsen af deres tvist.

DEL II

FINANSIELLE BESTEMMELSER*Artikel 36***Domstolens budget**

1. Domstolens budget finansieres af domstolens egne finansielle indtægter og i hvert fald i den overgangsperiode, der er omhandlet i artikel 83, efter behov af bidrag fra de kontraherende medlemsstater. Budgettet skal balancere.

2. Domstolens egne finansielle indtægter skal bestå af retsafgifter og andre indtægter.

3. Retsafgifterne fastsættes af Det Administrative Udvalg. De består af en fast afgift kombineret med en værdibaseret afgift over et forud fastsat loft. Retsafgifterne fastsættes på et niveau, der sikrer

as to ensure a right balance between the principle of fair access to justice, in particular for small and medium-sized enterprises, micro-entities, natural persons, non-profit organisations, universities and public research organisations and an adequate contribution of the parties for the costs incurred by the Court, recognising the economic benefits to the parties involved, and the objective of a self-financing Court with balanced finances. The level of the Court fees shall be reviewed periodically by the Administrative Committee. Targeted support measures for small and medium-sized enterprises and micro entities may be considered.

4. If the Court is unable to balance its budget out of its own resources, the Contracting Member States shall remit to it special financial contributions.

Article 37

Financing of the Court

1. The operating costs of the Court shall be covered by the budget of the Court, in accordance with the Statute.

Contracting Member States setting up a local division shall provide the facilities necessary for that purpose. Contracting Member States sharing a regional division shall provide jointly the facilities necessary for that purpose. Contracting Member States hosting the central division, its sections or the Court of Appeal shall provide the facilities necessary for that purpose. During an initial transitional period of seven years starting from the date of the entry into force of this Agreement, the Contracting Member States concerned shall also provide administrative support staff, without prejudice to the Statute of that staff.

2. On the date of entry into force of this Agreement, the Contracting Member States shall provide the initial financial contributions necessary for the setting up of the Court.

den rette balance mellem princippet om rimelig adgang til retlig prøvelse, navnlig for små og mellemstore virksomheder, mikroenheder, fysiske personer, nonprofitorganisationer, universiteter og offentlige forskningsorganisationer, og et passende bidrag fra parterne til omkostninger afholdt af domstolen, under hensyntagen til de økonomiske fordele for de involverede parter og målet om en selvfinansierende domstol med balancerede finanser. Det Administrative Udvalg tager med regelmæssige mellemrum retsafgifternes niveau op til revision. Målttede støtteforanstaltninger for små og mellemstore virksomheder og mikroenheder kan overvejes.

4. Hvis domstolen ikke er i stand til at balancere sit budget med sine egne midler, skal de kontraherende medlemsstater tilføre den særlige økonomiske bidrag.

Artikel 37

Domstolens finansiering

1. Domstolens driftsomkostninger dækkes af domstolens budget i overensstemmelse med statuten.

Kontraherende medlemsstater, der opretter en lokal afdeling, stiller de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. Kontraherende medlemsstater, der er fælles om en regional afdeling, stiller i fællesskab de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. Kontraherende medlemsstater, der er værtslande for den centrale afdeling, dens underafdelinger eller Appeldomstolen, stiller de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. I en indledende overgangsperiode på syv år, som begynder på datoen for denne aftales ikrafttræden, stiller de pågældende kontraherende medlemsstater tillige administrativt personale til rådighed, uden at dette berører det pågældende personales vedtægt.

2. På datoen for denne aftales ikrafttræden stiller de kontraherende medlemsstater de indledende finansielle bidrag, der er nødvendige for domstolens oprettelse, til rådighed.

3. During the initial transitional period of seven years, starting from the date of the entry into force of this Agreement, the contribution by each Contracting Member State having ratified or acceded to the Agreement before the entry into force thereof shall be calculated on the basis of the number of European patents having effect in the territory of that State on the date of entry into force of this Agreement and the number of European patents with respect to which actions for infringement or for revocation have been brought before the national courts of that State in the three years preceding entry into force of this Agreement.

During the same initial transitional period of seven years, for Member States which ratify, or accede to, this Agreement after the entry into force thereof, the contributions shall be calculated on the basis of the number of European patents having effect in the territory of the ratifying or acceding Member State on the date of the ratification or accession and the number of European patents with respect to which actions for infringement or for revocation have been brought before the national courts of the ratifying or acceding Member State in the three years preceding the ratification or accession.

4. After the end of the initial transitional period of seven years, by which the Court is expected to have become self-financing, should contributions by the Contracting Member States become necessary, they shall be determined in accordance with the scale for the distribution of annual renewal fees for European patents with unitary effect applicable at the time the contribution becomes necessary.

Article 38

Financing of the training framework for judges

The training framework for judges shall be financed by the budget of the Court.

Article 39

Financing of the Centre

3. I den indledende overgangsperiode på syv år, som begynder på datoen for denne aftales ikrafttræden, beregnes bidraget fra hver af de kontraherende medlemsstater, der har ratificeret eller tiltrådt aftalen før dens ikrafttræden, på grundlag af antallet af europæiske patenter, der har retsvirkning på den pågældende stats område på datoen for denne aftales ikrafttræden, og antallet af europæiske patenter, for hvilke der er anlagt søgsmål om krænkelse eller ugyldigkendelse ved den pågældende stats nationale domstole i de tre år, der går forud for denne aftales ikrafttræden.

I den samme indledende overgangsperiode på syv år beregnes bidraget for medlemsstater, der ratificerer eller tiltræder denne aftale efter dens ikrafttræden, på grundlag af antallet af europæiske patenter, der har retsvirkning på den ratificerende eller tiltrædende medlemsstats område på datoen for ratificeringen eller tiltrædelsen, og antallet af europæiske patenter, for hvilke der er anlagt søgsmål om krænkelse eller ugyldigkendelse ved den ratificerende eller tiltrædende medlemsstats nationale domstole i de tre år, der går forud for ratificeringen eller tiltrædelsen.

4. Efter ophøret af den indledende overgangsperiode på syv år, hvor domstolen forventes at være blevet selvfinansierende, fastsættes eventuelle nødvendige bidrag fra de kontraherende medlemsstater i overensstemmelse med den fordelingsnøgle for årsgebyrer for europæiske patenter med ensartet retsvirkning, der finder anvendelse på det tidspunkt, hvor bidraget bliver nødvendigt.

Artikel 38

Finansiering af uddannelsesordningen for dommere

Uddannelsesordningen for dommere finansieres over domstolens budget.

Artikel 39

Centrets finansiering

The operating costs of the Centre shall be financed by the budget of the Court.

Centrets driftsomkostninger finansieres over domstolens budget.

PART III

DEL III

ORGANISATION AND PROCEDURAL PROVISIONS

ORGANISATION OG PROCEDUREBESTEMMELSER

CHAPTER I

KAPITEL I

General provisions

Almindelige bestemmelser

Article 40

Artikel 40

Statute

Statut

1. The Statute shall lay down the details of the organisation and functioning of the Court.

1. Statutten fastsætter de nærmere regler for domstolens organisation og funktionsmåde.

2. The Statute is annexed to this Agreement. The Statute may be amended by decision of the Administrative Committee, on the basis of a proposal of the Court or a proposal of a Contracting Member State after consultation with the Court. However, such amendments shall not contradict or alter this Agreement.

2. Statutten er knyttet som bilag til denne aftale. Statutten kan ændres ved afgørelse truffet af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen eller på forslag af en kontraherende medlemsstat efter høring af domstolen. Sådanne ændringer må dog ikke være i strid med eller ændre denne aftale.

3. The Statute shall guarantee that the functioning of the Court is organised in the most efficient and cost-effective manner and shall ensure equitable access to justice.

3. Statutten skal sikre, at domstolens funktionsmåde tilrettelægges på den mest effektive og omkostningseffektive måde, og sikre rimelig adgang til retlig prøvelse.

Article 41

Artikel 41

Rules of Procedure

Procesreglement

1. The Rules of Procedure shall lay down the details of the proceedings before the Court. They shall comply with this Agreement and the Statute.

1. Procesreglementet fastsætter de nærmere regler for sagsbehandlingen ved domstolen. Det skal være i overensstemmelse med denne aftale og statutten.

2. The Rules of Procedure shall be adopted by the Administrative Committee on the basis of broad consultations with stakeholders. The prior opinion of the European Commission on the compatibility of the Rules of Procedure with Union law shall be requested.

2. Procesreglementet vedtages af Det Administrative Udvalg på grundlag af en bred høring af interessenterne. Europa-Kommissionen anmodes om en forudgående udtalelse om procesreglementets forenelighed med EU-retten.

The Rules of Procedure may be amended by a decision of the Administrative Committee, on the basis of a proposal from the Court and after consultation with the European Commission. However, such amendments shall not contradict or alter this Agreement or the Statute.

3. The Rules of Procedure shall guarantee that the decisions of the Court are of the highest quality and that proceedings are organised in the most efficient and cost effective manner. They shall ensure a fair balance between the legitimate interests of all parties. They shall provide for the required level of discretion of judges without impairing the predictability of proceedings for the parties.

Article 42

Proportionality and fairness

1. The Court shall deal with litigation in ways which are proportionate to the importance and complexity thereof.

2. The Court shall ensure that the rules, procedures and remedies provided for in this Agreement and in the Statute are used in a fair and equitable manner and do not distort competition.

Article 43

Case management

The Court shall actively manage the cases before it in accordance with the Rules of Procedure without impairing the freedom of the parties to determine the subject-matter of, and the supporting evidence for, their case.

Article 44

Electronic procedures

The Court shall make best use of electronic procedures, such as the electronic filing of submissions of the parties and stating of evidence in electronic form, as well as video conferencing, in accordance with the Rules of Procedure.

Procesreglementet kan ændres ved afgørelse truffet af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen og efter høring af Europa-Kommissionen. Sådanne ændringer må dog ikke være i strid med eller ændre denne aftale eller statuten.

3. Procesreglementet skal sikre, at domstolens afgørelser er af den højeste kvalitet, og at sagsbehandlingen tilrettelægges på den mest effektive og omkostningseffektive måde. Det skal sikre den rette balance mellem alle parteres legitime interesser. Det skal sikre de nødvendige skønsbeføjelser for dommerne, uden at det forringer sagsbehandlings forudsigelighed for parterne.

Artikel 42

Proportionalitet og retfærdighed

1. Domstolen behandler retssager under hensyn til deres betydning og kompleksitet.

2. Domstolen sikrer, at regler, procedurer og retsmidler omfattet af denne aftale og statuten anvendes på en rimelig og retfærdig måde og ikke skaber konkurrenceforvridning.

Artikel 43

Sagsforvaltning

Domstolen skal aktivt forvalte de sager, den har til behandling, i overensstemmelse med procesreglementet, uden at det svækker parternes adgang til at bestemme genstanden for og bevismaterialet til støtte for deres sag.

Artikel 44

Elektroniske procedurer

Domstolen gør i videst mulig omfang brug af elektroniske procedurer, såsom elektronisk arkivering af parternes indlæg og bevisoptagelse i elektronisk form, samt af videokonference i overensstemmelse med procesreglementet.

*Article 45***Public proceedings**

The proceedings shall be open to the public unless the Court decides to make them confidential, to the extent necessary, in the interest of one of the parties or other affected persons, or in the general interest of justice or public order.

*Article 46***Legal capacity**

Any natural or legal person, or any body equivalent to a legal person entitled to initiate proceedings in accordance with its national law, shall have the capacity to be a party to the proceedings before the Court.

*Article 47***Parties**

1. The patent proprietor shall be entitled to bring actions before the Court.

2. Unless the licensing agreement provides otherwise, the holder of an exclusive licence in respect of a patent shall be entitled to bring actions before the Court under the same circumstances as the patent proprietor, provided that the patent proprietor is given prior notice.

3. The holder of a non-exclusive licence shall not be entitled to bring actions before the Court, unless the patent proprietor is given prior notice and in so far as expressly permitted by the licence agreement.

4. In actions brought by a licence holder, the patent proprietor shall be entitled to join the action before the Court.

5. The validity of a patent cannot be contested in an action for infringement brought by the holder of a licence where the patent proprietor does not take

*Artikel 45***Offentlige retsmøder**

Retsmøderne er åbne for offentligheden, medmindre domstolen i det omfang, det er nødvendigt, beslutter at afholde dem for lukkede døre af hensyn til en af parterne eller andre berørte personer eller generelt af hensyn til retsplejen eller den offentlige orden.

*Artikel 46***Rets- og handleevne**

Enhver fysisk eller juridisk person og enhver sammenslutning med status som juridisk person, der har ret til at anlægge sag i henhold til national ret, har partsevne ved domstolen.

*Artikel 47***Parter**

1. Patenthaveren har ret til at anlægge søgsmål ved domstolen.

2. Medmindre andet er fastsat i licensaftalen, har indehaveren af en eksklusiv licens til udnyttelse af et patent ret til at anlægge søgsmål ved domstolen på samme vilkår som indehaveren af et patent, forudsat at patenthaveren underrettes på forhånd.

3. Indehaveren af en ikke-eksklusiv licens har ikke ret til at anlægge søgsmål ved domstolen, medmindre patenthaveren underrettes på forhånd, og forudsat at licensaftalen udtrykkeligt tillader det.

4. Patenthaveren har ret til at indtræde i et søgsmål, som en licenshaver har anlagt ved retten.

5. Et patents gyldighed kan ikke anfægtes i et søgsmål om krænkelse anlagt af en licenshaver, hvis patenthaveren ikke tager del i sagen. En part i

part in the proceedings. The party in an action for infringement wanting to contest the validity of a patent shall have to bring actions against the patent proprietor.

6. Any other natural or legal person, or any body entitled to bring actions in accordance with its national law, who is concerned by a patent, may bring actions in accordance with the Rules of Procedure.

7. Any natural or legal person, or any body entitled to bring actions in accordance with its national law and who is affected by a decision of the European Patent Office in carrying out the tasks referred to in Article 9 of Regulation (EU) No 1257/2012 is entitled to bring actions under Article 32(1)(i).

Article 48

Representation

1. Parties shall be represented by lawyers authorised to practise before a court of a Contracting Member State.

2. Parties may alternatively be represented by European Patent Attorneys who are entitled to act as professional representatives before the European Patent Office pursuant to Article 134 of the EPC and who have appropriate qualifications such as a *European Patent Litigation Certificate*.

3. The requirements for qualifications pursuant to paragraph 2 shall be established by the Administrative Committee. A list of European Patent Attorneys entitled to represent parties before the Court shall be kept by the Registrar.

4. Representatives of the parties may be assisted by patent attorneys, who shall be allowed to speak at hearings of the Court in accordance with the Rules of Procedure.

et søgsmål om krænkelse, som ønsker at anfægte et patents gyldighed, skal anlægge søgsmål mod patenthaveren.

6. Enhver anden fysisk eller juridisk person, der har ret til at anlægge søgsmål i henhold til national ret, og som er berørt af et patent, kan anlægge søgsmål i overensstemmelse med procesreglementet.

7. Enhver fysisk eller juridisk person og enhver sammenslutning, der har ret til at anlægge søgsmål i henhold til national ret, og som er berørt af en beslutning, som Den Europæiske Patentmyndighed har truffet som led i varetagelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012, har ret til at anlægge søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i).

Artikel 48

Repræsentation

1. Parterne skal repræsenteres af advokater, der har møderet for en domstol i en kontraherende medlemsstat.

2. Parterne kan alternativt repræsenteres af europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der har ret til at optræde som anerkendte fuldmægtige ved Den Europæiske Patentmyndighed i henhold til artikel 134 i EPK, og som har passende kvalifikationer såsom *European Patent Litigation Certificate*.

3. Kravene til kvalifikationer i henhold til stk. 2 fastlægges af Det Administrative Udvalg. Justitssekretæren fører en liste over europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys) med ret til at repræsentere parterne ved domstolen.

4. Parternes repræsentanter kan bistås af europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der har ret til at udtale sig på domstolens retsmøder i overensstemmelse med procesreglementet.

5. Representatives of the parties shall enjoy the rights and immunities necessary for the independent exercise of their duties, including the privilege from disclosure in proceedings before the Court in respect of communications between a representative and the party or any other person, under the conditions laid down in the Rules of Procedure, unless such privilege is expressly waived by the party concerned.

6. Representatives of the parties shall be obliged not to misrepresent cases or facts before the Court either knowingly or with good reasons to know.

7. Representation in accordance with paragraphs 1 and 2 of this Article shall not be required in proceedings under Article 32(1)(i).

CHAPTER II

Language of proceedings

Article 49

Language of proceedings at the Court of First Instance

1. The language of proceedings before any local or regional division shall be an official European Union language which is the official language or one of the official languages of the Contracting Member State hosting the relevant division, or the official language(s) designated by Contracting Member States sharing a regional division.

2. Notwithstanding paragraph 1, Contracting Member States may designate one or more of the official languages of the European Patent Office as the language of proceedings of their local or regional division.

3. The parties may agree on the use of the language in which the patent was granted as the language of proceedings, subject to approval by the competent panel. If the panel does not approve their choi-

5. Parternes repræsentanter nyder på de vilkår, der er fastsat i procesreglementet, de rettigheder og garantier, der er nødvendige for, at de kan udøve deres hverv uafhængigt, herunder privilegiet til ikke at give oplysninger i retssager ved domstolen om kommunikation mellem en repræsentant og parten eller enhver anden person, på de betingelser, der er fastsat i procesreglementet, medmindre den pågældende part udtrykkeligt giver afkald på et sådant privilegium.

6. Parternes repræsentanter har pligt til ikke at give en misvisende fremstilling af sager eller faktiske omstændigheder ved domstolen hverken mod bedre vidende, eller hvis de burde have kendskab til, at det forholder sig anderledes.

7. Repræsentation i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1 og 2 kræves ikke i søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i).

KAPITEL II

Processprog

Artikel 49

Processprog ved Førsteinstansdomstolen

1. Processproget ved en lokal eller regional afdeling er et officielt EU-sprog, som er det officielle sprog eller et af de officielle sprog i den kontraherende medlemsstat, hvor den relevante afdeling er beliggende, eller det eller de officielle sprog, der udpeges af kontraherende medlemsstater, som er fælles om en regional afdeling.

2. Uanset stk. 1 kan de kontraherende medlemsstater udpege et eller flere af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog som deres lokale eller regionale afdelings processprog.

3. Parterne kan aftale at benytte det sprog, på hvilket patentet blev meddelt, som processprog med forbehold af det kompetente panels godkendelse. Hvis panelet ikke godkender deres valg, kan

ce, the parties may request that the case be referred to the central division.

4. With the agreement of the parties the competent panel may, on grounds of convenience and fairness, decide on the use of the language in which the patent was granted as the language of proceedings.

5. At the request of one of the parties and after having heard the other parties and the competent panel, the President of the Court of First Instance may, on grounds of fairness and taking into account all relevant circumstances, including the position of parties, in particular the position of the defendant, decide on the use of the language in which the patent was granted as language of proceedings. In this case the President of the Court of First Instance shall assess the need for specific translation and interpretation arrangements.

6. The language of proceedings at the central division shall be the language in which the patent concerned was granted.

Article 50

Language of proceedings at the Court of Appeal

1. The language of proceedings before the Court of Appeal shall be the language of proceedings before the Court of First Instance.

2. Notwithstanding paragraph 1 the parties may agree on the use of the language in which the patent was granted as the language of proceedings.

3. In exceptional cases and to the extent deemed appropriate, the Court of Appeal may decide on another official language of a Contracting Member State as the language of proceedings for the whole or part of the proceedings, subject to agreement by the parties.

Article 51

Other language arrangements

parterne anmode om, at sagen henvises til den centrale afdeling.

4. Med parternes godkendelse kan det kompetente panel af nemheds- og rimelighedsgrunde beslutte at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog.

5. På anmodning af en af parterne og efter at have hørt den eller de andre parter og det kompetente panel kan Førsteinstansdomstolens præsident af rimelighedsgrunde og under hensyntagen til alle relevante omstændigheder, herunder parternes og navnlig sagsøgtes holdning, beslutte at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog. I dette tilfælde vurderer Førsteinstansdomstolens præsident behovet for specifikke oversættelses- og tolkeordninger.

6. Processproget ved den centrale afdeling er det sprog, på hvilket det pågældende patent er meddelt.

Artikel 50

Processprog ved Appeldomstolen

1. Processproget ved Appeldomstolen er processproget ved Førsteinstansdomstolen.

2. Uanset stk. 1 kan parterne aftale at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog.

3. Undtagelsesvis og i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, kan Appeldomstolen beslutte, at et andet officielt sprog i en kontraherende medlemsstat skal være processprog under hele eller en del af sagens behandling med forbehold af parternes godkendelse.

Artikel 51

Andre sprogordninger

1. Any panel of the Court of First Instance and the Court of Appeal may, to the extent deemed appropriate, dispense with translation requirements.

2. At the request of one of the parties, and to the extent deemed appropriate, any division of the Court of First Instance and the Court of Appeal shall provide interpretation facilities to assist the parties concerned at oral proceedings.

3. Notwithstanding Article 49(6), in cases where an action for infringement is brought before the central division, a defendant having its residence, principal place of business or place of business in a Member State shall have the right to obtain, upon request, translations of relevant documents in the language of the Member State of residence, principal place of business or, in the absence of residence or principal place of business, place of business, in the following circumstances:

- a) jurisdiction is entrusted to the central division in accordance with Article 33(1) third or fourth subparagraph, and
- b) the language of proceedings at the central division is a language which is not an official language of the Member State where the defendant has its residence, principal place of business or, in the absence of residence or principal place of business, place of business, and
- c) the defendant does not have proper knowledge of the language of the proceedings.

CHAPTER III

Proceedings before the Court

Article 52

Written, interim and oral procedures

1. The proceedings before the Court shall consist of a written, an interim and an oral procedure, in accordance with the Rules of Procedure. All procedures shall be organized in a flexible and balanced manner.

1. Ethvert panel i Førsteinstansdomstolen og Appeldomstolen kan i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, dispensere fra kravet om oversættelse.

2. På anmodning af en af parterne og i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, stiller enhver afdeling af Førsteinstansdomstolen og Appeldomstolen tolkningsfaciliteter til rådighed til hjælp for de berørte parter ved den mundtlige forhandling.

3. Uanset artikel 49, stk. 6, har en sagsøgt, der har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller sit forretningssted i en medlemsstat, når et søgsmål om krænkelse anlægges ved den centrale afdeling, ret til på begæring at få adgang til oversættelser af relevante dokumenter på sproget i den medlemsstat, hvor sagsøgte har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, under følgende omstændigheder:

- a) kompetencen er tillagt den centrale afdeling i overensstemmelse med artikel 33, stk. 1, tredje eller fjerde afsnit, og
- b) den centrale afdelings processprog er et sprog, som ikke er et officielt sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, og
- c) sagsøgte har ikke tilstrækkeligt kendskab til processproget.

KAPITEL III

Sagsbehandlingen ved domstolen

Artikel 52

Skriftlige procedurer, interimsprocedurer og mundtlige procedurer

1. Sagsbehandlingen ved domstolen består af en skriftlig procedure, en interimsprocedure og en mundtlig procedure i overensstemmelse med procesreglementet. Alle procedurer tilrettelægges på en fleksibel og balanceret måde.

2. In the interim procedure, after the written procedure and if appropriate, the judge acting as Rapporteur, subject to a mandate of the full panel, shall be responsible for convening an interim hearing. That judge shall in particular explore with the parties the possibility for a settlement, including through mediation, and/or arbitration, by using the facilities of the Centre referred to in Article 35.

3. The oral procedure shall give parties the opportunity to explain properly their arguments. The Court may, with the agreement of the parties, dispense with the oral hearing.

Article 53

Means of evidence

1. In proceedings before the Court, the means of giving or obtaining evidence shall include in particular the following:

- a) hearing the parties;
- b) requests for information;
- c) production of documents;
- d) hearing witnesses;
- e) opinions by experts;
- f) inspection;
- g) comparative tests or experiments;
- h) sworn statements in writing (affidavits).

2. The Rules of Procedure shall govern the procedure for taking such evidence. Questioning of witnesses and experts shall be under the control of the Court and be limited to what is necessary.

Article 54

Burden of proof

Without prejudice to Article 24(2) and (3), the burden of the proof of facts shall be on the party relying on those facts.

Article 55

Reversal of burden of proof

2. I interimsproceduren, efter den skriftlige procedure, og hvis det er hensigtsmæssigt, er den refererende dommer med forbehold af et mandat fra hele panelet ansvarlig for at indkalde til et interimsretsmøde. Den pågældende dommer undersøger navnlig sammen med parterne muligheden for et forlig, herunder ved mægling og/eller voldgift, under anvendelse af centrets faciliteter, jf. artikel 35.

3. Den mundtlige procedure skal give parterne mulighed for at redegøre fyldestgørende for deres argumenter. Domstolen kan med parternes godkendelse dispensere fra den mundtlige forhandling.

Artikel 53

Bevismidler

1. Under sagsbehandlingen ved domstolen kan bevisoptagelsen navnlig ske på følgende måder:

- a) afhøring af parterne
- b) indhentning af oplysninger
- c) fremlæggelse af dokumenter
- d) afhøring af vidner
- e) udtalelser fra sagkyndige
- f) besigtigelse
- g) sammenlignende undersøgelser eller forsøg
- h) afgivelse af skriftlige erklæringer under ed.

2. Proceduren for bevisoptagelse er fastlagt i procesreglementet. Afhøring af vidner og sagkyndige sker under domstolens kontrol og begrænses til, hvad der er nødvendigt.

Artikel 54

Bevisbyrde

Det påhviler den part, der fremfører faktiske omstændigheder, at løfte bevisbyrden for disse faktiske omstændigheder, jf. dog artikel 24, stk. 2 og 3.

Artikel 55

Omvendt bevisbyrde

1. Without prejudice to Article 24(2) and (3), if the subject-matter of a patent is a process for obtaining a new product, the identical product when produced without the consent of the patent proprietor shall, in the absence of proof to the contrary, be deemed to have been obtained by the patented process.

2. The principle set out in paragraph 1 shall also apply where there is a substantial likelihood that the identical product was made by the patented process and the patent proprietor has been unable, despite reasonable efforts, to determine the process actually used for such identical product.

3. In the adduction of proof to the contrary, the legitimate interests of the defendant in protecting its manufacturing and trade secrets shall be taken into account.

CHAPTER IV

Powers of the Court

Article 56

The general powers of the Court

1. The Court may impose such measures, procedures and remedies as are laid down in this Agreement and may make its orders subject to conditions, in accordance with the Rules of Procedure.

2. The Court shall take due account of the interest of the parties and shall, before making an order, give any party the opportunity to be heard, unless this is incompatible with the effective enforcement of such order.

Article 57

Court experts

1. Without prejudice to the possibility for the parties to produce expert evidence, the Court may at any time appoint court experts in order to provide

1. Angår patentet en fremgangsmåde til fremstilling af et nyt produkt, betragtes det identiske produkt, når det er fremstillet uden patenthaverens samtykke, som fremstillet ved den patenterede fremgangsmåde, medmindre det modsatte bevises, jf. dog artikel 24, stk. 2 og 3.

2. Princippet i stk. 1 gælder også, når der er stor sandsynlighed for, at det identiske produkt er fremstillet ved anvendelse af den patenterede fremgangsmåde, og patenthaveren trods rimelige bestræbelser ikke har været i stand til at afgøre, hvilken fremgangsmåde der faktisk er anvendt til det identiske produkt.

3. I forbindelse med bevisførelsen for det modsatte skal sagsøgte berettigede interesse i at beskytte sine fabrikations- og forretningshemmeligheder tilgodeses.

KAPITEL IV

Domstolens beføjelser

Artikel 56

Domstolens almindelige beføjelser

1. Domstolen kan pålægge de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er fastlagt i denne aftale, og kan knytte betingelser til sine kendelser i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Domstolen tager behørigt hensyn til parternes interesser og giver, før den afsiger en kendelse, enhver part mulighed for at blive hørt, medmindre det er uforeneligt med en effektiv fuldbyrdelse af en sådan kendelse.

Artikel 57

Domstolens eksperter

1. Uden at dette anfægter parternes mulighed for at fremlægge beviser fra sagkyndige, kan domstolen på et hvilket som helst tidspunkt udpege eks-

expertise for specific aspects of the case. The Court shall provide such expert with all information necessary for the provision of the expert advice.

2. To this end, an indicative list of experts shall be drawn up by the Court in accordance with the Rules of Procedure. That list shall be kept by the Registrar.

3. The court experts shall guarantee independence and impartiality. Rules governing conflicts of interest applicable to judges set out in Article 7 of the Statute shall by analogy apply to court experts.

4. Expert advice given to the Court by court experts shall be made available to the parties which shall have the possibility to comment on it.

Article 58

Protection of confidential information

To protect the trade secrets, personal data or other confidential information of a party to the proceedings or of a third party, or to prevent an abuse of evidence, the Court may order that the collection and use of evidence in proceedings before it be restricted or prohibited or that access to such evidence be restricted to specific persons.

Article 59

Order to produce evidence

1. At the request of a party which has presented reasonably available evidence sufficient to support its claims and has, in substantiating those claims, specified evidence which lies in the control of the opposing party or a third party, the Court may order the opposing party or a third party to present such evidence, subject to the protection of confidential information. Such order shall not result in an obligation of self-incrimination.

perter, der tilknyttes domstolen for at tilvejebringe sagkundskab i forbindelse med bestemte aspekter af sagen. Domstolen giver en sådan ekspert alle de oplysninger, der er nødvendige, for at denne kan afgive sin ekspertudtalelse.

2. Med henblik herpå udarbejder domstolen en vejledende liste over eksperter i overensstemmelse med procesreglementet. Listen føres af Registreringskontoret.

3. Domstolens eksperter skal være uafhængige og upartiske. Reglerne om interessekonflikter, der gælder for dommere, jf. artikel 7 i statuten, finder tilsvarende anvendelse på domstolens eksperter.

4. Ekspertudtalelser, som Domstolens eksperter forelægger domstolen, stilles til rådighed for parterne, der skal have mulighed for at knytte bemærkninger til de forelagte udtalelser.

Artikel 58

Beskyttelse af fortrolige oplysninger

For at beskytte en sagsparts eller tredjemands forretningshemmeligheder, personlige oplysninger eller andre fortrolige oplysninger eller for at forhindre misbrug af bevismateriale, kan domstolen beslutte, at indsamling og brug af bevismateriale i en sag anlagt ved domstolen skal begrænses eller forbydes, eller at adgang til sådant bevismateriale skal begrænses til specifikke personer.

Artikel 59

Kendelse om fremlæggelse af bevismateriale

1. På begæring af en part, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale, der er tilstrækkeligt til at understøtte hans påstande, og som til støtte for sine påstande har angivet bevismateriale, som modparten eller tredjemand har kontrol over, kan domstolen pålægge modparten eller tredjemand at fremlægge dette bevismateriale, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes. Dette pålæg må ikke medføre pligt til selvinkriminering.

2. At the request of a party the Court may order, under the same conditions as specified in paragraph 1, the communication of banking, financial or commercial documents under the control of the opposing party, subject to the protection of confidential information.

Article 60

Order to preserve evidence and to inspect premises

1. At the request of the applicant which has presented reasonably available evidence to support the claim that the patent has been infringed or is about to be infringed the Court may, even before the commencement of proceedings on the merits of the case, order prompt and effective provisional measures to preserve relevant evidence in respect of the alleged infringement, subject to the protection of confidential information.

2. Such measures may include the detailed description, with or without the taking of samples, or the physical seizure of the infringing products, and, in appropriate cases, the materials and implements used in the production and/or distribution of those products and the documents relating thereto.

3. The Court may, even before the commencement of proceedings on the merits of the case, at the request of the applicant who has presented evidence to support the claim that the patent has been infringed or is about to be infringed, order the inspection of premises. Such inspection of premises shall be conducted by a person appointed by the Court in accordance with the Rules of Procedure.

4. At the inspection of the premises the applicant shall not be present itself but may be represented by an independent professional practitioner whose name has to be specified in the Court's order.

5. Measures shall be ordered, if necessary without the other party having been heard, in particular

2. På begæring af en part kan domstolen på de samme betingelser som nævnt i stk. 1 kræve dokumenter med bankoplysninger samt finansielle og kommercielle oplysninger, som modparten har kontrol over, fremlagt, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.

Artikel 60

Kendelse om sikring af bevismateriale og besigtigelse af ejendom

1. På begæring af rekvirenten, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet krænket eller vil blive krænket, kan domstolen, allerede inden realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, afsige kendelse om, at der omgående skal iværksættes effektive foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre det relevante bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.

2. Sådanne foranstaltninger kan omfatte en udførlig beskrivelse af de omtvistede produkter med eller uden udtagning af prøver eller en beslaglæggelse af disse og, når det er hensigtsmæssigt, af de materialer og redskaber, der har været anvendt ved fremstillingen og/eller distributionen af produkterne og af de hertil hørende dokumenter.

3. Domstolen kan, allerede inden realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, på begæring af rekvirenten, der har fremført bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet krænket eller vil blive krænket, afsige kendelse om besigtigelse af ejendom. En besigtigelse af lokaliteterne udføres af en person udpeget af domstolen i overensstemmelse med procesreglementet.

4. Ved besigtigelsen af lokaliteterne må rekvirenten ikke selv være til stede, men kan være repræsenteret af en uafhængig fagperson, hvis navn skal anføres i domstolens kendelse.

5. Kendelsen om foranstaltninger afsiges om nødvendigt uden at modparten høres, især hvis en

where any delay is likely to cause irreparable harm to the proprietor of the patent, or where there is a demonstrable risk of evidence being destroyed.

6. Where measures to preserve evidence or inspect premises are ordered without the other party in the case having been heard, the parties affected shall be given notice, without delay and at the latest immediately after the execution of the measures. A review, including a right to be heard, shall take place upon request of the parties affected with a view to deciding, within a reasonable period after the notification of the measures, whether the measures are to be modified, revoked or confirmed.

7. The measures to preserve evidence may be subject to the lodging by the applicant of adequate security or an equivalent assurance intended to ensure compensation for any prejudice suffered by the defendant as provided for in paragraph 9.

8. The Court shall ensure that the measures to preserve evidence are revoked or otherwise cease to have effect, at the defendant's request, without prejudice to the damages which may be claimed, if the applicant does not bring, within a period not exceeding 31 calendar days or 20 working days, whichever is the longer, action leading to a decision on the merits of the case before the Court.

9. Where the measures to preserve evidence are revoked, or where they lapse due to any act or omission by the applicant, or where it is subsequently found that there has been no infringement or threat of infringement of the patent, the Court may order the applicant, at the defendant's request, to provide the defendant with appropriate compensation for any damage suffered as a result of those measures.

Article 61

Freezing orders

1. At the request of the applicant which has presented reasonably available evidence to support the claim that the patent has been infringed or is about to be infringed the Court may, even before the com-

forsinkelse vil kunne påføre patenthaveren uoprettelig skade, eller hvor der foreligger en påviselig risiko for tilintetgørelse af bevismateriale.

6. Hvis der afsiges kendelse om foranstaltninger til sikring af bevismateriale eller besigtigelse af lokaliteterne, uden at modparten høres, underrettes de berørte parter straks og senest umiddelbart efter, at foranstaltningerne er gennemført. En efterfølgende prøvelse under iagttagelse af høringsretten foretages på begæring af de berørte parter, således at det inden for en rimelig frist efter meddelelsen af foranstaltningerne kan afgøres, hvorvidt disse skal ændres, ophæves eller stadfæstes.

7. Foranstaltningerne til sikring af bevismateriale kan gøres betinget af, at rekvirenten stiller en tilstrækkelig sikkerhed eller tilsvarende forsikring med henblik på eventuel kompensation af det tab, der påføres sagsøgte, jf. stk. 9.

8. Domstolen sikrer, at foranstaltningerne til sikring af bevismateriale ophæves eller på anden måde ophører med at have retsvirkning på begæring af rekviritus med forbehold af et eventuelt erstatningskrav, hvis rekvirenten ikke inden for en frist på højst 31 kalenderdage eller 20 arbejdsdage, idet den længste frist benyttes, anlægger søgsmål vedrørende realiteten ved domstolen.

9. Hvis foranstaltningerne til sikring af bevismateriale ophæves eller bortfalder som følge af en handling eller undladelse fra rekvirentens side, eller hvis det efterfølgende konstateres, at der ikke forelå nogen krænkelse eller trussel om krænkelse af patentet, kan domstolen på begæring af sagsøgte pålægge rekvirenten at yde rekviritus passende erstatning for det tab, denne har lidt som følge af disse foranstaltninger.

Artikel 61

Indefrysningskendelse

1. På begæring af rekvirenten, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet krænkelse eller vil blive krænkelse, kan domstolen, allerede inden

mencement of proceedings on the merits of the case, order a party not to remove from its jurisdiction any assets located therein, or not to deal in any assets, whether located within its jurisdiction or not.

2. Article 60(5) to (9) shall apply by analogy to the measures referred to in this Article.

Article 62

Provisional and protective measures

1. The Court may, by way of order, grant injunctions against an alleged infringer or against an intermediary whose services are used by the alleged infringer, intended to prevent any imminent infringement, to prohibit, on a provisional basis and subject, where appropriate, to a recurring penalty payment, the continuation of the alleged infringement or to make such continuation subject to the lodging of guarantees intended to ensure the compensation of the right holder.

2. The Court shall have the discretion to weigh up the interests of the parties and in particular to take into account the potential harm for either of the parties resulting from the granting or the refusal of the injunction.

3. The Court may also order the seizure or delivery up of the products suspected of infringing a patent so as to prevent their entry into, or movement, within the channels of commerce. If the applicant demonstrates circumstances likely to endanger the recovery of damages, the Court may order the precautionary seizure of the movable and immovable property of the alleged infringer, including the blocking of the bank accounts and of other assets of the alleged infringer.

4. The Court may, in respect of the measures referred to in paragraphs 1 and 3, require the applicant to provide any reasonable evidence in order to satisfy itself with a sufficient degree of certainty that the applicant is the right holder and that the ap-

realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, pålægge en part ikke at fjerne eventuelle aktiver, der befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde, fra dette område eller ikke at handle med nogen form for aktiver, uanset om de befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde eller ej

2. Artikel 60, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse på de foranstaltninger, der er omhandlet i denne artikel.

Artikel 62

Foreløbige og sikrende retsmidler

1. Domstolen kan ved kendelse udstede et foreløbigt påbud eller forbud til en påstået patentkrænker eller en mellemmand, hvis tjenesteydelser benyttes af den påståede krænker, med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse, midlertidigt og eventuelt under trussel om tvangsbøder at forbyde en fortsættelse af den påståede krænkelse eller gøre denne fortsættelse betinget af, at der stilles sikkerhed for erstatning til rettighedshaveren.

2. Domstolen har skønsbeføjelse til at afveje parternes interesser og til navnlig at tage hensyn til den potentielle skade for parterne som følge af udstedelsen eller afvisningen af påbuddet eller forbuddet.

3. Domstolen kan også kræve beslaglæggelse eller aflevering af produkter, der mistænkes for at krænke et patent, for at forhindre, at de indføres i handelen eller omsættes. Hvis rekvirenten godtgør, at der foreligger omstændigheder, som kan vanskeliggøre inddrivelsen af erstatning, kan domstolen kræve arrest i den påståede krænkens løsøre- og faste ejendom, herunder indefrysning af den påståede krænkens bankkonti og andre aktiver.

4. Domstolen kan, for så vidt angår de i stk. 1 og 3 omhandlede foranstaltninger, kræve, at rekvirenten fremlægger alt rimeligt bevismateriale, således at den med tilstrækkelig stor sikkerhed kan fastslå, at rekvirenten er rettighedshaveren, og at rekviren-

plicant's right is being infringed, or that such infringement is imminent.

5. Article 60(5) to (9) shall apply by analogy to the measures referred to in this Article.

Article 63

Permanent injunctions

1. Where a decision is taken finding an infringement of a patent, the Court may grant an injunction against the infringer aimed at prohibiting the continuation of the infringement. The Court may also grant such injunction against an intermediary whose services are being used by a third party to infringe a patent.

2. Where appropriate, non-compliance with the injunction referred to in paragraph 1 shall be subject to a recurring penalty payment payable to the Court.

Article 64

Corrective measures in infringement proceedings

1. Without prejudice to any damages due to the injured party by reason of the infringement, and without compensation of any sort, the Court may order, at the request of the applicant, that appropriate measures be taken with regard to products found to be infringing a patent and, in appropriate cases, with regard to materials and implements principally used in the creation or manufacture of those products.

2. Such measures shall include:

- a) a declaration of infringement;
- b) recalling the products from the channels of commerce;
- c) depriving the product of its infringing property;
- d) definitively removing the products from the channels of commerce; or

tens rettigheder krænkes, eller at en sådan krænkelse er nært forestående.

5. Artikel 60, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse på de foranstaltninger, der er omhandlet i nærværende artikel.

Artikel 63

Varige påbud eller forbud

1. Når der er truffet en retsafgørelse, som fastslår en krænkelse af et patent, kan domstolen udstede et påbud eller forbud til krænkeren med henblik på at forhindre fortsat krænkelse. Domstolen kan også udstede et sådant påbud eller forbud til en mellemmand, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemand til at krænke en patentrettighed.

2. Når det er relevant, gøres manglende overholdelse af påbuddet eller forbuddet i stk. 1 til genstand for tvangsbøder, der betales til domstolen.

Artikel 64

Korrigerende foranstaltninger i krænkelsessager

1. Uden at det berører den erstatning, der skal udredes til den forurettede part som følge af krænkelsen, og uden nogen form for kompensation kan domstolen på begæring af sagsøger kræve, at der træffes passende foranstaltninger for så vidt angår produkter, som den har fastslået krænker et patent, og hvis det er påkrævet for så vidt angår de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til at skabe eller fremstille de pågældende produkter.

2. Disse foranstaltninger omfatter:

- a) fastslåelse af, at der foreligger krænkelse
- b) tilbagekaldelse af produkterne fra handelen
- c) fjernelse af produktets krænkende egenskab
- d) endelig fjernelse af produkterne fra handelen, eller

e) the destruction of the products and/or of the materials and implements concerned.

3. The Court shall order that those measures be carried out at the expense of the infringer, unless particular reasons are invoked for not doing so.

4. In considering a request for corrective measures pursuant to this Article, the Court shall take into account the need for proportionality between the seriousness of the infringement and the remedies to be ordered, the willingness of the infringer to convert the materials into a non-infringing state, as well as the interests of third parties.

Article 65

Decision on the validity of a patent

1. The Court shall decide on the validity of a patent on the basis of an action for revocation or a counterclaim for revocation.

2. The Court may revoke a patent, either entirely or partly, only on the grounds referred to in Articles 138(1) and 139(2) of the EPC.

3. Without prejudice to Article 138(3) of the EPC, if the grounds for revocation affect the patent only in part, the patent shall be limited by a corresponding amendment of the claims and revoked in part.

4. To the extent that a patent has been revoked it shall be deemed not to have had, from the outset, the effects specified in Articles 64 and 67 of the EPC.

5. Where the Court, in a final decision, revokes a patent, either entirely or partly, it shall send a copy of the decision to the European Patent Office and, with respect to a European patent, to the national patent office of any Contracting Member State concerned.

Article 66

e) tilintetgørelse af produkterne og/eller af de pågældende materialer og redskaber.

3. Domstolen beordrer disse foranstaltninger gennemført for patentkrænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod.

4. Når domstolen behandler en begæring om korrigerende foranstaltninger i henhold til denne artikel, tager den hensyn til, at der skal være proportionalitet mellem krænkelserens omfang og de beordrede retsmidler, om den pågældende patentkrænker er villig til at omdanne materialerne, så de ikke længere udgør en krænkelse, samt til tredjemands interesser.

Artikel 65

Retsafgørelse om et patents gyldighed

1. Domstolen træffer afgørelse om et patents gyldighed på grundlag af et søgsmål om ugyldighed eller et modkrav om ugyldighed.

2. Domstolen kan kun kende et patent helt eller delvis ugyldigt under henvisning til de grunde, der er omhandlet i artikel 138, stk. 1, og artikel 139, stk. 2, i EPK.

3. Hvis ugyldighedens grunde kun berører patentet delvis, begrænses patentet ved en tilsvarende ændring af patentkravene og kendes delvis ugyldigt, jf. dog artikel 138, stk. 3, i EPK.

4. I det omfang et patent er blevet kendt ugyldigt, anses de retsvirkninger, der er fastsat i medfør af artikel 64 og 67 i EPK, for ikke at være indtrådt.

5. Hvis domstolen ved en endelig retsafgørelse kender et patent helt eller delvis ugyldigt, sender den en kopi af afgørelsen til Den Europæiske Patentmyndighed og for så vidt angår et europæisk patent til enhver berørt kontraherende medlemsstats nationale patentmyndighed.

Artikel 66

Powers of the Court concerning decisions of the European Patent Office

1. In actions brought under Article 32(1)(i), the Court may exercise any power entrusted on the European Patent Office in accordance with Article 9 of Regulation (EU) No 1257/2012, including the rectification of the Register for unitary patent protection.

2. In actions brought under Article 32(1)(i) the parties shall, by way of derogation from Article 69, bear their own costs.

Article 67

Power to order the communication of information

1. The Court may, in response to a justified and proportionate request of the applicant and in accordance with the Rules of Procedure, order an infringer to inform the applicant of:

- a) the origin and distribution channels of the infringing products or processes;
- b) the quantities produced, manufactured, delivered, received or ordered, as well as the price obtained for the infringing products; and
- c) the identity of any third person involved in the production or distribution of the infringing products or in the use of the infringing process.

2. The Court may, in accordance with the Rules of Procedure, also order any third party who:

- a) was found in the possession of the infringing products on a commercial scale or to be using an infringing process on a commercial scale;
- b) was found to be providing on a commercial scale services used in infringing activities; or
- c) was indicated by the person referred to in points (a) or (b) as being involved in the production, manufacture or distribution of the in-

Domstolens beføjelser vedrørende Den Europæiske Patentmyndigheds beslutninger

1. Ved søgsmål anlagt efter artikel 32, stk. 1, litra i), kan domstolen handle inden for rammerne af den kompetence, der tilkommer Den Europæiske Patentmyndighed i henhold til artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012, herunder berigtige registret for enhedspatentbeskyttelse.

2. Ved søgsmål anlagt efter artikel 32, stk. 1, litra i), bærer parterne uanset artikel 69 deres egne omkostninger.

Artikel 67

Beføjelse til at kræve fremlæggelse af oplysninger

1. Domstolen kan som svar på en velbegrunnet og forholdsmæssig afpasset begæring fra sagsøger og i overensstemmelse med procesreglementet pålægge en patentkrænker at give sagsøger oplysninger om:

- a) oprindelsen af og distributionskanalerne for de omtvistede produkter eller fremgangsmåder
- b) de producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og om den pris, der er opnået for de omtvistede produkter, og
- c) identiteten på enhver tredjemand, der er indblandet i fremstillingen eller distributionen af de omtvistede produkter eller i anvendelsen af den omtvistede fremgangsmåde.

2. Domstolen kan i overensstemmelse med procesreglementet endvidere pålægge enhver tredjemand, som:

- a) er fundet i besiddelse af de omtvistede produkter i kommerciel målestok eller er fundet i færd med at anvende en omtvistet fremgangsmåde i kommerciel målestok
- b) er fundet i færd med i kommerciel målestok at yde tjenester, der anvendes i de omtvistede aktiviteter, eller
- c) er blevet identificeret af den i litra a) eller b) omhandlede person som indblandet i produktion, fremstilling eller distribution af sådanne

fringing products or processes or in the provision of the services,
to provide the applicant with the information referred to in paragraph 1.

Article 68

Award of damages

1. The Court shall, at the request of the injured party, order the infringer who knowingly, or with reasonable grounds to know, engaged in a patent infringing activity, to pay the injured party damages appropriate to the harm actually suffered by that party as a result of the infringement.

2. The injured party shall, to the extent possible, be placed in the position it would have been in if no infringement had taken place. The infringer shall not benefit from the infringement. However, damages shall not be punitive.

3. When the Court sets the damages:

- a) it shall take into account all appropriate aspects, such as the negative economic consequences, including lost profits, which the injured party has suffered, any unfair profits made by the infringer and, in appropriate cases, elements other than economic factors, such as the moral prejudice caused to the injured party by the infringement; or
- b) as an alternative to point (a), it may, in appropriate cases, set the damages as a lump sum on the basis of elements such as at least the amount of the royalties or fees which would have been due if the infringer had requested authorisation to use the patent in question.

4. Where the infringer did not knowingly, or with reasonable grounds to know, engage in the infringing activity, the Court may order the recovery of profits or the payment of compensation.

Article 69

Legal costs

omtvistede produkter eller fremgangsmåder eller i levering af sådanne tjenesteydelser, at give sagsøger de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1.

Artikel 68

Tilkendelse af erstatning

1. Domstolen skal på begæring af den forurettede part pålægge krænkeren, der vidste eller med rimelighed burde vide, at hans aktiviteter medførte en patentkrænkelse, at betale den forurettede en erstatning, der står i rimeligt forhold til det tab, denne har lidt som følge af krænkelsen.

2. Den forurettede part skal så vidt muligt stilles, som hvis krænkelsen ikke havde fundet sted. Krænkeren skal fralægge sig sin berigelse. Erstatningen har dog ikke karakter af straf.

3. Når domstolen fastsætter erstatningen:

- a) skal den tage hensyn til alle relevante aspekter, såsom negative økonomiske konsekvenser, herunder tabt fortjeneste, som den forurettede part har lidt, krænkerens uberettigede fortjeneste, og, når det er hensigtsmæssigt, andre elementer end de økonomiske, f.eks. den ikke-økonomiske skade, den forurettede har lidt som følge af krænkelsen, eller
- b) kan den, som et alternativ til litra a), når det er hensigtsmæssigt, fastsætte erstatningen til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som krænkeren skulle have betalt, hvis han havde anmodet om tilladelse til at anvende det pågældende patent.

4. I sager, hvor krænkeren har krænket patentet uden at vide det eller uden at have rimelig grund til at vide det, kan domstolen træffe beslutning om tilbagebetaling af et overskud eller om betaling af en kompensation.

Artikel 69

Sagsomkostninger

1. Reasonable and proportionate legal costs and other expenses incurred by the successful party shall, as a general rule, be borne by the unsuccessful party, unless equity requires otherwise, up to a ceiling set in accordance with the Rules of Procedure.

2. Where a party succeeds only in part or in exceptional circumstances, the Court may order that costs be apportioned equitably or that the parties bear their own costs.

3. A party should bear any unnecessary costs it has caused the Court or another party.

4. At the request of the defendant, the Court may order the applicant to provide adequate security for the legal costs and other expenses incurred by the defendant which the applicant may be liable to bear, in particular in the cases referred to in Articles 59 to 62.

Article 70

Court fees

1. Parties to proceedings before the Court shall pay court fees.

2. Court fees shall be paid in advance, unless the Rules of Procedure provide otherwise. Any party which has not paid a prescribed court fee may be excluded from further participation in the proceedings.

Article 71

Legal aid

1. A party who is a natural person and who is unable to meet the costs of the proceedings, either wholly or in part, may at any time apply for legal aid. The conditions for granting of legal aid shall be laid down in the Rules of Procedure.

1. Rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger og andre udgifter, som den part, der har vundet sagen, har afholdt, bæres som hovedregel af den part, der har tabt sagen, medmindre billighedshensyn tilsiger andet, op til et loft, der er fastlagt i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Hvis en part kun har fået delvis medhold eller i undtagelsestilfælde, kan domstolen beslutte, at sagsomkostningerne skal fordeles ligeligt, eller at parterne skal bære egne omkostninger.

3. En part bør bære de unødvendige omkostninger, som den har forvoldt domstolen eller en anden part.

4. Domstolen kan på begæring af sagsøgte eller rekvisitus pålægge sagsøger eller rekvirenten at stille passende sikkerhed for de sagsomkostninger og andre udgifter, som sagsøgte eller rekvisitus har afholdt, og som sagsøger eller rekvirenten kan blive pålagt, navnlig i de i artikel 59-62 omhandlede tilfælde.

Artikel 70

Retsafgifter

1. Parter i sager ved domstolen skal betale retsafgifter.

2. Retsafgifterne betales forud, medmindre andet er fastsat i procesreglementet. En part, der ikke har betalt en fastsat retsafgift, kan udelukkes fra yderligere deltagelse i sagen.

Artikel 71

Retshjælp

1. Er en part, der er en fysisk person, helt eller delvis ude af stand til at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan den pågældende til enhver tid ansøge om retshjælp. Betingelserne

2. The Court shall decide whether legal aid should be granted in full or in part, or whether it should be refused, in accordance with the Rules of Procedure.

3. On a proposal from the Court, the Administrative Committee shall set the level of legal aid and the rules on bearing the costs thereof.

Article 72

Period of limitation

Without prejudice to Article 24(2) and (3), actions relating to all forms of financial compensation may not be brought more than five years after the date on which the applicant became aware, or had reasonable grounds to become aware, of the last fact justifying the action.

CHAPTER V

Appeals

Article 73

Appeal

1. An appeal against a decision of the Court of First Instance may be brought before the Court of Appeal by any party which has been unsuccessful, in whole or in part, in its submissions, within two months of the date of the notification of the decision.

2. An appeal against an order of the Court of First Instance may be brought before the Court of Appeal by any party which has been unsuccessful, in whole or in part, in its submissions:

- a) for the orders referred to in Articles 49(5), 59 to 62 and 67 within 15 calendar days of the notification of the order to the applicant;
- b) for other orders than the orders referred to in point (a):

for bevilling af retshjælp fastsættes i procesreglementet.

2. Domstolen beslutter, om der skal bevilges helt eller delvis retshjælp, eller om dette skal afslås, i overensstemmelse med procesreglementet.

3. På forslag af domstolen fastsætter Det Administrative Udvalg niveauet for retshjælp og reglerne for afholdelse af omkostningerne herefter.

Artikel 72

Forældelse

Med forbehold af artikel 24, stk. 2 og 3, kan søgsmål om alle former for finansiel kompensation ikke anlægges mere end fem år efter den dato, hvor sagsøger blev opmærksom eller havde rimelige grunde til at blive opmærksom på det sidste forhold, der ligger til grund for søgsmålet.

KAPITEL V

Appel

Artikel 73

Appel

1. Der kan iværksættes appel til Appeldomstolen af en afgørelse truffet af Førsteinstansdomstolen af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold, inden to måneder efter tidspunktet for forkyndelsen af afgørelsen.

2. Der kan iværksættes appel til Appeldomstolen af en kendelse afsagt af Førsteinstansdomstolen af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold:

- a) for kendelser omhandlet i artikel 49, stk. 5, artikel 59-62 og 67 senest 15 kalenderdage efter forkyndelsen af kendelsen for sagsøger eller rekvirenten
- b) for andre kendelser end kendelserne omhandlet i litra a):

- i) together with the appeal against the decision, or
- ii) where the Court grants leave to appeal, within 15 days of the notification of the Court's decision to that effect.

3. The appeal against a decision or an order of the Court of First Instance may be based on points of law and matters of fact.

4. New facts and new evidence may only be introduced in accordance with the Rules of Procedure and where the submission thereof by the party concerned could not reasonably have been expected during proceedings before the Court of First Instance.

Article 74

Effects of an appeal

1. An appeal shall not have suspensive effect unless the Court of Appeal decides otherwise at the motivated request of one of the parties. The Rules of Procedure shall guarantee that such a decision is taken without delay.

2. Notwithstanding paragraph 1, an appeal against a decision on actions or counterclaims for revocation and on actions based on Article 32(1)(i) shall always have suspensive effect.

3. An appeal against an order referred to in Articles 49(5), 59 to 62 or 67 shall not prevent the continuation of the main proceedings. However, the Court of First Instance shall not give a decision in the main proceedings before the decision of the Court of Appeal concerning an appealed order has been given.

Article 75

Decision on appeal and referral back

1. If an appeal pursuant to Article 73 is well-founded, the Court of Appeal shall revoke the decision of the Court of First Instance and give a final deci-

- i) sammen med appellen af afgørelsen, eller
- ii) når domstolen giver tilladelse til appel, senest 15 kalenderdage efter forkyndelsen af domstolens afgørelse herom.

3. Appel af en afgørelse truffet eller en kendelse afsagt af Førsteinstansdomstolen kan støttes på retsspørgsmål og spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder.

4. Der kan kun fremlægges nye faktiske omstændigheder og nye beviser i overensstemmelse med procesreglementet, hvis den pågældende part ikke med rimelighed kunne forventes at have fremført dem under forhandlingerne ved Førsteinstansdomstolen.

Artikel 74

Appellens retsvirkninger

1. En appel har ikke opsættende virkning, medmindre Appeldomstolen beslutter andet efter begrundet begæring fra en af parterne. Procesreglementet skal sikre, at en sådan beslutning træffes straks.

2. Uanset stk. 1 har en appel af en afgørelse i søgsmål om ugyldigkendelse eller modkrav om ugyldighed og søgsmål på grundlag af artikel 32, stk. 1, litra i), altid opsættende virkning.

3. Appel af en kendelse omhandlet i artikel 49, stk. 5, artikel 59-62 eller 67 er ikke til hinder for fortsættelse af hovedsagen. Førsteinstansdomstolen må dog ikke træffe endelig afgørelse i hovedsagen, før Appeldomstolen har truffet afgørelse om en appelleret kendelse.

Artikel 75

Afgørelse ved appel og hjemvisning

1. Hvis en appel i henhold til artikel 73 er begrundet, ophæver Appeldomstolen Førsteinstansdomstolens afgørelse og træffer en endelig afgørel-

sion. The Court of Appeal may in exceptional cases and in accordance with the Rules of Procedure refer the case back to the Court of First Instance for decision.

2. Where a case is referred back to the Court of First Instance pursuant to paragraph 1, the Court of First Instance shall be bound by the decision of the Court of Appeal on points of law.

CHAPTER VI

Decisions

Article 76

Basis for decisions and right to be heard

1. The Court shall decide in accordance with the requests submitted by the parties and shall not award more than is requested.

2. Decisions on the merits may only be based on grounds, facts and evidence, which were submitted by the parties or introduced into the procedure by an order of the Court and on which the parties have had an opportunity to present their comments.

3. The Court shall evaluate evidence freely and independently.

Article 77

Formal requirements

1. Decisions and orders of the Court shall be reasoned and shall be given in writing in accordance with the Rules of Procedure.

2. Decisions and orders of the Court shall be delivered in the language of proceedings.

Article 78

Decisions of the Court and dissenting opinions

se. Appeldomstolen kan i undtagelsestilfælde og i overensstemmelse med procesreglementet hjemvise sagen til Førsteinstansdomstolen til afgørelse.

2. I tilfælde af hjemvisning til Førsteinstansdomstolen i henhold til stk. 1 er Førsteinstansdomstolen bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i Appeldomstolens afgørelse.

KAPITEL VI

Retsafgørelser

Artikel 76

Grundlaget for retsafgørelser og retten til kontradiktion

1. Domstolen træffer afgørelse i overensstemmelse med parternes anmodninger og tilkender ikke mere, end der er anmodet om.

2. Afgørelser om sagens realitet kan kun støttes på de grunde, faktiske omstændigheder og beviser, som parterne har fremført, eller som er indført i proceduren ved kendelse truffet af domstolen, og som parterne har haft lejlighed til at udtale sig om.

3. Domstolen vurderer bevismateriale frit og uafhængigt.

Artikel 77

Formkrav

1. Domstolens afgørelser og kendelser skal begrundes og meddeles skriftligt i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Domstolens afgørelser og kendelser afsiges på processproget.

Artikel 78

Domstolens afgørelser og dissens

1. Decisions and orders of the Court shall be taken by a majority of the panel, in accordance with the Statute. In case of equal votes, the vote of the presiding judge shall prevail.

2. In exceptional circumstances, any judge of the panel may express a dissenting opinion separately from the decision of the Court.

Article 79

Settlement

The parties may, at any time in the course of proceedings, conclude their case by way of settlement, which shall be confirmed by a decision of the Court. A patent may not be revoked or limited by way of settlement.

Article 80

Publication of decisions

The Court may order, at the request of the applicant and at the expense of the infringer, appropriate measures for the dissemination of information concerning the Court's decision, including displaying the decision and publishing it in full or in part in public media.

Article 81

Rehearing

1. A request for rehearing after a final decision of the Court may exceptionally be granted by the Court of Appeal in the following circumstances:

- a) on discovery of a fact by the party requesting the rehearing, which is of such a nature as to be a decisive factor and which, when the decision was given, was unknown to the party requesting the rehearing; such request may only be granted on the basis of an act which was held, by a final decision of a national court, to constitute a criminal offence; or
- b) in the event of a fundamental procedural defect, in particular when a defendant who did

1. Domstolens afgørelser træffes og dens kendelser afsiges af et flertal i panelet i overensstemmelse med statuten. Ved stemmelighed gør retsformandens stemme udslaget.

2. I undtagelsestilfælde kan en dommer i panelet give udtryk for dissens separat fra domstolens afgørelse.

Artikel 79

Forlig

Parterne kan på et hvilket som helst tidspunkt under sagsbehandlingen afslutte sagen ved et forlig, der stadfæstes ved en afgørelse truffet af domstolen. Et patent kan ikke kendes ugyldigt eller begrænses ved et forlig.

Artikel 80

Offentliggørelse af afgørelser

Domstolen kan på begæring af sagsøger eller rekvirenten og for krænkerens regning træffe passende foranstaltninger til formidling af oplysninger om domstolens afgørelse, herunder fremvisning af afgørelsen og helt eller delvis offentliggørelse af den i offentlige medier.

Artikel 81

Genoptagelse af sagen

1. Appeldomstolen kan undtagelsesvis efterkomme en begæring om genoptagelse af sagen efter domstolens endelige afgørelse i følgende tilfælde:

- a) hvis den part, der ønsker sagen genoptaget, opdager en faktisk omstændighed, der er af en sådan karakter, at den er en afgørende faktor, og som, da afgørelsen blev truffet, ikke var kendt af den part, der ønsker sagen genoptaget; en sådan begæring kan kun efterkommes på grundlag af en handling, som ifølge en national domstols endelige retsafgørelse udgør en strafbar handling, eller
- b) i tilfælde af en grundlæggende rettergangsfejl, navnlig når det indledende processkrift

not appear before the Court was not served with the document initiating the proceedings or an equivalent document in sufficient time and in such a way as to enable him to arrange for the defence.

2. A request for a rehearing shall be filed within 10 years of the date of the decision but not later than two months from the date of the discovery of the new fact or of the procedural defect. Such request shall not have suspensive effect unless the Court of Appeal decides otherwise.

3. If the request for a rehearing is well-founded, the Court of Appeal shall set aside, in whole or in part, the decision under review and re-open the proceedings for a new trial and decision, in accordance with the Rules of Procedure.

4. Persons using patents which are the subject-matter of a decision under review and who act in good faith should be allowed to continue using such patents.

Article 82

Enforcement of decisions and orders

1. Decisions and orders of the Court shall be enforceable in any Contracting Member State. An order for the enforcement of a decision shall be appended to the decision by the Court.

2. Where appropriate, the enforcement of a decision may be subject to the provision of security or an equivalent assurance to ensure compensation for any damage suffered, in particular in the case of injunctions.

3. Without prejudice to this Agreement and the Statute, enforcement procedures shall be governed by the law of the Contracting Member State where the enforcement takes place. Any decision of the Court shall be enforced under the same conditions as a decision given in the Contracting Member State where the enforcement takes place.

eller et tilsvarende dokument ikke blev forkyndt for en sagsøgt, som ikke mødte for domstolen, i så god tid og på en sådan måde, at den pågældende har kunnet varetage sine interesser under sagen.

2. Begæring om genoptagelse af sagen skal indgives senest ti år efter tidspunktet for afgørelsen, dog ikke senere end to måneder efter tidspunktet for opdagelsen af den nye omstændighed eller rettergangsfejlen. En sådan begæring har ikke opsættende virkning, medmindre Appeldomstolen træffer anden afgørelse.

3. Hvis begæringen om genoptagelse af sagen er begrundet, skal Appeldomstolen helt eller delvis tilsidesætte den påklagede afgørelse og genoptage sagen med henblik på fornyet sagsbehandling og afgørelse i overensstemmelse med procesreglementet.

4. Personer, som udnytter patenter, der er genstand for en påklaget afgørelse, og som handler i god tro, er berettiget til at fortsætte udnyttelsen af patenterne.

Artikel 82

Fuldbgyrdelse af afgørelser og kendelser

1. Domstolens afgørelser og kendelser kan fuldbyrdes i enhver kontraherende medlemsstat. Fuldbgyrdelsespåtegning påføres domstolens afgørelse.

2. Når det er relevant, kan fuldbyrdelsen af en afgørelse gøres betinget af sikkerhedsstillelse eller tilsvarende garanti som kompensation for eventuelt lidt skade, navnlig i tilfælde af påbud eller forbud.

3. Fuldbgyrdelsesproceduren er underlagt loven i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdelsen finder sted, jf. dog denne aftale og statuten. En afgørelse truffet af domstolen fuldbyrdes på samme vilkår som en afgørelse truffet i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdelsen finder sted.

4. If a party does not comply with the terms of an order of the Court, that party may be sanctioned with a recurring penalty payment payable to the Court. The individual penalty shall be proportionate to the importance of the order to be enforced and shall be without prejudice to the party's right to claim damages or security.

PART IV

TRANSITIONAL PROVISIONS

Article 83

Transitional regime

1. During a transitional period of seven years after the date of entry into force of this Agreement, an action for infringement or for revocation of a European patent or an action for infringement or for declaration of invalidity of a supplementary protection certificate issued for a product protected by a European patent may still be brought before national courts or other competent national authorities.

2. An action pending before a national court at the end of the transitional period shall not be affected by the expiry of this period.

3. Unless an action has already been brought before the Court, a proprietor of or an applicant for a European patent granted or applied for prior to the end of the transitional period under paragraph 1 and, where applicable, paragraph 5, as well as a holder of a supplementary protection certificate issued for a product protected by a European patent, shall have the possibility to opt out from the exclusive competence of the Court. To this end they shall notify their opt-out to the Registry by the latest one month before expiry of the transitional period. The opt-out shall take effect upon its entry into the register.

4. Unless an action has already been brought before a national court, proprietors of or applicants for European patents or holders of supplementary

4. Hvis en part ikke overholder betingelserne i en kendelse afsagt af domstolen, kan parten pålægges tvangsbøder, der betales til domstolen. Den enkelte bøde skal stå i rimeligt forhold til betydningen af den kendelse, der skal fuldbyrdes, og indskrænker ikke den pågældende parts ret til at kræve erstatning eller sikkerhedsstillelse.

DEL IV

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 83

Overgangsordning

1. I en overgangsperiode på syv år efter denne aftales ikrafttræden kan der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldigkendelse af et europæisk patent eller søgsmål om krænkelse eller erklæring af ugyldighed af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, ved nationale domstole eller andre kompetente nationale myndigheder.

2. Søgsmål, der verserer ved en national domstol ved udløbet af overgangsperioden, berøres ikke af denne periodes udløb.

3. Medmindre der allerede er anlagt søgsmål ved domstolen, har en indehaver af eller en ansøger om et europæisk patent, der er meddelt, eller hvorom der er ansøgt før udløbet af overgangsperioden i stk. 1 og, hvor det er relevant, stk. 5, samt indehaveren af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, mulighed for at fravælge domstolens enekompetence. Med henblik herpå skal de underrette Registreringskontoret om deres fravalg senest en måned før overgangsperiodens udløb. Fravalget får virkning fra dets indførelse i registeret.

4. Medmindre et søgsmål allerede er anlagt ved en national domstol, har indehavere af eller ansøgere om europæiske patenter og indehavere af et

protection certificates issued for a product protected by a European patent who made use of the opt-out in accordance with paragraph 3 shall be entitled to withdraw their opt-out at any moment. In this event they shall notify the Registry accordingly. The withdrawal of the opt-out shall take effect upon its entry into the register.

5. Five years after the entry into force of this Agreement, the Administrative Committee shall carry out a broad consultation with the users of the patent system and a survey on the number of European patents and supplementary protection certificates issued for products protected by European patents with respect to which actions for infringement or for revocation or declaration of invalidity are still brought before the national courts pursuant to paragraph 1, the reasons for this and the implications thereof. On the basis of this consultation and an opinion of the Court, the Administrative Committee may decide to prolong the transitional period by up to seven years.

PART V

FINAL PROVISIONS

Article 84

Signature, ratification and accession

1. This Agreement shall be open for signature by any Member State on 19 February 2013.

2. This Agreement shall be subject to ratification in accordance with the respective constitutional requirements of the Member States. Instruments of ratification shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Union (hereinafter referred to as "the depositary").

3. Each Member State having signed this Agreement shall notify the European Commission of its ratification of the Agreement at the time of the deposit of its ratification instrument pursuant to Article 18(3) of Regulation (EU) No 1257/2012.

supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, der har benyttet den i stk. 3 omhandlede mulighed for fravalg, ret til at trække dette fravalg tilbage på et hvilket som helst tidspunkt. De skal i så fald underrette Registreringskontoret herom. Tilbagetrækningen af fravalget får virkning fra dens indførelse i registeret.

5. Fem år efter denne aftales ikrafttræden gennemfører Det Administrative Udvalg en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed eller erklæring af ugyldighed ved de nationale domstole i henhold til stk. 1, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf. På grundlag af denne høring og en udtalelse fra domstolen kan Det Administrative Udvalg beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

DEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 84

Undertegnelse, ratifikation og tiltrædelse

1. Denne aftale er åben for undertegnelse for enhver medlemsstat den 19. februar 2013.

2. Denne aftale ratificeres i overensstemmelse med medlemsstaternes respektive forfatningsmæssige bestemmelser. Ratifikationsinstrumenterne deponeres hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union (i det følgende benævnt "depositaren").

3. Hver medlemsstat, som har undertegnet denne aftale, underretter Europa-Kommissionen om sin ratifikation af aftalen på det tidspunkt, hvor den deponerer sit ratifikationsinstrument, i henhold til artikel 18, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1257/2012.

4. This Agreement shall be open to accession by any Member State. Instruments of accession shall be deposited with the depositary.

Article 85

Functions of the depositary

1. The depositary shall draw up certified true copies of this Agreement and shall transmit them to the governments of all signatory or acceding Member States.

2. The depositary shall notify the governments of the signatory or acceding Member States of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification or accession;
- c) the date of entry into force of this Agreement.

3. The depositary shall register this Agreement with the Secretariat of the United Nations.

Article 86

Duration of the Agreement

This Agreement shall be of unlimited duration.

Article 87

Revision

1. Either seven years after the entry into force of this Agreement or once 2000 infringement cases have been decided by the Court, whichever is the later point in time, and if necessary at regular intervals thereafter, a broad consultation with the users of the patent system shall be carried out by the Administrative Committee on the functioning, efficiency and cost-effectiveness of the Court and on the trust and confidence of users of the patent system in the quality of the Court's decisions. On the basis of this consultation and an opinion of the Court, the Administrative Committee may decide to revise this Agreement with a view to improving the functioning of the Court.

4. Denne aftale er åben for tiltrædelse af enhver medlemsstat. Tiltrædelsesinstrumenterne deponeres hos depositaren.

Artikel 85

Depositarens funktioner

1. Depositaren udarbejder bekræftede genparter af denne aftale og sender dem til alle signatarmedlemsstaters eller tiltrædende medlemsstaters regeringer.

2. Depositaren underretter signatarmedlemsstaternes eller de tiltrædende medlemsstaters regeringer om:

- a) enhver undertegnelse
- b) deponeringen af ethvert ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument
- c) datoen for denne aftales ikrafttræden.

3. Depositaren lader denne aftale registrere hos De Forenede Nationers sekretariat.

Artikel 86

Aftalens varighed

Denne aftale er indgået for ubegrænset tid.

Artikel 87

Revision

1. Enten syv år efter denne aftales ikrafttræden eller når domstolen har truffet afgørelse i 2000 patentkrænkelsessager, alt efter hvilket tidspunkt der indtræffer sidst, og om nødvendigt med regelmæssige mellemrum derefter, gennemfører Det Administrative Udvalg en bred høring af patentsystemets brugere om domstolens funktion, effektivitet og omkostningseffektivitet og om patentsystemets bruges tillid og tiltro til kvaliteten af domstolens afgørelser. På grundlag af denne høring og en udtalelse fra Domstolen kan Det Administrative Udvalg beslutte at revidere denne aftale med henblik på at forbedre domstolens funktion.

2. The Administrative Committee may amend this Agreement to bring it into line with an international treaty relating to patents or Union law.

3. A decision of the Administrative Committee taken on the basis of paragraphs 1 and 2 shall not take effect if a Contracting Member State declares within twelve months of the date of the decision, on the basis of its relevant internal decision-making procedures, that it does not wish to be bound by the decision. In this case, a Review Conference of the Contracting Member States shall be convened.

Article 88

Languages of the Agreement

1. This Agreement is drawn up in a single original in the English, French and German languages, each text being equally authentic.

2. The texts of this Agreement drawn up in official languages of Contracting Member States other than those specified in paragraph 1 shall, if they have been approved by the Administrative Committee, be considered as official texts. In the event of divergences between the various texts, the texts referred to in paragraph 1 shall prevail.

Article 89

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on 1 January 2014 or on the first day of the fourth month after the deposit of the thirteenth instrument of ratification or accession in accordance with Article 84, including the three Member States in which the highest number of European patents had effect in the year preceding the year in which the signature of the Agreement takes place or on the first day of the fourth month after the date of entry into force of the amendments to Regulation (EU) No 1215/2012 concerning its relationship with this Agreement, whichever is the latest.

2. Det Administrative Udvalg kan ændre denne aftale for at bringe den i overensstemmelse med en international traktat om patenter eller EU-retten.

3. En beslutning, som Det Administrative Udvalg har truffet på grundlag af stk. 1 og 2, får ikke retsvirkning, hvis en kontraherende medlemsstat inden tolv måneder efter datoen for beslutningen under henvisning til sine relevante nationale beslutningsprocedurer erklærer, at den ikke ønsker at være bundet af beslutningen. I så fald indkaldes de kontraherende medlemsstater til en revisionskonference.

Artikel 88

Aftalens sprog

1. Denne aftale er udarbejdet i ét eksemplar på engelsk, fransk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

2. Teksten til denne aftale udarbejdet på andre af de kontraherende medlemsstaters officielle sprog end dem, der er angivet i stk. 1, betragtes som officielle tekster, hvis Det Administrative Udvalg har godkendt dem. I tilfælde af uoverensstemmelser mellem de forskellige tekster har de tekster, der er nævnt i stk. 1, forrang.

Artikel 89

Ikrafttræden

1. Denne aftale træder i kraft den 1. januar 2014 eller den første dag i den fjerde måned efter deponeringen af det trettende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument i overensstemmelse med artikel 84, deriblandt de tre medlemsstater, hvor det største antal europæiske patenter havde retsvirkning i det år, der går forud for det år, hvor undertegnelsen af aftalen finder sted, eller den første dag i den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1215/2012 om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende.

2. Any ratification or accession after the entry into force of this Agreement shall take effect on the first day of the fourth month after the deposit of the instrument of ratification or accession.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement,

Done at Brussels on 19 February 2013 in English, French and German, all three texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Union.

2. Enhver ratifikation eller tiltrædelse efter denne aftales ikrafttræden har virkning fra den første dag i den fjerde måned efter deponeringen af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumentet.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles den 19. februar 2013 på engelsk, fransk og tysk, idet alle tre tekster har samme gyldighed, i ét eksemplar, der deponeres i arkiverne i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien
For the Kingdom of Belgium

За Република България
Für die Republik Bulgarien
For the Republic of Bulgaria
Pour la République de Bulgarie

Za Českou republiku
Für die Tschechische Republik
For the Czech Republic
Pour la République tchèque

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical line on the left and a large, stylized loop on the right.

For Kongeriget Danmark
Für das Königreich Dänemark
For the Kingdom of Denmark
Pour le Royaume du Danemark

A handwritten signature in black ink, featuring a large, flowing initial 'D' followed by several smaller, connected letters.

Für die Bundesrepublik Deutschland
For the Federal Republic of Germany
Pour la République fédérale d'Allemagne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Jensen' in a cursive style.A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ladislav Leu Steur - Kvan' in a cursive style.

Eesti Vabariigi nimel
Für die Republik Estland
For the Republic of Estonia
Pour la République d'Estonie

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland
Für Irland
Pour l'Irlande

Για την Ελληνική Δημοκρατία
Für die Hellenische Republik
For the Hellenic Republic
Pour la République hellénique

Pour la République française
Für die Französische Republik
For the French Republic

Per la Repubblica italiana
Für die Italienische Republik
For the Italian Republic
Pour la République italienne

Για την Κυπριακή Δημοκρατία
Für die Republik Zypern
For the Republic of Cyprus
Pour la République de Chypre

Latvijas Republikas vārdā –
Für die Republik Lettland
For the Republic of Latvia
Pour la République de Lettonie

Lietuvos Respublikos vardu
Für die Republik Litauen
For the Republic of Lithuania
Pour la République de Lituanie

Pour le Grand-Duché de Luxembourg
Für das Grossherzogtum Luxemburg
For the Grand Duchy of Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'L' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

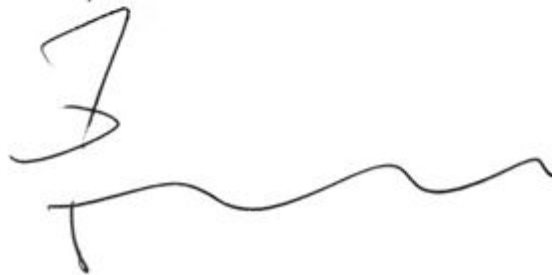
Magyarország részéről
Für Ungarn
For Hungary
Pour la Hongrie

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping 'M' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

Għal Malta
Für Malta
For Malta
Pour Malte

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'M' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden
Für das Königreich der Niederlande
For the Kingdom of the Netherlands
Pour le Royaume des Pays-Bas

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'N' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

Für die Republik Österreich
For the Republic of Austria
Pour la République d'Autriche

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Mittner', written in a cursive style.

Pela República Portuguesa
Für die Portugiesische Republik
For the Portuguese Republic
Pour la République portugaise

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, possibly representing a name like 'P. ...'.

Pentru România
Für Rumänien
For Romania
Pour la Roumanie

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, possibly representing a name like 'P. ...'.

Za Republiko Slovenijo
Für die Republik Slowenien
For the Republic of Slovenia
Pour la République de Slovénie

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, possibly representing a name like 'P. ...'.

Za Slovenskú republiku
 Für die Slowakische Republik
 For the Slovak Republic
 Pour la République slovaque

Suomen tasavallan puolesta
 För Republiken Finland
 Für die Republik Finnland
 For the Republic of Finland
 Pour la République de Finlande

För Konungariket Sverige
 Für das Königreich Schweden
 For the Kingdom of Sweden
 Pour le Royaume de Suède

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 Für das Vereinigte Königreich-Grossbritannien und Nordirland
 Pour le Royaume-Uni-de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

STATUTE OF THE UNIFIED PATENT COURT

Article 1

Scope of the Statute

This Statute contains institutional and financial arrangements for the Unified Patent Court as established under Article 1 of the Agreement.

CHAPTER I

JUDGES

Article 2

Eligibility of judges

1. Any person who is a national of a Contracting Member State and fulfils the conditions set out in Article 15 of the Agreement and in this Statute may be appointed as a judge.

2. Judges shall have a good command of at least one official language of the European Patent Office.

3. Experience with patent litigation which has to be proven for the appointment pursuant to Article 15(1) of the Agreement may be acquired by training under Article 11(4)(a) of this Statute.

Article 3

Appointment of judges

1. Judges shall be appointed pursuant to the procedure set out in Article 16 of the Agreement.

2. Vacancies shall be publicly advertised and shall indicate the relevant eligibility criteria as set out in Article 2. The Advisory Committee shall give an opinion on candidates' suitability to perform the duties of a judge of the Court. The opinion shall comprise a list of most suitable candidates. The list

STATUTTEN FOR DEN FÆLLES PATENT-DOMSTOL

Artikel 1

Statuttens anvendelsesområde

Denne statut indeholder institutionelle og finansielle ordninger for den fælles patentdomstol som oprettet ved artikel 1 i aftalen.

KAPITEL I

DOMMERE

Artikel 2

Betingelser for udnævnelse til dommer

1. Enhver, som er statsborger i en kontraherende medlemsstat og opfylder betingelserne i artikel 15 i aftalen og i denne statut, kan udnævnes til dommer.

2. Dommerne skal have gode kundskaber i mindst et af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog.

3. Erfaring med patentretssager, som skal dokumenteres i forbindelse med udnævnelsen i henhold til artikel 15, stk. 1, i aftalen, kan opnås ved uddannelse i henhold til artikel 11, stk. 4, litra a), i denne statut.

Artikel 3

Udnævnelse af dommere

1. Dommerne udnævnes efter proceduren i artikel 16 i aftalen.

2. Ledige stillinger skal bekendtgøres offentligt med angivelse af de relevante udnævnelseskriterier, jf. artikel 2. Det Rådgivende Udvalg afgiver udtalelse om kandidaternes egnethed til at udøve embedet som dommer ved domstolen. Udtalelsen skal indeholde en liste over de bedst egnede kandi-

shall contain at least twice as many candidates as there are vacancies. Where necessary, the Advisory Committee may recommend that, prior to the decision on the appointment, a candidate judge receive training in patent litigation pursuant to Article 11(4)(a).

3. When appointing judges, the Administrative Committee shall ensure the best legal and technical expertise and a balanced composition of the Court on as broad a geographical basis as possible among nationals of the Contracting Member States.

4. The Administrative Committee shall appoint as many judges as are needed for the proper functioning of the Court. The Administrative Committee shall initially appoint the necessary number of judges for setting up at least one panel in each of the divisions of the Court of First Instance and at least two panels in the Court of Appeal.

5. The decision of the Administrative Committee appointing full-time or part-time legally qualified judges and full-time technically qualified judges shall state the instance of the Court and/or the division of the Court of First Instance for which each judge is appointed and the field(s) of technology for which a technically qualified judge is appointed.

6. Part-time technically qualified judges shall be appointed as judges of the Court and shall be included in the Pool of Judges on the basis of their specific qualifications and experience. The appointment of these judges to the Court shall ensure that all fields of technology are covered.

Article 4

Judges' term of office

1. Judges shall be appointed for a term of six years, beginning on the date laid down in the instrument of appointment. They may be re-appointed.

2. In the absence of any provision regarding the date, the term shall begin on the date of the instrument of appointment.

dater. Listen skal indeholde mindst dobbelt så mange kandidater, som der er ledige stillinger. Om nødvendigt kan Det Rådgivende Udvalg anbefale, at en dommerkandidat får uddannelse i patentretssager, jf. artikel 11, stk. 4, litra a), før afgørelsen om udnævnelse træffes.

3. Ved udnævnelsen af dommerne sikrer Det Administrative Udvalg den bedste juridiske og tekniske ekspertise og en afbalanceret sammensætning af domstolen på et så bredt geografisk grundlag som muligt blandt statsborgere fra de kontraherende medlemsstater.

4. Det Administrative Udvalg udnævner så mange dommere, som det er nødvendigt, for at domstolen kan fungere tilfredsstillende. Det Administrative Udvalg udnævner først det nødvendige antal dommere til oprettelse af mindst ét panel i hver af Førsteinstansdomstolens afdelinger og mindst to paneler i Appeldomstolen.

5. Det Administrative Udvalgs afgørelse om udnævnelse af juridiske fuldtids- eller deltidsdommere og tekniske fuldtidsdommere skal angive den domstol og/eller den afdeling af Førsteinstansdomstolen, ved hvilken hver dommer udnævnes, og det eller de tekniske områder, for hvilke en teknisk dommer udnævnes.

6. Tekniske deltidsdommere udnævnes til dommere ved domstolen og indgår i dommerpuljen på grundlag af deres specifikke kvalifikationer og erfaring. Udnævnelsen af disse dommere ved domstolen skal sikre, at alle tekniske områder er dækket.

Artikel 4

Dommernes embedsperiode

1. Dommerne udnævnes for en periode på seks år regnet fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet. De kan genudnævnes.

2. Er der ikke fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

*Article 5***Appointment of the members of the Advisory Committee**

1. Each Contracting Member State shall propose a member of the Advisory Committee who fulfils the requirements set out in Article 14(2) of the Agreement.

2. The members of the Advisory Committee shall be appointed by the Administrative Committee acting by common accord.

*Article 6***Oath**

Before taking up their duties judges shall, in open court, take an oath to perform their duties impartially and conscientiously and to preserve the secrecy of the deliberations of the Court.

*Article 7***Impartiality**

1. Immediately after taking their oath, judges shall sign a declaration by which they solemnly undertake that, both during and after their term of office, they shall respect the obligations arising therefrom, in particular the duty to behave with integrity and discretion as regards the acceptance, after they have ceased to hold office, of certain appointments or benefits.

2. Judges may not take part in the proceedings of a case in which they:

- a) have taken part as adviser;
- b) have been a party or have acted for one of the parties;
- c) have been called upon to pronounce as a member of a court, tribunal, board of appeal, arbitra-

*Artikel 5***Udnævnelse af medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg**

1. Hver kontraherende medlemsstat foreslår et medlem af Det Rådgivende Udvalg, der opfylder de betingelser, som er fastsat i artikel 14, stk. 2, i aftalen.

2. Medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg udnævnes af Det Administrative Udvalg ved fælles overenskomst.

*Artikel 6***Edsaflæggelse**

Dommerne skal, inden de påbegynder deres embedsvirksomhed, i et offentligt retsmøde aflægge ed på at ville udføre deres hverv med fuldstændig upartiskhed og samvittighedsfuldhed og holde domstolens rådslagninger og afstemninger hemmelige.

*Artikel 7***Uupartiskhed**

1. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de både under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

2. Dommerne kan ikke deltage i behandlingen af en sag, hvori de:

- a) har optrådt som rådgiver
- b) har været part eller har optrådt som befuldmægtiget for en af parterne
- c) har måttet udtale sig som medlem af en domstol, en ret, et appelkammer, et voldgifts- eller

tion or mediation panel, a commission of inquiry or in any other capacity;

- d) have a personal or financial interest in the case or in relation to one of the parties; or
- e) are related to one of the parties or the representatives of the parties by family ties.

3. If, for some special reason, a judge considers that he or she should not take part in the judgement or examination of a particular case, that judge shall so inform the President of the Court of Appeal accordingly or, in the case of judges of the Court of First Instance, the President of the Court of First Instance. If, for some special reason, the President of the Court of Appeal or, in the case of judges of the Court of First Instance, the President of the Court of First Instance considers that a judge should not sit or make submissions in a particular case, the President of the Court of Appeal or the President of the Court of First Instance shall justify this in writing and notify the judge concerned accordingly.

4. Any party to an action may object to a judge taking part in the proceedings on any of the grounds listed in paragraph 2 or where the judge is suspected, with good reason, of partiality.

5. Any difficulty arising as to the application of this Article shall be settled by decision of the Presidium, in accordance with the Rules of Procedure. The judge concerned shall be heard but shall not take part in the deliberations.

Article 8

Immunity of judges

1. The judges shall be immune from legal proceedings. After they have ceased to hold office, they shall continue to enjoy immunity in respect of acts performed by them in relation to their official capacity.

2. The Presidium may waive the immunity.

3. Where immunity has been waived and criminal proceedings are instituted against a judge, that judge

mæglingspanel, en undersøgelseskommission eller i anden egenskab

- d) har en personlig eller økonomisk interesse i sagen eller i relation til en af parterne, eller
- e) har familiemæssig tilknytning til en af parterne eller parternes repræsentanter.

3. Mener en dommer, at vedkommende af særlige grunde ikke kan deltage i afgørelsen eller i undersøgelsen af en bestemt sag, underretter vedkommende Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident herom. Finder Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident, at en dommer af særlige grunde ikke bør sidde med eller fremkomme med forslag til afgørelser i en bestemt sag, redegør Appeldomstolens præsident eller Førsteinstansdomstolens præsident herfor skriftligt og gør den pågældende dommer opmærksom herpå.

4. Enhver part i et søgsmål kan gøre indsigelse mod, at en dommer deltager i behandlingen af en sag, af en af de grunde, der er anført i stk. 2, eller hvis dommerens upartiskhed med god grund kan drages i tvivl.

5. Opstår der vanskeligheder angående anvendelsen af denne artikel, træffer Præsidiet afgørelse i overensstemmelse med procesreglementet. Den pågældende dommer høres, men medvirker ikke ved afgørelsen.

Artikel 8

Dommernes immunitet

1. Dommerne er fritaget for retsforfølgning. For så vidt angår deres embedshandlinger nyder de denne immunitet også efter ophøret af deres embedsvirksomhed.

2. Præsidiet kan ophæve immuniteten.

3. Indledes der efter immunitetens ophævelse strafferetlig forfølgning mod en dommer, kan den-

ge shall be tried, in any of the Contracting Member States, only by the court competent to judge the members of the highest national judiciary.

4. The Protocol on the privileges and immunities of the European Union shall apply to the judges of the Court, without prejudice to the provisions relating to immunity from legal proceedings of judges which are set out in this Statute.

Article 9

End of duties

1. Apart from replacement after expiry of a judge's term pursuant to Article 4, or death, the duties of a judge shall end when that judge resigns.

2. Where a judge resigns, the letter of resignation shall be addressed to the President of the Court of Appeal or, in the case of judges of the Court of First Instance, the President of the Court of First Instance for transmission to the Chairman of the Administrative Committee.

3. Save where Article 10 applies, a judge shall continue to hold office until that judge's successor takes up his or her duties.

4. Any vacancy shall be filled by the appointment of a new judge for the remainder of his or her predecessor's term.

Article 10

Removal from office

1. A judge may be deprived of his or her office or of other benefits only if the Presidium decides that that judge no longer fulfils the requisite conditions or meets the obligations arising from his or her office. The judge concerned shall be heard but shall not take part in the deliberations.

ne i enhver af de kontraherende medlemsstater kun stilles for den ret, der er kompetent til at behandle sager mod medlemmerne af landets øverste domstol.

4. Protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter finder anvendelse på domstolens dommere, dog med forbehold af bestemmelserne i denne statut vedrørende dommerens fritagelse for retsforfølgning.

Artikel 9

Embedets ophør

1. Bortset fra nybesættelser efter udløbet af en dommers embedsperiode i henhold til artikel 4 samt dødsfald ophører en dommers embedsvirksomhed ved den pågældendes fratræden.

2. Ved en dommers fratræden indgives afskedsansøgningen til Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident, der videresender den til formanden for Det Administrative Udvalg.

3. Bortset fra tilfælde, hvor artikel 10 finder anvendelse, fungerer enhver dommer i embedet, indtil en efterfølger er tiltrådt.

4. Hvis en stilling bliver ledig, skal der udnævnes en ny dommer for resten af forgængerens embedsperiode.

Artikel 10

Afskedigelse

1. En dommer kan hverken afskediges eller fratages andre fordele, medmindre Præsidiet træffer afgørelse om, at han eller hun ikke længere opfylder de nødvendige forudsætninger eller lever op til de forpligtelser, der følger med embedet. Den pågældende dommer høres, men medvirker ikke ved afgørelsen.

2. The Registrar of the Court shall communicate this decision to the Chairman of the Administrative Committee.

3. In the case of a decision depriving a judge of his or her office, a vacancy shall arise upon that notification.

Article 11

Training

1. Appropriate and regular training of judges shall be provided for within the training framework set up under Article 19 of the Agreement. The Presidium shall adopt Training Regulations ensuring the implementation and overall coherence of the training framework.

2. The training framework shall provide a platform for the exchange of expertise and a forum for discussion, in particular by:

- a) organising courses, conferences, seminars, workshops and symposia;
- b) cooperating with international organisations and education institutes in the field of intellectual property; and
- c) promoting and supporting further vocational training.

3. An annual work programme and training guidelines shall be drawn up, which shall include for each judge an annual training plan identifying that judge's main training needs in accordance with the Training Regulations.

4. The training framework shall in addition:
- a) ensure appropriate training for candidate-judges and newly appointed judges of the Court;
 - b) support projects aimed at facilitating cooperation between representatives, patent attorneys and the Court.

Article 12

Remuneration

2. Domstolens justitssekretær underretter formanden for Det Administrative Udvalg om denne afgørelse.

3. Såfremt en dommer ved en sådan afgørelse afskediges fra sit embede, bliver embedet ledigt ved denne underretning.

Artikel 11

Uddannelse

1. Der sørges for relevant og regelmæssig uddannelse af dommerne inden for rammerne af den uddannelsesordning, der er oprettet ved artikel 19 i aftalen. Præsidiets vedtager uddannelsesbestemmelser, der sikrer gennemførelse af og overordnet sammenhæng i uddannelsesordningen.

2. Uddannelsesordningen udgør en platform for udveksling af ekspertise og et forum for diskussion, navnlig ved:

- a) tilrettelæggelse af kurser, konferencer, seminarer, workshops og symposier
- b) samarbejde med internationale organisationer og uddannelsesinstitutioner inden for intellektuel ejendomsret og
- c) fremme af og støtte til faglig videreuddannelse.

3. Der udarbejdes et årligt arbejdsprogram og uddannelsesmæssige retningslinjer, som for hver dommer omfatter en årlig uddannelsesplan, der kortlægger den pågældende dommers vigtigste uddannelsesbehov i overensstemmelse med uddannelsesbestemmelserne.

4. Uddannelsesordningen skal endvidere:
- a) sikre relevant uddannelse for dommerkandidater og nyudnævnte dommere ved domstolen
 - b) støtte projekter med sigte på fremme af samarbejdet mellem repræsentanter, patentrådgivere og domstolen.

Artikel 12

Vederlag

The Administrative Committee shall set the remuneration of the President of the Court of Appeal, the President of the Court of First Instance, the judges, the Registrar, the Deputy-Registrar and the staff.

CHAPTER II

ORGANISATIONAL PROVISIONS

SECTION 1

Common provisions

Article 13

President of the Court of Appeal

1. The President of the Court of Appeal shall be elected by all judges of the Court of Appeal for a term of three years, from among their number. The President of the Court of Appeal may be re-elected twice.

2. The elections of the President of the Court of Appeal shall be by secret ballot. A judge obtaining an absolute majority shall be elected. If no judge obtains an absolute majority, a second ballot shall be held and the judge obtaining the most votes shall be elected.

3. The President of the Court of Appeal shall direct the judicial activities and the administration of the Court of Appeal and chair the Court of Appeal sitting as a full Court.

4. If the office of the President of the Court of Appeal falls vacant before the date of expiry of his or her term, a successor shall be elected for the remainder thereof.

Article 14

President of the Court of First Instance

1. The President of the Court of First Instance shall be elected by all judges of the Court of First Instance who are full-time judges, for a term of three years, from among their number. The Presi-

Det Administrative Udvalg fastsætter vederlaget for Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident, dommerne, justitssekretæren, den assisterende justitssekretær og personalet.

KAPITEL II

ORGANISATORISKE BESTEMMELSER

AFDELING 1

Fælles bestemmelser

Artikel 13

Appeldomstolens præsident

1. Appeldomstolens præsident vælges af alle dommere ved Appeldomstolen af deres midte for en periode på tre år. Appeldomstolens præsident kan genvælges to gange.

2. Valg af Appeldomstolens præsident sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår absolut flertal, er valgt. Opnår ingen af dommerne absolut flertal, foretages der en ny afstemning, og den dommer, der herved opnår det største antal stemmer, er valgt.

3. Appeldomstolens præsident leder Appeldomstolens judicielle virksomhed og dens administration og er retsformand for Appeldomstolens retsmøder i plenum.

4. Fratræder Appeldomstolens præsident inden embedsperiodens udløb, vælges der en anden i dennes sted for den resterende del af perioden.

Artikel 14

Førsteinstansdomstolens præsident

1. Førsteinstansdomstolens præsident vælges af alle fuldtidsdommere ved Førsteinstansdomstolen af deres midte for en periode på tre år. Førstein-

dent of the Court of First Instance may be re-elected twice.

2. The first President of the Court of First Instance shall be a national of the Contracting Member State hosting the seat of the central division.

3. The President of the Court of First Instance shall direct the judicial activities and the administration of the Court of First Instance.

4. Article 13(2) and (4), shall by analogy apply to the President of the Court of First Instance.

Article 15

Presidium

1. The Presidium shall be composed of the President of the Court of Appeal, who shall act as chairperson, the President of the Court of First Instance, two judges of the Court of Appeal elected from among their number, three judges of the Court of First Instance who are full-time judges of the Court elected from among their number, and the Registrar as a non-voting member.

2. The Presidium shall exercise its duties in accordance with this Statute. It may, without prejudice to its own responsibility, delegate certain tasks to one of its members.

3. The Presidium shall be responsible for the management of the Court and shall in particular:

- a) draw up proposals for the amendment of the Rules of Procedure in accordance with Article 41 of the Agreement and proposals regarding the Financial Regulations of the Court;
- b) prepare the annual budget, the annual accounts and the annual report of the Court and submit them to the Budget Committee;
- c) establish the guidelines for the training programme for judges and supervise the implementation thereof;
- d) take decisions on the appointment and removal of the Registrar and the Deputy-Registrar;

stansdomstolens præsident kan genvælges to gange.

2. Førsteinstansdomstolens første præsident er statsborger i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den centrale afdeling har sit hjemsted.

3. Førsteinstansdomstolens præsident leder Førsteinstansdomstolens judicielle virksomhed og dens administration.

4. Artikel 13, stk. 2 og 4, finder tilsvarende anvendelse på Førsteinstansdomstolens præsident.

Artikel 15

Præsidium

1. Præsidiet består af Appeldomstolens præsident, der fungerer som formand, Førsteinstansdomstolens præsident, to dommere fra Appeldomstolen, som er valgt af deres midte, tre fuldtidsdommere fra Førsteinstansdomstolen, som er valgt af deres midte, og justitssekretæren, der ikke har stemmeret.

2. Præsidiet udøver sit hverv i overensstemmelse med denne statut. Det kan med forbehold af sit eget ansvar uddelegere visse opgaver til et af sine medlemmer.

3. Præsidiet har ansvaret for domstolens ledelse og skal navnlig:

- a) udarbejde forslag til ændring af domstolens procesreglement i overensstemmelse med artikel 41 i aftalen og forslag vedrørende domstolens finansforordning
- b) udarbejde domstolens årlige budget, årsregnskaber og årsberetning og forelægge disse for Budgetudvalget
- c) fastlægge retningslinjerne for dommernes uddannelsesordning og overvåge gennemførelsen heraf
- d) træffe afgørelser om udnævnelse og afskedigelse af justitssekretæren og den assisterende justitssekretær

- e) lay down the rules governing the Registry including the sub-registries;
- f) give an opinion in accordance with Article 83(5) of the Agreement.

4. Decisions of the Presidium referred to in Articles 7, 8, 10 and 22 shall be taken without the participation of the Registrar.

5. The Presidium can take valid decisions only when all members are present or duly represented. Decisions shall be taken by a majority of the votes.

Article 16

Staff

1. The officials and other servants of the Court shall have the task of assisting the President of the Court of Appeal, the President of the Court of First Instance, the judges and the Registrar. They shall be responsible to the Registrar, under the authority of the President of the Court of Appeal and the President of the Court of First Instance.

2. The Administrative Committee shall establish the Staff Regulations of officials and other servants of the Court.

Article 17

Judicial vacations

1. After consulting the Presidium, the President of the Court of Appeal shall establish the duration of judicial vacations and the rules on observing official holidays.

2. During the period of judicial vacations, the functions of the President of the Court of Appeal and of the President of the Court of First Instance may be exercised by any judge invited by the respective President to that effect. In cases of urgency, the President of the Court of Appeal may convene the judges.

- e) fastsætte reglerne for Registreringskontoret, herunder underregistreringskontorerne
- f) afgive en udtalelse i overensstemmelse med artikel 83, stk. 5, i aftalen.

4. Når Præsidiets træffer afgørelse i henhold til artikel 7, 8, 10 og 22, sker det uden deltagelse af justitssekretæren.

5. Præsidiets kan kun træffe gyldige afgørelser, når alle medlemmer er til stede eller behørigt repræsenteret. Afgørelser træffes med et flertal af stemmerne.

Artikel 16

Personale

1. Domstolens tjenestemænd og øvrige ansatte har til opgave at bistå Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident, dommerne og justitssekretæren. De er undergivet justitssekretæren under Appeldomstolens præsidents og Førsteinstansdomstolens præsidents tilsyn.

2. Det Administrative Udvalg fastsætter vedtægten for tjenestemænd og øvrige ansatte ved domstolen.

Artikel 17

Retsferier

1. Appeldomstolens præsident fastsætter retsferiernes længde og reglerne for overholdelse af officielle helligdage efter konsultationer med Præsidiets.

2. Under retsferier kan hvervet som præsident for Appeldomstolen og præsident for Førsteinstansdomstolen udøves af enhver dommer, som den respektive præsident anmoder herom. Appeldomstolens præsident kan i hastetilfælde indkalde dommerne.

3. The President of the Court of Appeal or the President of the Court of First Instance may, in proper circumstances, grant leave of absence to respectively judges of the Court of Appeal or judges of the Court of First Instance.

SECTION 2

The Court of First Instance

Article 18

Setting up and discontinuance of a local or regional division

1. A request from one or more Contracting Member States for the setting up of a local or regional division shall be addressed to the Chairman of the Administrative Committee. It shall indicate the seat of the local or regional division.

2. The decision of the Administrative Committee setting up a local or regional division shall indicate the number of judges for the division concerned and shall be public.

3. The Administrative Committee shall decide to discontinue a local or regional division at the request of the Contracting Member State hosting the local division or the Contracting Member States participating in the regional division. The decision to discontinue a local or regional division shall state the date after which no new cases may be brought before the division and the date on which the division will cease to exist.

4. As from the date on which a local or regional division ceases to exist, the judges assigned to that local or regional division shall be assigned to the central division, and cases still pending before that local or regional division together with the sub-registry and all of its documentation shall be transferred to the central division.

Article 19

Panels

3. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Appeldomstolens præsident og Førsteinstansdomstolens præsident bevilge henholdsvis dommere ved Appeldomstolen og dommere ved Førsteinstansdomstolen tjenestefrihed.

AFDELING 2

Førsteinstansdomstolen

Artikel 18

Oprettelse og nedlæggelse af en lokal eller regional afdeling

1. En anmodning fra en eller flere kontraherende medlemsstater om, at der oprettes en lokal eller regional afdeling, indgives til formanden for Det Administrative Udvalg. Den skal angive den lokale eller regionale afdelings hjemsted.

2. Det Administrative Udvalgs afgørelse om oprettelse af en lokal eller regional afdeling angiver antallet af dommere ved den pågældende afdeling og er offentligt tilgængelig.

3. Det Administrative Udvalg træffer afgørelse om at nedlægge en lokal eller regional afdeling på anmodning af enten den kontraherende medlemsstat, der er vært for den lokale afdeling, eller de kontraherende medlemsstater, der deltager i den regionale afdeling. Afgørelsen om at nedlægge en lokal eller regional afdeling skal angive den dato, hvorefter der ikke kan indbringes nye sager for afdelingen, og den dato, hvor afdelingen ophører med at eksistere.

4. Fra og med den dato, hvor en lokal eller regional afdeling ophører med at eksistere, tilknyttes dommerne ved den pågældende lokale eller regionale afdeling den centrale afdeling, og verserende sager for den pågældende lokale eller regionale afdeling samt underregistreringskontoret og al dets dokumentation overføres til den centrale afdeling.

Artikel 19

Paneler

1. The allocation of judges and the assignment of cases within a division to its panels shall be governed by the Rules of Procedure. One judge of the panel shall be designated as the presiding judge, in accordance with the Rules of Procedure.

2. The panel may delegate, in accordance with the Rules of Procedure, certain functions to one or more of its judges.

3. A standing judge for each division to hear urgent cases may be designated in accordance with the Rules of Procedure.

4. In cases where a single judge in accordance with Article 8(7) of the Agreement, or a standing judge, in accordance with paragraph 3 of this Article, hears a case that judge shall carry out all functions of a panel.

5. One judge of the panel shall act as Rapporteur, in accordance with the Rules of Procedure.

Article 20

Pool of Judges

1. A list with the names of the judges included in the Pool of Judges shall be drawn up by the Registrar. In relation to each judge, the list shall at least indicate the linguistic skills, the field of technology and experience of, as well as the cases previously handled by, that judge.

2. A request addressed to the President of the Court of First Instance to assign a judge from the Pool of Judges shall indicate, in particular, the subject-matter of the case, the official language of the European Patent Office used by the judges of the panel, the language of the proceedings and the field of technology required.

SECTION 3

The Court of Appeal

Article 21

1. I procesreglementet fastsættes regler om allokeringen af dommere og om sagsfordelingen inden for en afdelings paneler. En af panelets dommere udpeges som retsformand i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Paneleterne kan i overensstemmelse med procesreglementet uddelegere visse funktioner til en eller flere af deres dommere.

3. Der kan i overensstemmelse med procesreglementet udpeges en fast dommer for hver afdeling til at behandle sager af hastende karakter.

4. I tilfælde, hvor en enkelt dommer i overensstemmelse med artikel 8, stk. 7, i aftalen, eller en fast dommer i overensstemmelse med stk. 3 i denne artikel behandler sagen, varetager den pågældende dommer alle panelets funktioner.

5. En af panelets dommere fungerer som referent i overensstemmelse med procesreglementet.

Artikel 20

Dommerpulje

1. Justitssekretæren udarbejder en liste med navnene på dommerne i dommerpuljen. For hver dommer skal listen mindst indeholde oplysninger om sproglige færdigheder, det dækkede tekniske område, erfaringer og tidligere behandlede sager.

2. Det skal af en anmodning til Førsteinstansdomstolens præsident om at tilknytte en dommer fra dommerpuljen navnlig fremgå, hvilken genstand sagen omhandler, hvilket af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog panelets dommere benytter, hvilket sprog der er processproget, og hvilket teknisk område der er behov for.

AFDELING 3

Appeldomstolen

Artikel 21

Panels

1. The allocation of judges and the assignment of cases to panels shall be governed by the Rules of Procedure. One judge of the panel shall be appointed as the presiding judge, in accordance with the Rules of Procedure.

2. When a case is of exceptional importance, and in particular when the decision may affect the unity and consistency of the case law of the Court, the Court of Appeal may decide, on the basis of a proposal from the presiding judge, to refer the case to the full Court.

3. The panel may delegate, in accordance with the Rules of Procedure, certain functions to one or more of its judges.

4. One judge of the panel shall act as Rapporteur, in accordance with the Rules of Procedure.

SECTION 4

The Registry

Article 22

Appointment and removal from office of the Registrar

1. The Presidium shall appoint the Registrar of the Court for a term of six years. The Registrar may be re-appointed.

2. Two weeks before the date fixed for appointing the Registrar, the President of the Court of Appeal shall inform the Presidium of the applications which have been submitted for the post.

3. Before taking up his or her duties, the Registrar shall take oath before the Presidium to perform the duties of the Registrar impartially and conscientiously.

Paneler

1. I procesreglementet fastsættes regler om allokeringen af dommere til og sagsfordelingen mellem panelerne. En af panelets dommere fungerer som retsformand i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Når en sag er af særlig vigtighed, og især når en afgørelse kan påvirke den ensartede anvendelse af eller sammenhængen i domstolens retspraksis, kan Appeldomstolen på grundlag af et forslag fra retsformanden beslutte at henvise sagen til domstolens plenum.

3. Panelerne kan i overensstemmelse med procesreglementet uddelegere visse funktioner til en eller flere af deres dommere.

4. En af panelets dommere fungerer som refererende dommer i overensstemmelse med procesreglementet.

AFDELING 4

Registreringskontoret

Artikel 22

Udnævnelse og afskedigelse af justitssekretæren

1. Præsidiets udnævner domstolens justitssekretær for en periode på seks år. Justitssekretæren kan genudnævnes.

2. To uger før den fastsatte dato for udnævnelse af justitssekretæren underretter Appeldomstolens præsident Præsidiets om, hvilke ansøgninger der er indkommet til stillingen.

3. Før sin tiltrædelse aflægger justitssekretæren ed for Præsidiets på at ville varetage hvervet som justitssekretær med upartiskhed og samvittighedsfuldhed.

4. The Registrar may be removed from office only if the Registrar no longer meets the obligations arising from his or her office. The Presidium shall take its decision after having heard the Registrar.

5. If the office of the Registrar falls vacant before the date of expiry of the term thereof, the Presidium shall appoint a new Registrar for a term of six years.

6. If the Registrar is absent or prevented from attending or where such post is vacant, the President of the Court of Appeal after having consulted the Presidium shall designate a member of the staff of the Court to carry out the duties of the Registrar.

Article 23

Duties of the Registrar

1. The Registrar shall assist the Court, the President of the Court of Appeal, the President of the Court of First Instance and the judges in the performance of their functions. The Registrar shall be responsible for the organisation and activities of the Registry under the authority of the President of the Court of Appeal.

2. The Registrar shall in particular be responsible for:

- a) keeping the register which shall include records of all cases before the Court;
- b) keeping and administering lists drawn up in accordance with Articles 18, 48(3) and 57(2) of the Agreement;
- c) keeping and publishing a list of notifications and withdrawals of opt-outs in accordance with Article 83 of the Agreement;
- d) publishing the decisions of the Court, subject to the protection of confidential information;
- e) publishing annual reports with statistical data; and
- f) ensuring that the information on opt-outs in accordance with Article 83 of the Agreement is notified to the European Patent Office.

Article 24

4. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han eller hun ikke længere lever op til de forpligtelser, der følger med embedet. Præsidiets træffer afgørelse efter høring af justitssekretæren.

5. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Præsidiets en ny justitssekretær for en periode på seks år.

6. Har justitssekretæren forfald, eller er embedet ubesat, udpeger Appeldomstolens præsident efter at have konsulteret Præsidiets et medlem af domstolens personale til at varetage hvervet som justitssekretær.

Artikel 23

Justitssekretærens pligter

1. Justitssekretæren bistår domstolen, Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident og dommerne med udøvelsen af deres hverv. Justitssekretæren har ansvaret for Registreringskontorets organisation og aktiviteter under Appeldomstolens præsidents tilsyn.

2. Justitssekretæren har især ansvaret for:

- a) at føre registret, som omfatter fortegnelser over alle sager ved domstolen
- b) at føre og administrere de lister, der udarbejdes i overensstemmelse med artikel 18, artikel 48, stk. 3, og artikel 57, stk. 2, i aftalen
- c) at føre og offentliggøre en liste over underretninger om og tilbagetrækninger af fravalg i overensstemmelse med artikel 83 i aftalen
- d) at offentliggøre domstolens afgørelser, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes
- e) at offentliggøre årsrapporter med statistiske data og
- f) at sikre, at oplysningerne om fravalg i overensstemmelse med artikel 83 i aftalen meddeles til Den Europæiske Patentmyndighed.

Artikel 24

Keeping of the register

1. Detailed rules for keeping the register of the Court shall be prescribed in the Rules governing the Registry, adopted by the Presidium.

2. The rules on access to documents of the Registry shall be provided for in the Rules of Procedure.

Article 25

Sub-registries and Deputy-Registrar

1. A Deputy-Registrar shall be appointed for a term of six years by the Presidium. The Deputy-Registrar may be re-appointed.

2. Article 22(2) to (6) shall apply by analogy.

3. The Deputy-Registrar shall be responsible for the organisation and activities of sub-registries under the authority of the Registrar and the President of the Court of First Instance. The duties of the Deputy-Registrar shall in particular include:

- a) keeping records of all cases before the Court of First Instance;
- b) notifying every case before the Court of First Instance to the Registry.

4. The Deputy-Registrar shall also provide administrative and secretarial assistance to the divisions of the Court of First Instance.

CHAPTER III

FINANCIAL PROVISIONS

Article 26

Budget

1. The budget shall be adopted by the Budget Committee on a proposal from the Presidium. It shall be drawn up in accordance with the generally

Registerføring

1. Der fastsættes detaljerede bestemmelser om føringen af domstolens register i reglerne for Registreringskontoret, som vedtages af Præsidiets.

2. Bestemmelserne om aktindsigt i Registreringskontorets dokumenter fastsættes i procesreglementet.

Artikel 25

Underregistreringskontorer og assisterende justitssekretær

1. Præsidiets udnævner en assisterende justitssekretær for en periode på seks år. Den assisterende justitssekretær kan genudnævnes.

2. Artikel 22, stk. 2-6, finder tilsvarende anvendelse.

3. Den assisterende justitssekretær har ansvaret for underregistreringskontorerne organisation og aktiviteter under justitssekretærens og Førsteinstansdomstolens præsidents tilsyn. Den assisterende justitssekretær skal især:

- a) føre fortegnelser over alle sager ved Førsteinstansdomstolen
- b) underrette Registreringskontoret om hver enkelt sag ved Førsteinstansdomstolen.

4. Den assisterende justitssekretær skal også yde Førsteinstansdomstolens afdelinger administrativ bistand og sekretariatsbistand.

KAPITEL III

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Artikel 26

Budget

1. Budgettet vedtages af Budgetudvalget på forslag af Præsidiets. Det udarbejdes i overensstemmelse med de almindeligt anerkendte regnskabs-

accepted accounting principles laid down in the Financial Regulations, established in accordance with Article 33.

2. Within the budget, the Presidium may, in accordance with the Financial Regulations, transfer funds between the various headings or subheadings.

3. The Registrar shall be responsible for the implementation of the budget in accordance with the Financial Regulations.

4. The Registrar shall annually make a statement on the accounts of the preceding financial year relating to the implementation of the budget which shall be approved by the Presidium.

Article 27

Authorisation for expenditure

1. The expenditure entered in the budget shall be authorised for the duration of one accounting period unless the Financial Regulations provide otherwise.

2. In accordance with the Financial Regulations, any appropriations, other than those relating to staff costs, which are unexpended at the end of the accounting period may be carried forward, but not beyond the end of the following accounting period.

3. Appropriations shall be set out under different headings according to type and purpose of the expenditure, and subdivided, to the extent necessary, in accordance with the Financial Regulations.

Article 28

Appropriations for unforeseeable expenditure

1. The budget of the Court may include appropriations for unforeseeable expenditure.

2. The employment of these appropriations by the Court shall be subject to the prior approval of the Budget Committee.

principper, der er fastlagt i den finansforordning, som udarbejdes i overensstemmelse med artikel 33.

2. Præsidiets kan inden for budgettet og i overensstemmelse med finansforordningen overføre midler mellem de forskellige udgiftsområder og underudgiftsområder.

3. Justitssekretæren har ansvaret for at gennemføre budgettet i overensstemmelse med finansforordningen.

4. Justitssekretæren forelægger hvert år en oversigt over regnskabet for det foregående regnskabsår vedrørende budgettets gennemførelse, som skal godkendes af Præsidiets.

Artikel 27

Bevilling af udgifter

1. De udgifter, der opføres på budgettet, bevilges for én regnskabsperiode, medmindre andet er fastsat i finansforordningen.

2. I overensstemmelse med finansforordningen kan bevillinger, som ikke er beregnet til dækning af personaleudgifter, og som ikke er udnyttede ved regnskabsperiodens udløb, overføres, men ikke ud over den efterfølgende regnskabsperiodes udløb.

3. Bevillingerne fordeles på de forskellige udgiftsområder efter udgifternes art og formål og opdeles yderligere i det omfang, det er nødvendigt, i overensstemmelse med finansforordningen.

Artikel 28

Bevillinger til uforudsete udgifter

1. Domstolens budget kan omfatte bevillinger til uforudsete udgifter.

2. Domstolens anvendelse af disse bevillinger skal godkendes af Budgetudvalget på forhånd.

*Article 29***Accounting period**

The accounting period shall commence on 1 January and end on 31 December.

*Article 30***Preparation of the budget**

The Presidium shall submit the draft budget of the Court to the Budget Committee no later than the date prescribed in the Financial Regulations.

*Article 31***Provisional budget**

1. If, at the beginning of the accounting period, the budget has not been adopted by the Budget Committee, expenditure may be effected on a monthly basis per heading or other division of the budget, in accordance with the Financial Regulations, up to one-twelfth of the budget appropriations for the preceding accounting period, provided that the appropriations thus made available to the Presidium do not exceed one-twelfth of those provided for in the draft budget.

2. The Budget Committee may, subject to the observance of the other provisions laid down in paragraph 1, authorise expenditure in excess of one-twelfth of the budget appropriations for the preceding accounting period.

*Article 32***Auditing of accounts**

1. The annual financial statements of the Court shall be examined by independent auditors. The auditors shall be appointed and if necessary dismissed by the Budget Committee.

2. The audit, which shall be based on professional auditing standards and shall take place, if necessa-

*Artikel 29***Regnskabsperiode**

Regnskabsperioden begynder den 1. januar og slutter den 31. december.

*Artikel 30***Forberedelse af budgettet**

Præsidiets forelægger forslaget til domstolens budget for Budgetudvalget senest den dato, der er fastsat i finansforordningen.

*Artikel 31***Foreløbigt budget**

1. Såfremt Budgetudvalget ikke har vedtaget budgettet ved regnskabsperiodens begyndelse, kan der i overensstemmelse med finansforordningen for hver konto eller underkonto afholdes månedlige udgifter med indtil en tolvtedel af bevillingerne for den foregående regnskabsperiode, dog således at Præsidiets højst kan disponere over en tolvtedel af de bevillinger, der er opført i budgetforslaget.

2. Budgetudvalget kan, forudsat at de øvrige bestemmelser i stk. 1 overholdes, godkende udgifter, der overstiger en tolvtedel af budgetbevillingerne for den foregående regnskabsperiode.

*Artikel 32***Regnskabsrevision**

1. Domstolens årsregnskab gennemgås af uafhængige revisorer. Revisorerne udnævnes af Budgetudvalget, som også afskediger dem, om nødvendigt.

2. Revisionen, som skal være baseret på faglige revisionsstandarder og om nødvendigt finde sted in

ry, in situ, shall ascertain that the budget has been implemented in a lawful and proper manner and that the financial administration of the Court has been conducted in accordance with the principles of economy and sound financial management. The auditors shall draw up a report after the end of each accounting period containing a signed audit opinion.

3. The Presidium shall submit to the Budget Committee the annual financial statements of the Court and the annual budget implementation statement for the preceding accounting period, together with the auditors' report.

4. The Budget Committee shall approve the annual accounts together with the auditors' report and shall discharge the Presidium in respect of the implementation of the budget.

Article 33

Financial Regulations

1. The Financial Regulations shall be adopted by the Administrative Committee. They shall be amended by the Administrative Committee on a proposal from the Court.

2. The Financial Regulations shall lay down in particular:

- a) arrangements relating to the establishment and implementation of the budget and for the rendering and auditing of accounts;
- b) the method and procedure whereby the payments and contributions, including the initial financial contributions provided for in Article 37 of the Agreement are to be made available to the Court;
- c) the rules concerning the responsibilities of authorising and accounting officers and the arrangements for their supervision; and
- d) the generally accepted accounting principles on which the budget and the annual financial statements are to be based.

CHAPTER IV

situ, skal sikre lovligheden og den formelle rigtighed af budgettets gennemførelse, og at domstolens finansielle forvaltning er i overensstemmelse med principperne om sparsommelighed og om forsvarlig økonomisk forvaltning. Revisorerne udarbejder efter hver revisionsperiodes udløb en beretning, der indeholder en underskrevet revisionserklæring.

3. Præsidiets forelægger domstolens årsregnskab og den årlige oversigt over budgettets gennemførelse for den foregående regnskabsperiode for Budgetudvalget sammen med revisorerne beretning.

4. Budgetudvalget godkender årsregnskaberne samt revisionsberetningen og meddeler Præsidiets decharge for gennemførelsen af budgettet.

Artikel 33

Finansforordning

1. Finansforordningen vedtages af Det Administrative Udvalg. Den ændres af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen.

2. Finansforordningen fastlægger især:

- a) ordningerne vedrørende opstilling og gennemførelse af budgettet samt aflæggelse og revision af regnskaberne
- b) den metode og procedure, efter hvilken de betalinger og bidrag, herunder de indledende finansielle bidrag, der er nævnt i artikel 37 i aftalen, skal stilles til rådighed for domstolen
- c) bestemmelserne om de anvisningsberettigedes og regnskabsførernes ansvar og de hertil hørende kontrolforanstaltninger og
- d) de almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, som budgettet og årsregnskabet skal baseres på.

KAPITEL IV

PROCEDURAL PROVISIONS*Article 34***Secrecy of deliberations**

The deliberations of the Court shall be and shall remain secret.

*Article 35***Decisions**

1. When a panel sits in composition of an even number of judges, decisions of the Court shall be taken by a majority of the panel. In case of equal vote, the vote of the presiding judge shall prevail.

2. In the event of one of the judges of a panel being prevented from attending, a judge from another panel may be called upon to sit in accordance with the Rules of Procedure.

3. In cases where this Statute provides that the Court of Appeal shall take a decision sitting as a full court, such decision shall be valid only if it is taken by at least 3/4 of the judges comprising the full court.

4. Decisions of the Court shall contain the names of the judges deciding the case.

5. Decisions shall be signed by the judges deciding the case, by the Registrar for decisions of the Court of Appeal, and by the Deputy-Registrar for decisions of the Court of First Instance. They shall be read in open court.

*Article 36***Dissenting opinions**

A dissenting opinion expressed separately by a judge of a panel in accordance with Article 78 of the Agreement shall be reasoned, given in writing and shall be signed by the judge expressing this opinion.

PROCEDUREBESTEMMELSER*Artikel 34***Fortrolighed om rådslagninger og afstemninger**

Domstolens rådslagninger og afstemninger skal være og forblive fortrolige.

*Artikel 35***Afgørelser**

1. Når et panel er sammensat af et lige antal dommere, træffes domstolens afgørelser af et flertal af panelet. Ved stemmelighed gør retsformandens stemme udslaget.

2. Får en dommer i et panel forfald, kan en dommer fra et andet panel tilkaldes i henhold til procesreglementet.

3. I tilfælde, hvor denne statut fastsætter, at Appeldomstolen træffer afgørelse i plenum, er en sådan afgørelse kun gyldig, hvis den træffes af mindst 3/4 af de dommere, der udgør plenum.

4. Domstolens afgørelser skal indeholde navnene på de dommere, der træffer afgørelse i sagen.

5. Afgørelserne skal være underskrevet af de dommere, der træffer afgørelse i sagen, af justitssekretæren for så vidt angår Appeldomstolens afgørelser og af den assisterende justitssekretær for så vidt angår Førsteinstansdomstolens afgørelser. De afsiges i et offentligt retsmøde.

*Artikel 36***Dissens**

Dissens, som en dommer i et panel giver udtryk for separat i overensstemmelse med artikel 78 i aftalen, skal være begrundet, foreligge skriftligt og være underskrevet af den dommer, der giver udtryk for denne opfattelse.

*Article 37***Decision by default**

1. At the request of a party to an action, a decision by default may be given in accordance with the Rules of Procedure, where the other party, after having been served with a document instituting proceedings or with an equivalent document, fails to file written submissions in defence or fails to appear at the oral hearing. An objection may be lodged against that decision within one month of it being notified to the party against which the default decision has been given.

2. The objection shall not have the effect of staying enforcement of the decision by default unless the Court decides otherwise.

*Article 38***Questions referred to the Court of Justice of the European Union**

1. The procedures established by the Court of Justice of the European Union for referrals for preliminary rulings within the European Union shall apply.

2. Whenever the Court of First Instance or the Court of Appeal has decided to refer to the Court of Justice of the European Union a question of interpretation of the Treaty on European Union or of the Treaty on the Functioning of the European Union or a question on the validity or interpretation of acts of the institutions of the European Union, it shall stay its proceedings.

*Artikel 37***Udeblivelsesafgørelse**

1. På begæring af en part i et søgsmål kan der afsiges en udeblivelsesafgørelse i overensstemmelse med procesreglementet, hvis modparten, der har fået forkyndt et indledende processkrift eller et tilsvarende dokument, undlader at indgive svarskrift, eller udebliver fra den mundtlige forhandling. Inden en måned efter forkyndelsen af afgørelsen i sagen kan den part, som udeblivelsesafgørelsen er afsagt overfor, fremsende indsigelse imod den.

2. Medmindre Domstolen træffer anden bestemmelse, har en sådan indsigelse ikke opsættende virkning på fuldbyrdelsen af udeblivelsesafgørelsen.

*Artikel 38***Forelæggelse af spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol**

1. De procedurer, som Den Europæiske Unions Domstol har etableret for anmodninger om præjudicielle afgørelser inden for Den Europæiske Union, gælder.

2. Når Førsteinstansdomstolen eller Appeldomstolen har besluttet at forelægge Den Europæiske Unions Domstol et spørgsmål om fortolkningen af traktaten om Den Europæiske Union eller af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af retsakter udstedt af Den Europæiske Unions institutioner, udsætter den sagen.

*ANNEX II***DISTRIBUTION OF CASES WITHIN THE CENTRAL DIVISION¹⁵⁾**

LONDON Section	PARIS Seat	MUNICH Section
	President's Office	

(A) Human necessities	(B) Performing operations, transporting	(F) Mechanical engineering, lighting, heating, weapons, blasting
(C) Chemistry, metallurgy	D) Textiles, paper	
	E) Fixed constructions	
	G) Physics	
	H) Electricity	

BILAG II

SAGSFORDELINGEN I DEN CENTRALE AFDELING¹⁵⁾

Underafdelingen i LONDON	Hjemstedet i PARIS	Underafdelingen i MÜNCHEN
	Præsidentens kontor	
A) Menneskelige fornødenheder	B) Arbejdsoperationer, transport	F) Mekanik, belysning, opvarmning, våben, sprængning
C) Kemi, metallurgi	D) Tekstiler, papir	
	E) Bygge- og anlægsteknik	
	G) Fysik	
	H) Elektricitet	

- 1) Regulation (EU) No 1257/2012 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection (OJ L 361, 31.12.2012, p. 1) including any subsequent amendments.
- 1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse (EUT L 361 af 31.12.2012, s. 1) med senere ændringer.
- 2) Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (OJ L 351, 20.12.2012, p. 1) including any subsequent amendments.
- 2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 1) med senere ændringer.
- 3) Regulation (EC) No 469/2009 of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 concerning the supplementary protection certificate for medicinal products (OJ L 152, 16.6.2009, p. 1) including any subsequent amendments.
- 4) Regulation (EC) No 1610/96 of the European Parliament and of the Council of 23 July 1996 concerning the creation of a supplementary certificate for plant protection products (OJ L 198, 8.8.1996, p. 30) including any subsequent amendments.

- 3) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 469/2009 af 6. maj 2009 om det supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler (EUT L 152 af 16.6.2009, s. 1) med senere ændringer.
- 4) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1610/96 af 23. juli 1996 om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for plantebeskyttelsesmidler (EFT L 198 af 8.8.1996, s. 30) med senere ændringer.
- 5) Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I) (OJ L 177, 4.7.2008, p. 6) including any subsequent amendments.
- 5) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6) med senere ændringer.
- 6) Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II) (OJ L 199, 31.7.2007, p. 40) including any subsequent amendments.
- 6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007, af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40) med senere ændringer.
- 7) Council Regulation (EU) No 1260/2012 of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements (OJ L 361, 31.12.2012, p. 89) including any subsequent amendments.
- 7) Rådets forordning (EU) nr. 1260/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår gældende oversættelsesordninger (EUT L 361 af 31.12.2012, s. 89) med senere ændringer.
- 8) Directive 2001/82/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to veterinary medicinal products (OJ L 311, 28.11.2001, p. 1) including any subsequent amendments.
- 9) Directive 2001/83/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use (OJ L 311, 28.11.2001, p. 67) including any subsequent amendments.
- 8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/82/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for veterinærlægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 1) med senere ændringer.
- 9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 67) med senere ændringer.
- 10) International Civil Aviation Organization (ICAO), "Chicago Convention", Document 7300/9 (9th edition, 2006).
- 10) Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) "Chicagokonventionen", dok. 7300/9 (9. udgave, 2006).
- 11) Council Regulation (EC) No 2100/94 of 27 July 1994 on Community plant variety rights (OJ L 227, 1.9.1994, p. 1) including any subsequent amendments.
- 11) Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse (EFT L 227 af 1.9.1994, s. 1) med senere ændringer.
- 12) Directive 2009/24/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the legal protection of computer programs (OJ L 111, 5.5.2009, p. 16) including any subsequent amendments.
- 12) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/24/EF af 23. april 2009 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EUT L 111 af 5.5.2009, s. 16) med senere ændringer.
- 13) Directive 98/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 July 1998 on the legal protection of biotechnological inventions (OJ L 213, 30.7.1998, p. 13) including any subsequent amendments.
- 13) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/44/EF af 6. juli 1998 om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser (EFT L 213 af 30.7.1998, s. 13) med senere ændringer.
- 14) Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters, done at Lugano on 30 October 2007, including any subsequent amendments.
- 14) Konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, udfærdiget i Lugano den 30. oktober 2007, med senere ændringer.
- 15) The classification into 8 sections (A to H) is based on the International Patent Classification of the World Intellectual Property Organisation (<http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>).
- 15) Klassifikationen i otte sektioner (A-H) bygger på den internationale patentklassifikation fra Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (<http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>).

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
 - 1.1. Lovforslagets formål og baggrund
 - 1.2. Lovforslagets hovedindhold
 - 1.3. Regelgrundlag og proces
2. Den fælles patentdomstol
 - 2.1. Oversigt over bestemmelserne i Aftale om en fælles patentdomstol
3. Enhedspatentbeskyttelse
4. Oversættelsesordninger
5. Forholdet til grundlovens § 20
6. Anerkendelse og fuldbyrdelse af forlig, afgørelser og kendelser omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol
 - 6.1. Gældende ret
 - 6.2. Lovforslagets udformning
7. Ændring af retsplejeloven
 - 7.1. Saglig kompetence i sager om patenter m.v.
 - 7.1.1. Gældende ret
 - 7.1.2. Lovforslagets udformning
8. Ændring af patentloven
 - 8.1. Tvangslicens
 - 8.1.1. Gældende ret
 - 8.1.2. Lovforslagets udformning
 - 8.2. Straf
 - 8.2.1. Gældende ret
 - 8.2.2. Lovforslagets udformning
 - 8.3. Europæiske patenter
 - 8.3.1. Gældende ret
 - 8.3.2. Lovforslagets udformning
9. Ophævelse af bestemmelser om EF-patent i patentloven og lov om brugsmønstre
 - 9.1. Gældende ret
 - 9.2. Lovforslagets udformning
10. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
11. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
12. Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne
13. Miljømæssige konsekvenser
14. Forholdet til EU-retten
15. Hørte organisationer, myndigheder m.v.
16. Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget har til formål at tilvejebringe grundlaget for Danmarks ratifikation af den mellemstatslige aftale om en fælles patentdomstol.

Med vedtagelse af lovforslaget giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark ratificerer aftalen om en fælles patentdomstol.

Den mellemstatslige aftale om en fælles patentdomstol og forordningen om enhedspatentbeskyttelse med den tilknyttede

de forordning om oversættelsesordninger benævnes ofte den europæiske patentreform.

Formålet med den europæiske patentreform er at gøre det enklere, billigere og mere effektivt for virksomhederne at beskytte deres opfindelser i Europa. Dette vil være til gavn for dansk og europæisk erhvervsliv og navnlig for de små og mellemstore virksomheder, der har vanskeligt ved at opnå og håndhæve patenter bredt i Europa i det nuværende patentsystem. Enhedspatentbeskyttelsen vil således sammen med den fælles patentdomstol skabe bedre rammer for innovation, vækst og jobskabelse.

Det er i dag dyrt og besværligt at opnå og håndhæve patenter bredt i Europa. Dette har en negativ indvirkning på europæisk industris konkurrenceevne og vækstpotentiale. Den europæiske patentreform vil kunne styrke de europæiske virksomheder i den globale konkurrence med virksomheder fra eksempelvis USA og Kina.

Med forordningen om enhedspatentbeskyttelse bliver det muligt på baggrund af én ansøgning at opnå patentbeskyttelse bredt i Europa. Med enhedspatentbeskyttelsen indføres et nyt alternativ, der komplementerer de eksisterende patentbeskyttelsesmuligheder. Patentansøgere vil således kunne vælge mellem at ansøge om nationale patenter, almindelige europæiske patenter eller europæiske patenter med ensartet retsvirkning – de såkaldte 'enhedspatenter'.

Anvendelsen af enhedspatentet er frivillig for virksomhederne. Danske virksomheder, der ikke ønsker at anvende enhedspatentet, kan således fortsat udtage nationale patenter, hvis de vurderer, at det er mere attraktivt for dem. Tvister om de nationale patenter vil, som i dag, blive afgjort ved de nationale domstole.

Enhedspatenter meddeles af Den Europæiske Patentmyndighed (herefter benævnt EPO), der hører under den mellemstatslige Europæiske Patentorganisation. Retsgrundlaget for udstedelsen af europæiske patenter, herunder de kommende enhedspatenter, er den Europæiske Patentkonvention (EPK), som er tiltrådt af Danmark. EPK ændres ikke i forbindelse med den europæiske patentreform. Patentreformen ændrer således ikke på substansen, retsgrundlaget eller proceduren for udstedelse af patenter i Europa. Den europæiske patentreform vedrører alene situationen efter, at patentansøger har modtaget meddelelse om, at der kan udstedes et europæisk patent. Det nye er, at patentet fremover er direkte gældende i de deltagende medlemslande, mens det under det nuværende system skal valideres i hvert enkelt af de deltagende medlemslande, hvilket er tids- og ressourcekrævende og medfører betydelige udgifter til navnlig oversættelser.

I dag skal en patenthaver anlægge sag i hvert enkelt europæisk land, hvor patenthaver oplever sit patent krænket. Sagerne skal føres ved de nationale domstole og afgøres efter de pågældende landes nationale lovgivning. Dette tager tid og er ressourcekrævende. Endvidere er der risiko for, at sagerne munder ud i forskellige afgørelser i de forskellige lande. En fælles patentdomstol i Europa indebærer, at der kun skal anlægges én sag i en tvist om et europæisk patent eller et enhedspatent ved én fælles domstol, der træffer afgørelser på baggrund af samme retsgrundlag og ét fælles procesreglement. Afgørelser truffet af patentdomstolens førsteinstans kan appelleres til patentdomstolens appelinstans.

Med en fælles patentdomstol bliver det enklere, billigere og mere effektivt at føre patentsager i Europa. En fælles patentdomstol vil således forbedre rammerne for håndhævelse af patenter og muligheden for at forsvare sig mod ubegrundede krav og dermed øge retssikkerheden omkring patentrettigheder i Europa. Det vil navnlig forbedre vilkårene for små og mellemstore virksomheder, da disse virksomheder som oftest ikke i samme grad som de store virksomheder har

ressourcer til at håndtere kompleksiteten og de forbundne udgifter ved det eksisterende system.

Den europæiske patentreform er en samlet pakke. Indførelse af enhedspatentbeskyttelsen med de tilhørende oversættelsesordninger og den fælles patentdomstol skal betragtes som én samlet reform, og de enkelte elementer i pakken er såvel juridisk som praktisk forbundne.

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordninger kan således først finde anvendelse, når aftalen om den fælles patentdomstol træder i kraft. Der kan kun opnås enhedspatentbeskyttelse for de medlemslande, der både deltager i det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse og har ratificeret aftalen om en fælles patentdomstol. Selvom EU-forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordningerne er direkte gældende i Danmark, vil der således kun kunne opnås et enhedspatent med virkning i Danmark, såfremt Danmark har ratificeret aftalen om den fælles patentdomstol.

Omvendt kan aftalen om patentdomstolen godt tiltrædes af medlemslande, der ikke deltager i det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse. Dette kan bl.a. blive relevant for Italien, der p.t. står uden for det forstærkede samarbejde om enhedspatentbeskyttelse men har underskrevet aftalen om patentdomstolen. Den fælles patentdomstol vil i sådanne tilfælde have kompetence til at afgøre sager om almindelige europæiske patenter i det pågældende land. I praksis indebærer dette, at man ikke kan opnå enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår eksempelvis Italien, men skal søge særskilt patentbeskyttelse for Italien, såfremt dette ønskes.

Hvis nogle af de 25 EU-lande, som deltager i det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse, ikke ratificerer domstolsaftalen, vil hverken enhedspatentbeskyttelsen eller domstolsaftalen finde anvendelse i det pågældende land. Patentansøgere fra det pågældende land vil dog på lige fod med ansøgere i alle andre lande i verden have mulighed for at ansøge om et enhedspatent gældende for de lande, hvor enhedspatentbeskyttelse kan opnås.

1.2. Lovforslagets hovedindhold

Med vedtagelse af lovforslaget giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark ratificerer Aftale om en fælles patentdomstol. En dansk ratifikation af aftalen vil indebære, at den fælles patentdomstol får enekompetence til at træffe afgørelse i langt de fleste typer sager om europæiske patenter med ensartet retsvirkning, herunder sager om krænkelse og ugyldighed. Tilsvarende vil en dansk ratifikation af aftalen indebære, at domstolen som udgangspunkt får enekompetence til at træffe afgørelse i samme typer sager vedrørende europæiske patenter, der er valideret i Danmark. Kompetencen til at træffe afgørelse i sager om europæiske patenter, der er valideret i Danmark, ligger i dag hos de danske domstole.

Dansk ratifikation nødvendiggør en række ændringer af retsplejeloven. Formålet med ændringerne er at give den fælles patentdomstol – frem for danske domstole – saglig

kompetence i de sager, der er omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol.

Lovforslaget indeholder endvidere en bestemmelse om, at forlig, afgørelser og kendelser omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol kan fuldbyrdes her i landet. Skriftlig anmodning herom indgives i sådanne sager til fogedretten, og fuldbyrdelsen behandles efter reglerne i retsplejeloven.

Forordningen om enhedspatentbeskyttelse og den tilhørende forordning om oversættelsesordninger er direkte gældende i Danmark. Der er alene behov for enkelte tilpasninger i patentloven.

1.3. Regelgrundlag og proces

Regelgrundlaget i den europæiske patentreform består af Aftale om en fælles patentdomstol, Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse (i dette lovforslag benævnt forordningen om enhedspatentbeskyttelse) samt Rådets Forordning (EU) Nr. 1260/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår gældende oversættelsesordninger (i dette lovforslag benævnt forordningen om oversættelsesordninger).

Det forstærkede samarbejde blev etableret, fordi det på Rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2010 blev fastslået, at målet om indførelse af enhedspatentbeskyttelse inden for Unionen ikke kunne nås inden for en rimelig frist ved anvendelse af de relevante bestemmelser i traktaterne. Dette blev begrundet med, at det var umuligt at opnå enstemmighed omkring sprogordningen for enhedspatentbeskyttelsen på daværende tidspunkt og inden for en overskuelig fremtid.

På grundlag af ønsket fra 25 medlemsstater (alle daværende EU-lande med undtagelse af Italien og Spanien) blev det derfor besluttet at etablere et forstærket indbyrdes samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse, hvilket blev vedtaget af Rådet den 10. marts 2011. På baggrund heraf fremlagde Kommissionen den 13. april 2011 forslag til forordning om enhedspatentbeskyttelse (KOM(2011)215) og forslag til forordning om oversættelsesordninger for denne enhedspatentbeskyttelse (KOM(2011)216).

Forslaget om enhedspatentbeskyttelse blev fremsat med hjemmel i TEUF artikel 118, stk. 1, og blev behandlet i den almindelige lovgivningsprocedure med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Forslaget om oversættelsesordningen blev fremsat med hjemmel i TEUF artikel 118, stk. 2, og blev behandlet efter særlig lovgivningsprocedure med enstemmig vedtagelse i Rådet efter høring af Europa-Parlamentet.

De to forordninger blev endeligt vedtaget i Rådet den 17. december 2012. Forordningerne finder først anvendelse fra den dato, hvor aftalen om en fælles patentdomstol træder i kraft, dog tidligst 1. januar 2014.

Sideløbende med forhandlingerne om enhedspatentbeskyttelsen har der været forhandlinger om et fælles europæisk patentdomstolssystem. Aftalen om en fælles patentdomstol

er ikke en EU-retsakt men en international mellemstatslig aftale. Aftalen blev undertegnet af 24 EU-lande, herunder af Italien, den 19. februar 2013. Bulgarien undertegnede efterfølgende aftalen den 5. marts 2013. Spanien og Polen har på nuværende tidspunkt ikke undertegnet aftalen. Der er mulighed for, at Spanien, Polen og eventuelle efterfølgende tiltrådte EU-lande, som f.eks. Kroatien, kan tilslutte sig aftalen.

2. Den fælles patentdomstol

Det nuværende patentsystem i Europa er fragmenteret, og der er væsentlige forskelle mellem de nationale retssystemer, hvor patentrettigheder i dag skal håndhæves, ligesom der er tale om en omkostningsfuld og tung proces. Dette er til skade for navnlig de små og mellemstore virksomheder, der har vanskeligt ved at håndhæve deres patenter og forsvare sig mod ubegrundede krav, herunder krav vedrørende patenter, der bør kendes ugyldige.

En fælles patentdomstol skal forbedre rammerne for håndhævelse af patenter og forsvaret mod ubegrundede krav og dermed øge retssikkerheden omkring patentrettigheder i Europa. Patentdomstolen skal indrettes med henblik på at sikre hurtige afgørelser af høj kvalitet, ligesom den skal sikre en retfærdig balance mellem rettighedshavernes og andre parter interesser.

Den fælles patentdomstol får enekompetence til at træffe afgørelse i langt de fleste tvister vedrørende europæiske patenter og europæiske patenter med ensartet retsvirkning (enhedspatenter). Nationale domstole vil fortsat have kompetence i søgsmål, der ikke er omfattet af patentdomstolens kompetence.

Den fælles patentdomstol bliver en specialiseret domstol, hvor kompetencerne og erfaringsdannelsen på et juridisk og teknisk kompliceret område som patenter samles i ét system. Der stilles meget store krav til dommernes faglige kvalifikationer. Der etableres en dommerpulje bestående af juridiske og tekniske dommere, der allokeres efter nærmere fastsatte regler til de enkelte afdelinger af førsteinstansen. Denne allokering af dommere fra dommerpuljen skal medvirke til at sikre den samme høje kvalitet af arbejdet og det samme høje niveau for juridisk og teknisk ekspertise i alle førsteinstansdomstolens dommerpaneler.

Med en fælles patentdomstol vil virksomheder dermed ikke skulle forholde sig til den nationale lovgivning og domspraksis i det land, de bliver sagsøgt i, men til det fælles grundlag. Dette vil gøre reglerne mere gennemsigtige for danske virksomheder og gøre det nemmere at forsvare sig for danske virksomheder, der bliver sagsøgt for påståede krænkelse i andre europæiske lande. Dette er ikke mindst af betydning for små og mellemstore virksomheder. Tilsvarende forsvinder risikoen for, at virksomhederne bliver sagsøgt parallelt ved domstole i flere forskellige af de deltagende lande.

Aftalen om en fælles patentdomstol træder i kraft i den fjerde måned, efter at den er ratificeret i minimum 13 af de lande, der har underskrevet aftalen, herunder i de tre lande

med flest europæiske patenter (Det Forenede Kongerige (UK), Tyskland og Frankrig). Der skal ligeledes være gennemført den fornødne tilpasning af Bruxelles I-forordningen om dens forbindelse til domstolsaftalen. Aftalen kan tidligst træde i kraft den 1. januar 2014.

Kommissionen har den 26. juli 2013 fremsat forslag til ændring af Bruxelles I-forordningen. Med forslaget præciseres det for det første, at den fælles patentdomstol er en »ret« som defineret i Bruxelles I-forordningen. Forslaget indeholder for det andet kompetenceregler for så vidt angår sagsøgte med bopæl i en medlemsstat, ligesom det skaber ensartede regler for international kompetence i forhold til tredjelandssagsøgte, når en person sagsøges ved patentdomstolen, og Bruxelles I-forordningen ikke selv indeholder kompetenceregler, men henviser til national ret. Ændringen af forordningen indeholder for det tredje bestemmelser om *litis pendens* og indbyrdes sammenhængende krav i forhold til den fælles patentdomstol på den ene side og de nationale retter i ikke-kontraherende medlemsstater på den anden side, samt fastlægger anvendelsen af reglerne i den overgangsperiode, der er omhandlet i patentdomstolsaftalens artikel 83, stk. 1. For det fjerde præciserer forslaget, hvilke bestemmelser om anerkendelse og fuldbyrdelse, der finder anvendelse i forholdet mellem kontraherende medlemsstater og ikke-kontraherende medlemsstater.

Justitsministeriet overvejer for tiden, om Danmark i henhold til parallelaftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark skal tilslutte sig ændringen af Bruxelles I-forordningen, herunder om ændringen skal gennemføres i dansk ret administrativt eller ved lov.

2.1. Oversigt over bestemmelserne i Aftale om en fælles patentdomstol

Aftalen om en fælles patentdomstol indeholder en præambel og 89 artikler. Aftalen indeholder endvidere to bilag. Disse bilag indeholder Statutten for den fælles patentdomstol og Sagsfordelingen i den centrale afdeling. De væsentligste elementer i aftalen gennemgås nedenfor.

Del I – Almindelige og institutionelle bestemmelser

Almindelige bestemmelser (artikel 1-5)

Med aftalen oprettes en fælles patentdomstol til bilæggelse af tvister vedrørende europæiske patenter og europæiske patenter med ensartet retsvirkning. Domstolen er fælles for de kontraherende medlemsstater og er underlagt de samme EU-retlige forpligtelser som de nationale domstole i medlemsstaterne.

Aftalen gælder for alle europæiske patenter med ensartet retsvirkning, jf. forordningen om enhedspatentbeskyttelse, og for almindelige europæiske patenter, der er gældende på ikrafttrædelsesdatoen eller udstedt derefter, jf. dog aftalens overgangsbestemmelser. Aftalen gælder desuden for supplerende beskyttelsescertifikater og for europæiske patentansøgninger, som er indgivet til behandling på datoen for aftalens ikrafttræden eller senere.

Domstolen får efter aftalen status som juridisk person i hver af de kontraherende medlemsstater.

Institutionelle bestemmelser (artikel 6-14)

Patentdomstolen udfører de funktioner, der tillægges den ved aftalen. Den består af en førsteinstansdomstol og en appel-domstol. Desuden oprettes et registreringskontor.

Førsteinstansdomstolen består af en central afdeling (med hjemsted i Paris og underafdelinger i München og London) samt lokale og regionale afdelinger. Alle kontraherende medlemsstater kan etablere én lokal afdeling, og under visse betingelser kan der etableres op til fire lokale afdelinger pr. medlemsstat. Desuden kan to eller flere kontraherende medlemsstater sammen etablere en regional afdeling. Appeldomstolen etableres med hjemsted i Luxembourg.

Alle dommerpaneler skal have multinational sammensætning. Der fastsættes i aftalen nærmere regler for fordelingen af juridiske og teknisk kyndige dommere. Parterne kan dog i en konkret sag ved førsteinstansdomstolen aftale, at sagen behandles af en enkelt dommer.

Med henblik på at sikre patentdomstolsaftalens gennemførelse og effektive funktion oprettes et administrativt udvalg, et budgetudvalg og et rådgivende udvalg. I Det Administrative Udvalg og Budgetudvalget vil hver af de kontraherende medlemsstater have én repræsentant. Det Rådgivende Udvalg sammensættes af uafhængige eksperter med repræsentation af hver af de kontraherende medlemsstater.

Det Administrative Udvalg

- udnævner patentdomstolens dommere på grundlag af en liste over de mest egnede kandidater udarbejdet af Det Rådgivende Udvalg, jf. artikel 16,
- fastsætter retsafgifterne for behandling af sager ved patentdomstolen, jf. artikel 36,
- træffer afgørelse om ændringer af patentdomstolens statut, jf. artikel 40,
- vedtager patentdomstolens procesreglement, jf. artikel 41,
- fastlægger kvalifikationskravene til europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der kan repræsentere parter i sager ved patentdomstolen, jf. artikel 48,
- fastsætter nærmere regler om retshjælp, jf. artikel 71,
- træffer beslutning om eventuel forlængelse af overgangsperioden for anlæggelse af søgsmål vedrørende krænkelse eller tilbagekaldelse af et europæisk patent m.v. ved nationale domstole eller andre kompetente nationale myndigheder, jf. artikel 83,
- træffer beslutning om ændring af aftalen inden for visse rammer, jf. artikel 87,
- træffer beslutning om oprettelse og nedlæggelse af lokale og regionale afdelinger af patentdomstolen, jf. artikel 18 i statutten for den fælles patentdomstol (knyttet som bilag til patentdomstolsaftalen), og
- vedtager og eventuelt ændrer finansforordningen for patentdomstolen, jf. artikel 33 i statutten.

Patentdomstolens årlige budget, årsregnskaber og årsberetning forelægges for Budgetudvalget, jf. artikel 15, 30 og

32 i statuten. Budgettet vedtages af Budgetudvalget, jf. artikel 26 i statuten. Udvalget godkender desuden anvendelsen af bevillinger til uforudsete udgifter, jf. artikel 28 i statuten. Udvalget udnævner og afskediger revisorer med henblik på gennemgang af patentdomstolens årsregnskab, jf. artikel 32 i statuten.

Det Rådgivende Udvalg

Det Rådgivende Udvalg bistår Det Administrative Udvalg med forberedelsen af udnævnelsen af dommere ved patentdomstolen og forelægger patentdomstolens præsidium forslag til retningslinjer for uddannelsesordningen for dommere samt afgiver udtalelse til brug for Det Administrative Udvalgs fastlæggelse af kvalifikationskravene til europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der kan repræsentere parter i sager ved patentdomstolen.

Domstolens dommere (artikel 15-19)

Patentdomstolen skal bestå af både juridiske og tekniske dommere. Dommerne skal sikre de højeste standarder for kompetence og skal have erfaring med patentretssager. Dommerne udpeges af Det Administrative Udvalg på grundlag af en liste over de mest egnede kandidater udarbejdet af Det Rådgivende Udvalg. Der oprettes en uddannelsesordning for dommere for at forbedre og øge ekspertisen i patentretssager og sikre en bred geografisk fordeling af denne viden og erfaring.

EU-retten forrang, de kontraherende medlemsstaters erstatningsansvar og ansvar (artikel 20-23)

Patentdomstolen skal anvende EU-retten og respektere dennes forrang. Domstolen skal, på samme måde som nationale domstole i medlemsstaterne, samarbejde med EU-Domstolen med henblik på at sikre korrekt anvendelse og ensartet fortolkning af EU-retten, herunder ved forelæggelse af præjudicielle spørgsmål, jf. TEUF artikel 267.

Patentdomstolens handlinger tilskrives direkte hver af de kontraherende medlemsstater individuelt, herunder i relation til traktatkrænkelssøgsmål, jf. TEUF artikel 258 og 259, og opfyldelse af domme m.v., jf. TEUF artikel 260, og alle de kontraherende medlemsstater kollektivt.

Retskilder og materiel ret (artikel 24-30)

Ved behandlingen af sager i henhold til patentdomstolsaftalen bygger patentdomstolen sine afgørelser på EU-retten, selve aftalen, den europæiske patentkonvention (EPK), andre internationale aftaler, der finder anvendelse på patenter og er bindende for alle kontraherende medlemsstater, samt national ret.

Patenthaverens materielle ret til at forhindre tredjemand i såvel direkte som indirekte brug af opfindelsen uden patenthaverens samtykke er reguleret i aftalen.

Desuden anføres en række begrænsninger i retsvirkningerne af et patent, herunder i relation til handlinger, der udføres inden for private rammer og i ikke-erhvervsmæssigt øjemed, og handlinger i forsøgsøjemed, rettigheder baseret på tidli-

gere udnyttelse af opfindelsen og konsumtion af patentrettigheder.

Det fremgår, at supplerende beskyttelsescertifikater giver de samme rettigheder som patentet og er underlagt de samme begrænsninger og forpligtelser.

International kompetence og domstolens kompetence (artikel 31-34)

Domstolens internationale kompetence fastlægges i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område eller i givet fald konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Luganokonventionen).

Det fremgår af aftalen, at domstolen har enekompetence med hensyn til bl.a. søgsmål om krænkelse eller trussel om krænkelse af patenter m.v., søgsmål med henblik på at fastslå, at der ikke foreligger krænkelse af patenter m.v., søgsmål om foreløbige retsmidler, påbud eller forbud, søgsmål om ugyldiggørelse af patenter m.v., modkrav om ugyldighed af patenter m.v., søgsmål om erstatning eller kompensation som følge af den midlertidige beskyttelse, der er knyttet til en offentliggjort europæisk patentansøgning, søgsmål vedrørende udnyttelse af opfindelsen forud for meddelelsen af patentet eller vedrørende den ret, der er baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen, samt søgsmål om kompensation for licenser på grundlag af forordning om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse og vedrørende visse beslutninger truffet af EPO som led i varetagelsen af opgaver i medfør af forordningen. De nationale domstole vil fortsat have kompetence i søgsmål, der ikke falder ind under patentdomstolens enekompetence. Dette kan eksempelvis være søgsmål vedrørende tvangslicens.

Der fastlægges i aftalen nærmere regler for værneting i forhold til Førsteinstansdomstolens afdelinger. Hovedreglen i patentdomstolsaftalen vedrørende stedligt værneting i sager om *krænkelser* af europæiske patenter og enhedspatenter er, at sådanne sager skal anlægges ved den lokale afdeling af førsteinstansdomstolen i den medlemsstat, hvor krænkelsen eller truslen om krænkelsen har fundet sted eller kan finde sted, eller ved den lokale afdeling i den medlemsstat, hvor sagsøgte er hjemmehørende. Hvis den pågældende kontraherende medlemsstat deltager i en regional afdeling af førsteinstansdomstolen, kan krænkelsessagen anlægges der.

Reglerne om stedligt værneting i krænkelsessager indebærer, at det er den part, der anlægger sagen (sagsøger), der i praksis i høj grad kan vælge, hvor sagen skal anlægges rent geografisk. Reglerne indebærer således, at eksempelvis en dansk virksomhed, der anklages for at krænke et patent, kan blive sagsøgt i et andet land end Danmark og vil skulle føre sin sag ved en eventuel lokal afdeling der. Uanset hvilken medlemsstat, sagen anlægges i, vil sagen imidlertid ikke skulle føres ved det pågældende lands nationale domstole, men derimod ved (en afdeling af) den fælles patentdomstol.

Hovedreglen i patentdomstolsaftalen vedrørende stedligt værneting i sager om et patents *gyldighed* er, at sådanne sager skal anlægges ved den centrale afdeling, det vil sige i Paris, London eller München. Hvis en krænkelssag om samme patent mellem samme parter allerede er anlagt ved en lokal eller regional afdeling, skal ugyldighedssøgsmålet som udgangspunkt anlægges dér, idet den lokale eller regionale afdeling dog kan vælge at henvise ugyldighedssagen til den centrale afdeling.

For så vidt angår enhedspatentet indebærer patentdomstolsaftalen, at en afgørelse vedrørende et enhedspatent, uanset hvor sagen anlægges rent geografisk, vil være gældende i alle de lande, der har ratificeret aftalen om patentdomstolen, og hvor enhedspatentet har retsvirkning. For så vidt angår almindelige europæiske patenter vil patentdomstolens afgørelser være gældende i alle de lande, der har ratificeret aftalen om patentdomstolen, og hvor det pågældende europæiske patent har retsvirkning. Førsteinstansdomstolens afgørelse vil kunne indbringes for appeldomstolen.

Mægling og voldgift i patentsager (artikel 35)

Med aftalen oprettes et center for mægling og voldgift i patentsager (med hjemsted i Ljubljana og Lissabon), der skal stille faciliteter til rådighed for mægling og voldgift i patenttvister, der falder inden for aftalens anvendelsesområde. Forlig, der er opnået ved hjælp af centrets faciliteter, kan tvangsfuldbyrdes i de kontraherende medlemsstater, jf. aftalens artikel 82.

Del II – Finansielle bestemmelser (artikel 36-39)

Domstolens budget skal balancere og finansieres dels ved domstolens egne finansielle indtægter (retsafgifter m.v.), dels, i hvert fald i en overgangsperiode på 7 år, efter behov ved bidrag fra de kontraherende medlemsstater. Aftalen indeholder regler om beregningen af disse bidrag.

Del III – Organisation og procedurebestemmelser

Almindelige bestemmelser (artikel 40-48)

Bestemmelserne indeholder de nærmere regler vedrørende statuten, der knyttes som bilag til aftalen, og procesreglementet, der efter aftalens ikrafttrædelse skal vedtages af Det Administrative Udvalg.

Der fastsættes i aftalen desuden regler om domstolens overholdelse af proportionalitet og retfærdighed, sagsforvaltning, anvendelse af elektroniske procedurer og offentlighed. Det fremgår af aftalen, at enhver fysisk eller juridisk person og enhver sammenslutning med status af juridisk person, der har ret til at anlægge sag i henhold til national ret, har partsevne ved domstolen.

Der fastsættes i aftalen nærmere regler om parter rettigeheder i forbindelse med patentsager, der kan behandles ved domstolen, og om partsrepræsentation.

Processprog (artikel 49-51)

Bestemmelserne indeholder regler om processproget ved domstolens behandling af en sag. Der lægges bl.a. vægt på domstolsafdelingens geografiske placering, men der er også under visse betingelser mulighed for at anvende sproget, som det pågældende patent er meddelt på, ligesom man efter omstændighederne kan anvende EPO's officielle sprog, som er engelsk, tysk og fransk.

Hovedreglen er, at processproget ved en *lokal* afdeling er et officielt EU-sprog i det land, hvor den relevante lokale afdeling er beliggende. Hovedreglen er, at processproget ved en *regional* afdeling er det eller de officielle sprog, der udpeges af de lande, der er fælles om en regional afdeling. Der er mulighed for, at en lokal eller regional afdeling kan vælge at anvende et af EPO's sprog som processprog i den pågældende afdeling. Der er desuden mulighed for under visse betingelser at anvende det sprog, på hvilket det pågældende patent er meddelt, som processprog. Processproget ved den *centrale* afdeling er det sprog, på hvilket det pågældende patent er meddelt. Der er i aftalen fastsat bestemmelser om oversættelser og tolkning.

Sagsbehandlingen ved domstolen (artikel 52-55)

Bestemmelserne indeholder regler om mundtlig/skriftlig procedure, bevismidler og bevisbyrde.

Domstolens beføjelser (artikel 56-72)

Patentdomstolens beføjelser er reguleret i aftalen. Domstolen kan således ved kendelse bl.a.

- pålægge at fremlægge bevismateriale, bankoplysninger samt finansielle og kommercielle oplysninger,
- træffe afgørelse om iværksættelse af foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse,
- træffe afgørelse om besigtigelse af ejendom ved en person udpeget af domstolen,
- pålægge en part ikke at fjerne eventuelle aktiver, der befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde, fra dette område eller ikke at handle med nogen form for aktiver, uanset om de befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde eller ej (infrysning),
- udstede foreløbigt påbud med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse,
- kræve beslaglæggelse eller aflevering af produkter, der mistænkes for at krænke et patent,
- udstede varige påbud med henblik på at forhindre fortsat krænkelse og udstede tvangsbøder ved manglende overholdelse af disse påbud, samt
- kræve, at der træffes korrigerende foranstaltninger (tilbagekaldelse, fjernelse af produktgenskab, tilintetgørelse m.v.) over for produkter m.v., der krænker et patent.

Domstolen kan desuden træffe afgørelse om et patents gyldighed.

Domstolen kan endvidere pålægge en patentkrænker at give rekvirenten oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for de omtvistede produkter, om de producere-

de, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder, om den pris, der er opnået for de omtvistede produkter, samt om identiteten på tredjemand, der er indblandet i fremstillingen eller distributionen af de omtvistede produkter. Under visse betingelser kan domstolen også anvende disse beføjelser over for tredjemand.

Domstolen har desuden beføjelse til at pålægge krænkeren at betale passende erstatning til den forurettede.

Domstolen træffer afgørelse om sagsomkostninger og en eventuel anmodning om retshjælp. Det fremgår af aftalen, at rekvirentens krav på kompensation forældes fem år efter det tidspunkt, hvor den pågældende blev opmærksom eller havde rimelige grunde til at blive opmærksom på det sidste forhold, der ligger til grund for søgsmålet.

Appel (artikel 73-75)

Appel af Førsteinstansdomstolens afgørelser til Appeldomstolen kan iværksættes inden for en frist på to måneder. Desuden indeholder kapitlet nærmere regler for appel af Førsteinstansdomstolens kendelser. Appeldomstolen kan opheve førsteinstansafgørelsen og i særlige tilfælde hjemvise sagen til fornyet behandling ved Førsteinstansdomstolen.

Retsafgørelser (artikel 76-82)

Domstolen er ved sin behandling af sager bundet af parternes påstande og anbringender og skal træffe afgørelse på grundlag af de oplysninger, der er fremlagt under sagen. Afgørelser og kendelser skal begrundes og afgives skriftligt. På et hvilket som helst tidspunkt under proceduren kan en sag afsluttes ved forlig mellem parterne, idet et patent dog ikke kan kendes ugyldigt eller begrænses i kraft af et forlig. Appeldomstolen kan på anmodning undtagelsesvist under visse nærmere betingelser træffe beslutning om genoptagelse af en afsluttet sag.

Domstolens afgørelser kan fuldbyrdes i enhver kontraherende medlemsstat. Fuldbyrdelsesproceduren er underlagt national ret, idet en afgørelse fra domstolen fuldbyrdes på samme vilkår som en national domstolsafgørelse i fuldbyrdelsesstaten. Overholdes en kendelse fra domstolen ikke, kan en part pålægges at betale tvangsbøder.

Del IV – Overgangsbestemmelser (artikel 83)

I en overgangsperiode på syv år fra aftalens ikrafttræden kan der fortsat anlægges sager om krænkelse eller ugyldigkendelse af europæiske patenter eller tilhørende supplerende beskyttelsescertifikater ved de nationale domstole. I denne overgangsperiode kan den part, der anlægges en sag vedrørende et europæisk patent, således vælge, om sagen skal anlægges ved patentdomstolen eller ved de nationale domstole. På grundlag af en brugerhøring og en udtalelse fra patentdomstolen kan Det Administrative Udvalg beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

Et europæisk patent, der er meddelt, eller hvorom der er ansøgt før udløbet af overgangsperioden, kan af patenthaveren/patentansøgeren undtages permanent fra patentdomstolens enekompetence, medmindre der allerede er anlagt søgs-

mål ved domstolen. Det vil sige, at for udstedte og ansøgte europæiske patenter kan patenthaveren eller patentansøgeren frem til udløbet af overgangsperioden vælge, om det pågældende patent skal høre under patentdomstolens enekompetence, eller om det skal forblive under de nationale domstoles kompetence. Denne såkaldte 'opt-out' mulighed gælder kun i overgangsperioden, og så længe der ikke er anlagt en sag om det pågældende europæiske patent. Fravalg af patentdomstolens enekompetence kan trækkes tilbage, medmindre søgsmål allerede er anlagt ved en national domstol. Dette betyder, at såfremt indehaveren eller ansøgeren af et europæisk patent fortryder sin beslutning om 'opt-out', kan denne omgøres, således at patentet eller ansøgningen kommer ind under patentdomstolens enekompetence. Denne tilbageførelsesmulighed forudsætter ligeledes, at der ikke er anlagt en sag om det pågældende patent.

Del V – Afsluttende bestemmelser (artikel 84-89)

Aftalen er åben for undertegnelse og tiltrædelse af enhver EU-medlemsstat og skal ratificeres af de kontraherende medlemsstater i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Aftalen indgås på ubestemt tid.

Der åbnes mulighed for, at aftalen kan ændres ved en beslutning truffet af Det Administrative Udvalg med henblik på at forbedre domstolens funktion eller for at bringe aftalen i overensstemmelse med en international traktat om patenter eller EU-retten. En kontraherende medlemsstat har dog mulighed for, inden for tolv måneder efter en revisionsbeslutning, at erklære, at den ikke ønsker at være bundet af beslutningen. I så fald indkaldes de kontraherende medlemsstater til en revisionskonference.

Originalsprog for aftalen er engelsk, fransk og tysk.

Aftalen træder i kraft den 1. januar 2014 eller den første dag i den fjerde måned efter, at mindst tretten medlemsstater har ratificeret eller tiltrådt aftalen, heriblandt de tre lande med flest gyldige europæiske patenter, eller den første dag i den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1512/2012 om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende.

I statuten, der er et bilag til aftalen om en fælles patentdomstol, fastsættes de nærmere regler for domstolens organisation og funktionsmåde, jf. aftalens artikel 40.

I procesreglementet for den fælles patentdomstol fastsættes de nærmere regler for sagsbehandlingen ved domstolen, jf. aftalens artikel 41. Procesreglementet skal være i overensstemmelse med aftalen og statuten. Et sådant fælles procesreglement med de nærmere regler for sagsbehandlingen er under udarbejdelse. Procesreglementet skal sikre, at patentdomstolens afgørelser er af den højeste kvalitet, og at sagsbehandlingen tilrettelægges på den mest effektive og omkostningseffektive måde. Procesreglementet skal ligeledes sikre den rette balance mellem alle parter legitime interesser og skal sikre de nødvendige skønsbeføjelser for dommerne, uden at det forringer sagsbehandlingen forudsigtelighed for parterne.

Procesreglementet vedtages på grundlag af en bred høring af interessenterne. Det er Det Administrative Udvalg, som nedsættes i medfør af domstolsaftalen, hvor alle de kontraherende medlemsstater er repræsenteret, der vedtager procesreglementet, når domstolsaftalen er trådt i kraft. Procesreglementet vedtages med et flertal på tre fjerdedele af de kontraherende medlemsstater.

3. Enhedspatentbeskyttelse

Det er allerede i dag muligt at opnå patentbeskyttelse bredt i Europa i form af et europæisk patent, der meddeles af Den Europæiske Patentmyndighed (EPO). Selvom europæiske patenter meddeles centralt fra EPO, kan et europæisk patent betragtes som et 'bundet' af nationale patenter. Et europæisk patent skal efter patentmeddelelsen hos EPO valideres i hvert enkelt land, som der ønskes beskyttelse i, for at patentet kan træde i kraft for det pågældende land. I mange tilfælde skal der i den forbindelse ske oversættelse af patentet, ligesom betaling af fornyelsesgebyrer m.v. skal ske til de enkelte landes patentmyndigheder. Det er således i dag administrativt tungt og forbundet med store omkostninger at opnå og opretholde patentbeskyttelse bredt i Europa.

Med enhedspatentbeskyttelsen indføres et nyt alternativ, der komplementerer de eksisterende patentbeskyttelsesmuligheder. Med forordningen om enhedspatentbeskyttelse bliver det muligt på baggrund af én ansøgning at opnå patentbeskyttelse bredt i Europa.

Et almindeligt europæisk patent, der er meddelt af EPO, vil efter anmodning fra patenthaveren kunne få ensartet retsvirkning i de deltagende EU-medlemslande, der har ratificeret aftalen om en fælles patentdomstol, og hvor forordningerne om enhedspatentbeskyttelse finder anvendelse. Anmodningen skal indgives til EPO senest en måned efter, at bekendtgørelse om meddelelsen af det europæiske patent er offentliggjort i Den Europæiske Patenttidende. Enhedspatentbeskyttelsen opnås således i eftermeddelelsesfasen, det vil sige, efter EPO har meddelt det europæiske patent. Enhedspatentbeskyttelsen har tilbagevirkende kraft og gælder fra datoen for offentliggørelsen af bekendtgørelsen om meddelelsen af det europæiske patent.

Den vigtigste egenskab ved et europæisk patent med ensartet retsvirkning (et enhedspatent) er, at patentet giver en ensartet beskyttelse og har umiddelbar retsvirkning i alle de deltagende EU-lande. Et europæisk patent med ensartet retsvirkning kan kun begrænses, overføres, kendes ugyldigt eller ophøre med virkning for alle deltagende medlemslande. Fornylsesgebyr for et europæisk patent med ensartet retsvirkning skal betales til EPO en gang årligt, og gebyrerne skal være stigende i patentbeskyttelsesperioden.

I medfør af forordningen tildeler de deltagende medlemslande EPO nogle administrative opgaver vedrørende europæiske patenter med ensartet retsvirkning, eksempelvis administration af anmodninger om ensartet retsvirkning, oprettelse af register, opkrævning af fornyelsesgebyrer m.v. I medfør af forordningen oprettes ligeledes en særlig komité, der består af repræsentanter fra alle de deltagende medlemslande, som skal sikre ledelse af og tilsyn med de aktiviteter,

der er knyttet til de opgaver, som EPO skal udføre. Den særlige komité skal også sikre fastsættelsen af fornyelsesgebyrernes størrelse og af nøglen for fordeling af fornyelsesgebyrerne mellem de deltagende medlemslande.

4. Oversættelsesordninger

Det overordnede formål med forordningen om oversættelsesordninger, der knytter sig til enhedspatentbeskyttelsen, er at sikre, at de oversættelsesordninger, der kræves i forbindelse med enhedspatentbeskyttelse, er ensartede, enkle og omkostningseffektive, samtidig med at retssikkerheden tilgodeses. Med oversættelsesordningerne sikres et begrænset oversættelsesregime samtidig med, at udbredelsen af patentinformation og formidlingen af teknologisk viden på alle sprog sikres ved hjælp af maskinoversættelser. Der er i forordningen indsat en overgangsperiode på højst tolv år. Inden for denne periode forventes EPO's system for maskinoversættelser af høj kvalitet til alle officielle EU-sprog at blive færdigudviklet.

Et patentskrift for et enhedspatent skal offentliggøres på et af EPO's behandlingssprog, som er engelsk, tysk eller fransk. Tilsvarende krav gælder allerede i dag for almindelige europæiske patenter.

I overgangsperioden skal et patentskrift for et enhedspatent oversættes til engelsk, hvis behandlingssproget for patentet hos EPO har været fransk eller tysk. I de tilfælde, hvor behandlingssproget hos EPO har været engelsk, skal patentskriftet oversættes til et hvilket som helst andet officielt EU-sprog. I overgangsperioden sikres det således, at alle patentskrifter for enhedspatenter foreligger på engelsk, som er det mest udbredte sprog inden for international teknologisk forskning. Samtidig sikres et begrænset oversættelsesregime.

Med henblik på at fremme adgangen til europæiske patenter med ensartet retsvirkning, særligt for små og mellemstore virksomheder, vil der blive etableret en særlig godtgørelsesordning for oversættelsesomkostninger. Blandt andet små og mellemstore virksomheder, universiteter og offentlige forskningsorganisationer, der indgiver en patentansøgning til EPO på et officielt EU-sprog, som ikke er et af EPO's officielle sprog (engelsk, tysk og fransk), kan således få godtgjort oversættelsesomkostninger op til et maksimumbeløb. Godtgørelsesordningen vil blive finansieret via gebyrerne for enhedspatentet.

Efter overgangsperioden vil der ikke blive stillet krav om yderligere oversættelser, når der anmodes om ensartet retsvirkning. Patentskrifter skal således efter overgangsperioden blot indleveres på engelsk, tysk eller fransk. I tilfælde af tvist om et europæisk patent med ensartet retsvirkning gælder der særlige krav om oversættelse.

5. Forholdet til grundlovens § 20

Justitsministeriet har foretaget en vurdering af, hvorvidt dansk tilslutning til aftalen om en fælles patentdomstol forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20. Ifølge denne bestemmelses stk. 1 kan beføjelser, som efter

grundloven tilkommer danske myndigheder, ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde. I så fald skal den særlige procedure i grundlovens § 20, stk. 2, følges.

Med aftalen om en fælles patentdomstol oprettes der ved mellemstatslig overenskomst et nyt organ – patentdomstolen – til bilæggelse af tvister vedrørende europæiske patenter og europæiske patenter med ensartet retsvirkning. Aftalen, der således ikke har hjemmel i EU's traktatgrundlag, indebærer, at patentdomstolen får kompetence til at træffe endelig afgørelse i søgsmål, hvori private er parter, om patenter, der er omfattet af domstolens kompetence. Patentdomstolen får i den forbindelse beføjelse til at træffe en række afgørelser i relation til behandlingen af sådanne søgsmål, herunder om fremlæggelse af bevismateriale m.v., om iværksættelse af foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre bevismateriale og om besigtigelse af ejendom.

Såvel patentdomstolens endelige afgørelse af søgsmål om patenter som afgørelser i relation til behandlingen af sådanne søgsmål vil være bindende for dem, som afgørelserne retter sig til. Domstolens afgørelser og kendelser kan fuldbyrdes i overensstemmelse med lovgivningen i den kontraherende stat, hvor fuldbyrdelsen finder sted.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at en dansk tilslutning til patentdomstolsaftalen vil indebære overladelse af beføjelser som omtalt i grundlovens § 20, og at proceduren i grundlovens § 20, stk. 2, derfor vil skulle iagttages. Det betyder, at det foreliggende lovforslag om en fælles patentdomstol m.v. skal vedtages med et flertal på 5/6 af Folketingets medlemmer, eller, hvis et sådant flertal ikke kan opnås, men simpelt flertal dog kan opnås, godkendes ved en folkeafstemning.

6. Anerkendelse og fuldbyrdelse af forlig, afgørelser og kendelser omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol

6.1. Gældende ret

Udenlandske afgørelser m.v. har som udgangspunkt ikke bindende virkning og kan ikke fuldbyrdes her i landet. Der er dog i visse særlove fastsat særlige regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser. Disse regler omhandler også retsafgørelser i sager om patenter.

Danmark har således tiltrådt flere europæiske konventioner m.v. om domstolens internationale kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civile område. Der kan i denne sammenhæng navnlig peges på Bruxelles I-forordningen og Lugano-konventionen.

Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen) er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1563 af 20. december 2006 om Bruxelles I-forordningen m.v. Forordningen indeholder regler om retternes kompetence i civile sager

og om anerkendelse og fuldbyrdelse af bl.a. retsafgørelser truffet i andre EU-medlemsstater.

Ved lov nr. 518 af 28. maj 2013 om ændring af lov om Bruxelles I-forordningen m.v. er den omarbejdede Bruxelles I-forordning (forordning (EU) nr. 1215/2012) gennemført i dansk ret.

Den omarbejdede Bruxelles I-forordning indeholder bl.a. bestemmelser om afskaffelse af eksekuturproceduren (dvs. den fuldbyrdende domstols formelle afgørelse om, hvorvidt en udenlandsk afgørelse kan fuldbyrdes i domsstaten), udvidelse af kompetencereglerne, værnetingsaftaler, litispændens (dvs. regler for behandling af retssager om samme tvist anlagt ved flere retter) og indbyrdes sammenhængende krav samt anerkendelse af foreløbige og sikrende retsmidler. For en nærmere gennemgang af forordningen henvises til forarbejderne til den ovenfor nævnte ændringslov (lovforslag nr. L 202, jf. Folketingstidende 2012-2013, tillæg A, side 173-176).

Den 30. oktober 2007 blev der indgået en ny Lugano-konvention. Konventionens regler svarer i vidt omfang til reglerne i Bruxelles I-forordningen fra 2001 og har til formål at udvide EU's videreudviklede jurisdiktions- og fuldbyrdelsessamarbejde til også at omfatte Island, Norge og Schweiz.

6.2. Lovforslagets udformning

6.2.1. Det følger af artikel 82, stk. 1, i Aftale om en fælles patentdomstol, at domstolens afgørelser og kendelser kan fuldbyrdes i enhver kontraherende medlemsstat. Der påføres i den forbindelse domstolens afgørelse en fuldbyrdelsespåtegning.

Når det er relevant, kan fuldbyrdelsen af en afgørelse gøres betinget af sikkerhedsstillelse eller tilsvarende garanti som kompensation for eventuel lidt skade, navnlig i tilfælde af påbud eller forbud, jf. aftalens artikel 82, stk. 2. Det følger endvidere af artikel 82, stk. 3, i aftalen, at fuldbyrdelsesproceduren er underlagt loven i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdelsen finder sted, jf. dog Aftale om en fælles patentdomstol og statuten for domstolen. En afgørelse truffet af domstolen fuldbyrdes på samme vilkår som en afgørelse truffet i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdelsen finder sted.

Det følger af artikel 35, stk. 2, i Aftale om en fælles patentdomstol, at artikel 82 finder tilsvarende anvendelse på ethvert forlig, der er opnået ved anvendelse af faciliteter, herunder mægling, der hidrører fra det center for mægling og voldgift i patenttvister, der oprettes som en del af den fælles patentdomstol. Det følger endvidere af bestemmelsen, at et patent dog ikke kan kendes ugyldigt eller begrænses i en mæglings- eller voldgiftssag.

6.2.2. Med henblik på at sikre, at forlig, afgørelser og kendelser, der er omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol, anerkendes og fuldbyrdes her i landet, skabes der med lovforslaget (§ 2, stk. 1) hjemmel til, at et forlig, en afgørelse eller kendelse, som er omfattet af aftalen, kan fuldbyrdes her i landet ved fogedrettens mellemkomst.

Endvidere foreslås indsat en bestemmelse (lovforslagets § 2, stk. 2), hvoraf det fremgår, at selve fuldbyrdelsen sker efter retsplejelovens regler, herunder reglerne om udlæg for pengekrav, om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav og om tvangsauktion.

Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til retsplejelovens § 502, stk. 1, hvorefter fogedretten kan udsætte fogedforretningen, hvis 1) den dom, der søges fuldbyrdet, er anket efter fuldbyrdelsesfristens udløb, 2) et retsforhold, hvis fastsættelse vil få indflydelse på forretningens udfald, er under behandling ved en ret eller administrativ myndighed, eller 3) der foreligger særlige grunde. Efter § 502, stk. 2, kan fogedretten – hvis det af hensyn til fordringshaverens fyldestgørelse findes betænkeligt at udsætte forretningen – i stedet betinge udlæg af, at fordringshaveren stiller sikkerhed, eller bestemme, at der ikke skal kunne iværksættes tvangsauktion over udlagte aktiver, før en bestemt afgørelse er truffet, eller en frist er udløbet. En sådan frist kan eventuelt forlænges.

I sager om tvangsfuldbyrdelsen af andre krav end pengekrav, hvor rekvisitus er dømt til at udføre et arbejde eller foretage en handling, kan fogedretten tillige betinge tvangsfuldbyrdelsen af sikkerhedsstillelse, jf. retsplejelovens § 529, stk. 1-2 og 4.

Der vurderes derfor ikke at være behov for at indføre en særskilt bestemmelse om, at det er muligt at betinge fuldbyrdelsen af forlig, afgørelser og kendelser fra den fælles patentdomstol af, at rekvisenten stiller en økonomisk sikkerhed eller tilsvarende garanti som kompensation for eventuel lidt skade, navnlig i tilfælde af påbud eller forbud, jf. bl.a. artikel 82, stk. 2, i Aftale om en fælles patentdomstol.

Med retsplejeloven forlod dansk ret i øvrigt systemet med anvendelse af tvangsbøder vedrørende civilretlige forpligtelser. Ved indførelsen af regler om tvangsfuldbyrdelse af bestemmelser om forældremyndighed og samvær blev der dog genindført regler om adgang til anvendelse tvangsbøder, jf. retsplejelovens §§ 536-537. Der kan endvidere fortsat anvendes tvangsbøder vedrørende forpligtelser over for det offentlige, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3, ligesom hjemmel hertil findes i en række særlove.

På denne baggrund foreslås det med lovforslaget at indsætte en bestemmelse (som § 2, stk. 3), hvorefter fogedretten under fuldbyrdelsen af en kendelse fra den fælles patentdomstol kan pålægge en part tvangsbøder, der skal betales til den fælles patentdomstol, i det omfang parten ikke overholder betingelserne i en kendelse afsagt af domstolen, jf. artikel 82, stk. 4, i Aftale om en fælles patentdomstol.

Fogedretten skal ved udmålingen af den enkelte tvangsbøde iagttage et almindeligt princip om proportionalitet, idet den enkelte bøde skal stå i rimeligt forhold til betydningen af den kendelse, der skal fuldbyrdes. Herudover indskrænker pålagte tvangsbøder ikke den pågældende parts ret til efterfølgende at kræve erstatning af modparten eller kræve, at der bliver stillet sikkerhed under fuldbyrdelsessagen efter de gældende regler herom i dansk ret.

Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne her til.

7. Ændring af retsplejeloven

7.1. Saglig kompetence i sager om patenter m.v.

7.1.1. Gældende ret

7.1.1.1. Retsplejelovens kapitel 21 (§§ 224-234) indeholder regler om retternes saglige kompetence i borgerlige (civile) sager. Reglerne afgør, hvorvidt en sag skal behandles af en byret, landsret eller Sø- og Handelsretten.

Efter retsplejelovens § 224 behandles civile sager i 1. instans som udgangspunkt i byretten. Det følger imidlertid af retsplejelovens § 225, stk. 1, at ved Sø- og Handelsretten behandles sager om EF-varemærker, jf. varemærkelovens § 43 a, og sager om EF-design, jf. designlovens § 42. Medmindre parterne har aftalt andet, kan endvidere internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning, sager hvor Forbrugerombudsmanden er part, og anvendelsen af lov om markedsføring eller lov om visse betalingsmidler har væsentligt betydning, sager, hvor anvendelsen af varemærkeloven, fællesmærkeloven, designloven, patentloven, lov om brugsmodeller eller lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) har væsentlig betydning, samt sager, hvor anvendelsen af konkurrencebogen har væsentlig betydning, anlægges ved Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 1-4. Anlægges en sag, der er omfattet af stk. 2, ved byretten, henviser retten efter anmodning fra en part sagen til Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 225, stk. 3.

Endvidere fremgår det af retsplejelovens § 226, stk. 1, at byretten efter anmodning fra en part kan henvise en sag til behandling ved landsret, hvis sagen er af principiel karakter. Hvis parterne har aftalt, at sagen skal behandles ved byretten, kan henvisning kun ske efter anmodning fra begge parter, jf. retsplejelovens § 226, stk. 2, 1. pkt.

Twister i retsforhold, som parterne har fri rådighed over, kan herudover afgøres ved voldgift, jf. voldgiftslovens § 6.

I retssager om patenter vil det kunne være relevant at overveje retsplejelovens regler om gruppesøgsmål, midlertidige afgørelser om forbud og påbud, arrest og bevissikring.

7.1.1.2. Retsplejelovens kapitel 23 a (§§ 254 a-254 k) indeholder regler om gruppesøgsmål. Gruppesøgsmål er en særlig procesform udformet med henblik på under én sag at behandle flere – og navnlig et større antal – ensartede krav.

Det fremgår bl.a. af reglerne om gruppesøgsmål, at reglerne ikke finder anvendelse i sager om ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål, prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller af adoption uden samtykke, mortifikation eller private straffesager, jf. § 254 a, stk. 2.

Efter retsplejelovens § 254 b, stk. 2, kan retten endvidere henvise sagen til afgørelse ved en domstol, der har saglig kompetence til at behandle ét krav, hvis retten ikke har saglig kompetence til at behandle alle krav under en selvstændig sag.

7.1.1.3. Retsplejelovens kapitel 40 og 57 indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud. Reglerne har til formål at beskytte mod krænkelse af rettigheder og

giver mulighed for, at rekvirenten (dvs. den der begærer retsmidlet anvendt, f.eks. en patenthaver), hurtigere end det sædvanligvis kan lade sig gøre ved en almindelig retssag, kan opnå et judicielt forbud mod, at bestemte fysiske og juridiske personer foretager visse handlinger, som strider mod rekvirentens ret.

Sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud anlægges ved den by- eller landsret – eventuelt Sø- og Handelsretten (bl.a. sager om EF-varemærker) – der har saglig kompetence efter retsplejelovens §§ 224 eller 225, stk. 1 og 2, og stedlig kompetence efter kapitel 22, jf. retsplejelovens § 412, stk. 1.

Hvis tvisten om den rettighed, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, skal afgøres ved voldgift eller en udenlandsk domstol, indgives anmodning om meddelelse af forbud eller påbud til en ret, som ville have haft saglig kompetence efter § 224 eller § 225, stk. 1 og 2, og stedlig kompetence efter kapitel 22, jf. retsplejelovens § 412, stk. 2. Denne regel medfører, at der er saglig og stedlig kompetence til at behandle sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud her i landet, selv om der ikke er saglig og stedlig kompetence til at behandle tvistsagen om den rettighed, der søges beskyttet.

Betingelserne for meddelelse af forbud og påbud er angivet i retsplejelovens § 413, hvorefter den part, der anmoder om meddelelse af forbud eller påbud, skal godtgøre eller sandsynliggøre: 1) at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, 2) at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles påbud eller forbud, og 3) at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse. Forbud og påbud kan ikke meddeles, når det skønnes, at lovens almindelige bestemmelser om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn, jf. retsplejelovens § 414, stk. 1. Herudover kan retten nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet, jf. lovens § 414, stk. 2.

Hvis en sag om den rettighed, der påstås krænkelse, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om meddelelse af forbud eller påbud, inden 2 uger efter at afgørelsen om at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede en sådan sag. Hvis sagen anlægges ved en dansk domstol, skal sagen anlægges ved den ret, der har behandlet anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud i 1. instans, eller ved Sø- og Handelsretten efter § 225, stk. 2. Lovens § 225, stk. 3, § 226 og § 227 finder tilsvarende anvendelse, jf. retsplejelovens § 425, stk. 1. Retsplejelovens § 425, stk. 1, kan fraviges ved aftale, jf. § 425, stk. 3.

7.1.1.4. Sager om arrest er reguleret af reglerne i retsplejelovens kapitel 56 og behandles af fogedretten. Arrest giver kreditor sikkerhed for, at skyldneren bliver uberettiget til at råde over de aktiver, der er omfattet af arresten, hvorimod arresten ikke indskrænker andre kreditorens adgang til at søge fyldestgørelse i de arresterede aktiver.

I det omfang fogedretten foretager arrest, skal fordringshaveren inden en uge efter arresten anlægge retssag om den fordring, for hvilken arresten er gjort, medmindre skyldneren under eller efter arrestforretningen frafalder forfølgning, jf. retsplejelovens § 634, stk. 1, 1. pkt. Forpligtelsen til at anlægge retssag bortfalder, såfremt skyldneren, efter arrest er foretaget, kommer under konkurs eller dør, og dødsboet tages under offentlig skiftebehandling uden gældsansvar for arvingerne, jf. retsplejelovens § 635, stk. 1. Under arrestsagen påkendes det, om arresten er lovlig gjort, jf. retsplejelovens § 636, 1. pkt.

Fogedretten kan bestemme, at arresteret løssøre skal fratages skyldneren, når det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. retsplejelovens § 633, stk. 1. Ved arrest i rede penge tages beløbet i forvaring af fogedretten, jf. bestemmelsens stk. 2.

7.1.1.5. Reglerne om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, herunder patenter, findes i retsplejelovens kapitel 57 a. Efter retsplejelovens § 653, stk. 1, kan fogedretten efter anmodning fra rettighedshaveren eller en anden, der er beføjet til at påtale en krænkelse af en immaterialret eller en overtrædelse som nævnt i stk. 2 (rekvirenten) træffe bestemmelse om, at der hos en anden (rekvisitus) skal foretages en undersøgelse med henblik på at sikre bevis for krænkelsen eller overtrædelsen og dens omfang, hvis det sandsynliggøres, at rekvisitus har begået eller vil begå en sådan krænkelse, og der er grund til at antage, at bevis for krænkelsen eller overtrædelsen og dennes omfang kan findes i de lokaler, der ønskes undersøgt.

Formålet med en sådan bevisundersøgelse er ved fogedrettens hjælp at tilvejebringe bevismateriale for krænkelse, herunder fremtidige ikke realiserede krænkelsehandlinger og/eller omfanget heraf til brug for en efterfølgende retssag mod krænkeren.

Rekvirenten skal inden 4 uger efter modtagelsen af fogedrettens meddelelse om, at undersøgelsen er afsluttet, anlægge retssag vedrørende de krænkelse eller overtrædelser, der begrundede anmodningen om undersøgelse, medmindre rekvisitus frafalder dette. Hvis sagen ikke anlægges rettidig, skal fogedretten og rekvirenten efter anmodning fra rekvisitus tilbagelevere beslaglagte genstande og dokumenter, fremstillede kopier og andet bevismateriale hidrørende fra undersøgelsen, og det under undersøgelsen fremkomne kan ikke anvendes som bevis for krænkelse eller overtrædelser, jf. retsplejelovens § 653 c, stk. 1.

7.1.2. Lovforslagets udformning

7.1.2.1. Aftale om en fælles patentdomstol finder som nævnt ovenfor under punkt 2.1 anvendelse på a) ethvert europæisk patent med ensartet retsvirkning, b) ethvert supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et patent, c) ethvert europæisk patent, som endnu ikke er ophørt på datoen for aftalens ikrafttræden eller er meddelt efter denne dato, jf. dog aftalens artikel 83, og d) enhver europæisk patentansøgning, som er under behandling på datoen for aftalens ikrafttræden, jf. dog aftalens artikel 83 (aftalens artikel 3).

Det fremgår i den forbindelse af aftalens artikel 2, litra d og f, at der med formuleringen ”europæisk patent med ensartet retsvirkning” i artikel 3, litra a, menes et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i konventionen om meddelelse af europæiske patenter af 5. oktober 1973 med senere ændringer, som har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012. Endvidere fremgår det af artikel 2, litra d-h i aftalen, at der med ”ethvert supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et patent” i artikel 3, litra b, menes et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt i henhold til forordning (EF) nr. 469/2009 med senere ændringer eller forordning (EF) nr. 1610/1996 med senere ændringer for et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i konventionen om meddelelse af europæiske patenter af 5. oktober 1973 med senere ændringer, som ikke har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012, og/eller et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i denne konvention, som har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012. Det fremgår endvidere af aftalens artikel 3, litra e, at der med formuleringen ”ethvert europæisk patent, som endnu ikke er ophørt på datoen for aftalens ikrafttræden eller er meddelt efter denne dato” menes et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i konventionen om meddelelse af europæiske patenter af 5. oktober 1973 med senere ændringer, som ikke har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012.

Den fælles patentdomstols internationale kompetence fastlægges i henhold til forordning (EU) 1215/2012 (den omarbejdede Bruxelles I-forordning) eller i givet fald på grundlag af konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Lugano-konventionen) af 30. oktober 2007 (aftalens artikel 31).

Som nævnt ovenfor under punkt 2 har den fælles patentdomstol enekompetence til at træffe afgørelse i langt de fleste tvister på patentområdet. Det fremgår således af aftalens artikel 32, stk. 1, at domstolen har enekompetence med hensyn til a) søgsmål om faktisk krænkelse eller trussel om krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater og forsvar i forbindelse hermed, herunder modkrav om licenser, b) søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, c) søgsmål om foreløbige, herunder sikrende retsmidler, og påbud eller forbud, d) søgsmål om ugyldighed af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, e) modkrav om ugyldighed af patenter og de supplerende beskyttelsescertifikater, f) søgsmål om erstatning eller kompensation som følge af den provisoriske beskyttelse, der er knyttet til en offentliggjort europæisk patentansøgning, g) søgsmål vedrørende udnyttelsen af opfindelsen forud for meddelelsen af patentet eller vedrørende den ret, der er baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen, h) søgsmål om kompensation for licenser på grundlag af artikel 8 i forordning (EU) nr. 1257/2012, og i) søgsmål vedrørende beslutninger, som Den Europæiske Patentmyndighed træffer som led i varetagelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012.

Søgsmål vedrørende patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, der ikke er omfattet af den fælles patentdomstols enekompetence, er derimod fortsat omfattet af de nationale domstoles kompetence (aftalens artikel 32, stk. 2).

Aftale om en fælles patentdomstol indeholder som nævnt ovenfor under punkt 2.1 i artikel 83, stk. 1, en overgangsregel, hvoraf det fremgår, at i en overgangsperiode på syv år efter aftalens ikrafttræden kan der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent eller søgsmål om krænkelse eller ugyldighed af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, ved nationale domstole eller andre kompetente nationale myndigheder.

Bestemmelsen indebærer således, at det indtil udløbet af overgangsperioden fortsat vil være muligt for en part i en af de ovenfor nævnte patentsager – uanset, at patentdomstolen i medfør af artikel 32 også er kompetent til at behandle disse sager – at anlægge sag ved de nationale domstole eller andre kompetente nationale myndigheder.

Det fremgår endvidere af aftalens artikel 83, stk. 2, at sager, der verserer ved en national domstol ved udløbet af overgangsperioden, ikke berøres af denne periodes udløb.

Endvidere fremgår det af aftalens artikel 83, stk. 3, at en indehaver af eller en ansøger om et europæisk patent, der er meddelt, eller hvorom der er ansøgt før udløbet af overgangsperioden, samt indehaveren af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, har mulighed for at fravælge domstolens enekompetence – også for tiden efter overgangsperiodens udløb. Dette forudsætter dog, at der ikke allerede er anlagt sag ved patentdomstolen, og at den pågældende underretter Registreringskontoret (aftalens artikel 10) om fravalget senest en måned før overgangsperiodens udløb. Fravalget gælder indtil den pågældende i medfør af aftalens artikel 83, stk. 4, eventuelt måtte trække det tilbage ved en meddelelse herom til Registreringskontoret. Det er ikke muligt at tilbagetrække et fravalg, hvis der allerede er anlagt sag ved en national domstol.

Herudover fremgår det af artikel 83, stk. 5, i aftalen, at fem år efter aftalens ikrafttræden skal det af Det Administrative Udvalg efter en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed ved de nationale domstole efter bestemmelsens stk. 1, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf, besluttes, hvorvidt overgangsperioden skal forlænges yderligere med op til syv år.

7.1.2.2. Med henblik på udtrykkeligt at fastslå, at sager omfattet af Aftale om den fælles patentdomstol fremover skal behandles af den fælles patentdomstol – og ikke de danske domstole – foreslås det, at der i retsplejelovens kapitel 21 om danske domstoles saglige kompetence indsættes en ny bestemmelse (§ 225 a), der i *stk. 1* fastslår, at retssager, der er omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol, anlægges ved den fælles patentdomstol.

Disse sager – som omfatter både almindelige civile sager, midlertidige afgørelser om forbud og påbud samt sager om arrest og bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder m.v. – kan herefter ikke behandles ved de danske domstole. I tilfælde af at en sådan sag alligevel anlægges, vil retten skulle afvise sagen ved dom, jf. retsplejelovens § 232, stk. 3, 2. pkt. (som ikke foreslås ændret).

Som en undtagelse hertil foreslås det – i overensstemmelse med overgangsreglen i aftalens artikel 83, stk. 1 – endvidere i bestemmelsens *stk. 2*, at sager om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent og et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, kan anlægges ved en dansk domstol efter reglerne i retsplejeloven.

Overgangsreglen i aftalens artikel 83, stk. 1, gælder som udgangspunkt i syv år fra ikrafttræden af aftalen. På den baggrund indeholder lovforslagets § 3, stk. 3, en bestemmelse om, at den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225 a, stk. 2, har virkning i syv år fra ikrafttræden af aftalen.

Det Administrative Udvalg under patentdomstolen, der består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat, gennemfører fem år efter aftalens ikrafttræden, jf. aftalens artikel 83, stk. 5, imidlertid en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed ved de nationale domstole efter bestemmelsens stk. 1, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf. På baggrund heraf og en udtalelse fra domstolen kan udvalget beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

Lovforslaget indeholder på den baggrund i § 3, *stk. 4*, en bestemmelse om, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren ved bekendtgørelse kan forlænge den periode, der er nævnt i bestemmelsens stk. 3, med op til syv år. Herved sikres, at Danmark, i det omfang overgangsperioden nævnt i artikel 83, stk. 1, forlænges med hjemmel i aftalen, også i en således forlænget overgangsperiode har de nødvendige regler til overholdelse af landets folkeretlige forpligtelser.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 3 og 4, og § 4, nr. 1 og 2, samt bemærkningerne hertil.

7.1.2.3. Som nævnt ovenfor under punkt 7.1.1.2 finder reglerne om gruppesøgsmål ikke anvendelse i sager om ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål, prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller af adoption uden samtykke, mortifikation eller private straffesager, jf. § 254 a, stk. 2.

Derimod vil sager om patent som udgangspunkt kunne behandles efter reglerne om gruppesøgsmål, hvis betingelserne i retsplejelovens kapitel 23 a i øvrigt er opfyldt.

Endvidere fremgår det som nævnt ovenfor under punkt 7.1.1.2 af retsplejelovens § 254 b, stk. 2, at retten kan henvise sagen til afgørelse ved en domstol, der har saglig kompetence til at behandle mindst ét krav, hvis retten ikke har saglig kompetence til at behandle alle kravene under en selv-

stændig sag. Retten kan derimod ikke afvise et gruppesøgsmål med den begrundelse, at den ikke har saglig kompetence for så vidt angår ét af kravene.

Med henblik på at sikre, at der ikke ved danske domstole anlægges gruppesøgsmål, hvoraf et eller flere krav er omfattet af den fælles patentdomstols enekompetence, og som retten ikke har mulighed for at afvise, jf. ovenfor, foreslås det, at retsplejelovens § 254 a, stk. 2, ændres, således at det af bestemmelsen kommer til at fremgå, at sager, som i medfør af den foreslåede § 225 a er omfattet af den fælles patentdomstols saglige kompetence, ikke kan behandles i forbindelse med et gruppesøgsmål i Danmark.

Der henvises til lovforslagets § 4, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

7.1.2.4. Endvidere foreslås det, at der indsættes et nyt stk. 5 i retsplejelovens § 411, som fastslår, at der ikke kan behandles sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud her i landet, når sagen er omfattet af den fælles patentdomstols kompetence. Som en konsekvens heraf vil der fremover heller ikke kunne behandles sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud her i landet i medfør af retsplejelovens § 412, stk. 2, selv om den materielle tvist om den rettighed, der søges beskyttet, skal afgøres ved en udenlandsk domstol (den fælles patentdomstol).

Der henvises til lovforslagets § 4, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

8. Ændring af patentloven

8.1. Tvangslicens

8.1.1. Gældende ret

Patentloven indeholder i §§ 45-50 regler om tvangslicens. §§ 45-48 omfatter særlige betingelser for meddelelse af tvangslicens i de enkelte tilfælde, herunder ved manglende udøvelse af opfindelsen, jf. § 45. § 49 omfatter nogle almindelige betingelser for meddelelse af tvangslicens. Tvangslicens må således alene meddeles den, som ikke ved aftale har kunnet opnå licens på rimelige vilkår, og som kan antages at være i stand til at udnytte opfindelsen på rimelig og forsvarlig måde og i overensstemmelse med licensen. Det fremgår af § 50, at Sø- og Handelsretten i første instans afgør, om tvangslicens skal meddeles. I henhold til § 45, stk. 2, og § 48, stk. 3, har erhvervs- og vækstministeren fastsat bestemmelser om, at udøvelse i et andet land kan sidestilles med udøvelse her i landet.

8.1.2. Lovforslagets udformning

Ifølge betragtning 10 i præambelen til forordningen om enhedspatentbeskyttelse bør tvangslicens i forbindelse med europæiske patenter med ensartet retsvirkning reguleres af lovgivningen i de deltagende medlemsstater for så vidt angår deres respektive områder. Forslaget indeholder derfor i § 5, nr. 2, en bestemmelse om, at reglerne i patentlovens §§ 45-50 om tvangslicens finder tilsvarende anvendelse på europæiske patenter med ensartet retsvirkning. Forslaget in-

debærer, at SØ- og Handelsretten på grundlag af betingelserne i patentlovens §§ 45-49 kan træffe afgørelse om, at tvangslicens til et europæisk patent med ensartet retsvirkning (et enhedspatent) skal meddeles for så vidt angår Danmark.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

8.2. Straf

8.2.1. Gældende ret

Patentlovens § 57 indeholder bestemmelser om strafsanktioner for krænkelse af et patent. En krænkelse af et patent (et patentindgreb) foreligger, når nogen uhjemlet udnytter en patenteret opfindelse. Sanktionen er som udgangspunkt bøde, jf. bestemmelsens stk. 1. Såfremt krænkelsen er begået forsætligt og under skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. bestemmelsens stk. 2. For særligt grove krænkelse, som er omfattet af straffelovens § 299 b, er strafferammen 6 år. Strafferammen blev udvidet, og ansvarsgrundlaget blev skærpet ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 som led i en styrket indsats mod piratkopiering.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse og Aftale om en fælles patentdomstol indeholder ikke bestemmelser om strafsanktioner.

8.2.2. Lovforslagets udformning

Sanktioner i form af straf for krænkelse af et patent (patentindgreb) reguleres af national ret og henhører under de nationale domstoles kompetence. Med forslaget bliver det derfor præciseret, at straffebestemmelsen i § 57 ikke blot omfatter indgreb i patentrettigheder, som har gyldighed i Danmark i henhold til patentloven, men også omfatter indgreb i patentrettigheder, som er stiftet i henhold til forordningen om enhedspatentbeskyttelse. Baggrunden herfor er en dom fra Vestre Landsret af 3. november 2009 vedrørende den tilsvarende straffebestemmelse i varemærkelovens § 42. I dommen udtaler retten bl.a., at varemærkelovens § 42 ikke opfylder det skærpede hjemmelskrav, der kræves for at pålægge straf for krænkelse af EF-varemærkeregistreringer. Som følge af denne dom blev straffebestemmelserne i varemærkeloven og designloven præciseret ved en lovændring i 2010, således at det klart fremgår af bestemmelserne, at de også omfatter varemærke- og designrettigheder stiftet i henhold til EU-forordningerne herom.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

8.3. Europæiske patenter

8.3.1. Gældende ret

Ifølge artikel 4, stk. 2, i forordningen om enhedspatentbeskyttelse skal de deltagende medlemsstater træffe de nød-

vendige foranstaltninger for at sikre, at et europæisk patent, når den ensartede retsvirkning af det pågældende patent er blevet registreret og er gældende for deres område, ikke anses for at have fået retsvirkning som et nationalt patent på deres område på datoen for offentliggørelsen af bekendtgørelsen om meddelelsen af det europæiske patent i Den Europæiske Patenttidende.

8.3.2. Lovforslagets udformning

Bestemmelsen i artikel 4, stk. 2, i forordningen om enhedspatentbeskyttelse indebærer, at der i dansk ret skal fastsættes bestemmelser, som sikrer, at et europæisk patent med ensartet retsvirkning ikke tillige gennem validering får retsvirkning som nationalt patent i Danmark. Forslaget indeholder derfor som et nyt stk. 5 i patentlovens § 77 en bestemmelse om, at et europæisk patent ikke anses for at have fået retsvirkning som nationalt patent her i landet, det vil sige gennem validering, når den ensartede retsvirkning af det pågældende patent er blevet registreret, hvormed patentet i stedet får retsvirkning her i landet som et enhedspatent. Som konsekvens heraf indeholder forslaget som et nyt stk. 4 i patentlovens § 104 hjemmel til, at publiceringsgebyr, som er indbetalt i forbindelse med valideringen af et sådant patent, kan tilbagebetales.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

9. Ophævelse af bestemmelser om EF-patent i patentloven og lov om brugsmodeller

9.1. Gældende ret

Med lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven blev der tilvejebragt hjemmel til Danmarks ratifikation af Aftale om EF-patenter af 15. december 1989, der blandt andet omfatter EF-patentkonventionen. Loven fra 1992 indeholder blandt andet en bestemmelse om ratifikation af Aftale om EF-patenter samt en bestemmelse om overladelse af beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder, til de institutioner, der er nævnt i aftalen, jf. grundlovens § 20. Loven indeholder ligeledes et nyt kapitel 10 C om EF-patent m.v. Ifølge lovens § 2, stk. 2, træder bestemmelserne om EF-patenter i loven i kraft samtidig med Aftale om EF-patenter.

Aftale om EF-patenter blev ratificeret af Danmark, men aftalen er på grund af for få ratifikationer aldrig trådt i kraft.

9.2. Lovforslagets udformning

Det foreslås, at bestemmelserne om EF-patenter i loven fra 1992, som ifølge loven skal træde i kraft samtidig med Aftale om EF-patenter, bliver ophævet. Dette indebærer, at § 1, nr. 34, der omfatter kapitel 10 C om EF-patent m.v., samt § 4, stk. 2, om overladelse af beføjelser i henhold til grundlovens § 20 skal ophæves. Det indebærer endvidere, at ikrafttrædelsesbestemmelsen i lovens § 2, stk. 2, skal ophæves. Lovens § 1, nr. 1, som ligeledes vil træde i kraft samtidig med Aftale om EF-patenter, blev ophævet ved lov nr. 412 af 31. maj 2000. Forslaget om ophævelse af bestemmel-

serne om EF-patent skal ses i sammenhæng med, at grundlaget for en europæisk patentreform nu er blevet skabt gennem den mellemstatslige aftale om en fælles patentdomstol, forordningen om enhedspatentbeskyttelse og den tilhørende forordning om oversættelsesordninger.

Som konsekvens af forslaget om ophævelse af bestemmelserne om EF-patenter foreslås, at henvisningerne i patentlovens § 23, stk. 2, § 53 b, stk. 5, og § 67, stk. 1, til patentlovens § 96, der indgår i kapitel 10 C om EF-patent m.v., skal udgå.

Som konsekvens af forslaget om ophævelse af bestemmelserne om EF-patenter foreslås endvidere, at §§ 72 og 73 i lov om brugsmodeller, der indeholder bestemmelser om, at EF-Patentkonventionens art. 75, stk. 1 og 2, samt art. 76 finder anvendelse, bliver ophævet.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 1 og 4 samt §§ 6 og 7 og bemærkningerne hertil.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

De samlede samfundsøkonomiske konsekvenser som følge af forordningerne vil afhænge af gebyrniveauet for enhedspatentet og fordelingen af gebyrindtægterne mellem de deltagende lande samt det fremtidige samarbejde mellem Den Europæiske Patentmyndighed (EPO) og de nationale patentmyndigheder i relation til patentsagsbehandlingen.

Etablering og drift af en fælles patentdomstol forventes at få statsfinansielle konsekvenser for Danmark i en overgangsperiode. Udgangspunktet er, at domstolens budget på sigt skal balancere via indtægter fra retsafgifter, når overgangsperioden på syv år er udløbet. Der vil således være tale om finansielle bidrag fra de kontraherende lande til etablering og opstart af domstolssystemet, ligesom der i hvert fald i overgangsperioden kan blive behov for særlige tilskud fra medlemsstaterne med henblik på at bringe budgettet i balance.

Det er endnu ikke fastlagt, hvor meget de kontraherende lande skal bidrage med, og retsafgifternes størrelse er heller ikke fastlagt på nuværende tidspunkt. I forbindelse med det polske EU-formandskabs kompromisforslag fra december 2011 blev der fremlagt et bud på en fordelingsnøgle for de enkelte landes bidrag. Heraf fremgik, at det årlige danske bidrag i overgangsperioden forventes at blive ca. 1,5-2 mio. kr. Disse udgifter afholdes inden for eksisterende økonomiske rammer.

I en foreløbig analyse har Europa-Kommissionen estimeret, at domstolssystemets årlige budget efter overgangsperiodens udløb vil være i størrelsesordenen 45-60 millioner EUR årligt, som forudsættes fuldt finansieret af retsafgifterne.

Såfremt Danmark vælger at deltage i en regional afdeling af patentdomstolens førstestans, kan etablering og drift i forbindelse hermed få statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Det land eller de lande, der etablerer henholdsvis en lokal eller regional afdeling, skal selv afholde udgifter til etablering og drift af denne (dvs. fysiske faciliteter, IT, ad-

ministrativt personale m.v.). Dommerlønninger finansieres centralt via budgettet for domstolen og skal således ikke afholdes af de enkelte afdelinger. Foreløbige estimater viser, at en regional afdeling det første år forventes at koste ca. 95.000 EUR (ca. 712.500 DKK). Beregningerne viser endvidere, at en regional afdeling forventes at koste ca. 780.000 EUR (ca. 5,9 mio. DKK) i årlig drift efter en 7-årig periode. Disse udgifter vil skulle afholdes i fællesskab af de lande, der deltager i en sådan regional afdeling.

Det vurderes, at domstolsaftalen samlet set ikke har økonomiske og administrative konsekvenser af betydning i relation til danske domstole.

Det kan ikke på nuværende tidspunkt præcist fastslås, hvilke administrative og økonomiske konsekvenser enhedspatentsystemet vil få for Patent- og Varemærkestyrelsen.

11. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Et effektivt patentsystem vurderes generelt at være til gavn for virksomhedernes innovationsevne og incitament til at kommercialisere deres opfindelser. Derfor vurderes det, at denne reform af patentsystemet vil bidrage til økonomisk vækst, konkurrenceevne og jobskabelse.

Hensigten med enhedspatentbeskyttelsen og oversættelsesordningerne er, at erhvervslivet får mulighed for i én proces at kunne opnå en billigere patentbeskyttelse i de 25 EU-medlemslande, der har tilsluttet sig det forstærkede samarbejde.

Med enhedspatentbeskyttelsen og oversættelsesordningerne kan der således opnås store besparelser på oversættelsesomkostninger samt de øvrige administrative procedurer, der i dag skal opfyldes, for at et almindeligt europæisk patent kan blive gyldigt (valideret) i de enkelte lande. De potentielle besparelser ligger især i, at der vil være meget begrænsede omkostninger til oversættelser sammenlignet med i dag samt i, at der ikke vil være omkostninger til lokale patentagenter i de enkelte lande, der i dag typisk har ansvar for at validere og vedligeholde patenterne i hvert enkelt land. Der vil heller ikke skulle betales gebyrer til de lokale patentmyndigheder i de enkelte lande.

Etableringen af en fælles patentdomstol forventes at gøre det enklere, billigere og mere effektivt for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa og dermed lette de administrative byrder for erhvervslivet.

Forslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering, der ligeledes vurderer, at etableringen af en fælles patentdomstol kan forventes at lette de administrative byrder for erhvervslivet, idet det forventes at blive hurtigere, lettere og billigere for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen konsekvenser af betydning for borgerne.

13. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

14. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder bestemmelser, som er nødvendige som følge af, at Rådets Forordning (EU) Nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse samt Rådets Forordning (EU) Nr. 1260/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår gældende overførselsordninger finder anvendelse for Danmark.

15. Hørte organisationer, myndigheder m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende organisationer, myndigheder m.v.:

ADIPA, Advokatsamfundet, Awapatent, Bech-Bruun Advokatfirma, Budde Schou A/S, Chas. Hude A/S, Copenhagen Business School (CBS), Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Erhverv, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Industri, Dansk Opfinderforening, Danske Advokater, Ferring Lægemidler A/S, Ferrosan A/S, FLSmidth, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse, GN Store Nord A/S, Gorrissen Federspiel Kierkegaard, H. Lundbeck A/S, Haldor Topsøe A/S, Handelshøjskolen – Århus Universitet, Hans Harding ApS, Horten Advokatateselskab, Høiberg A/S, Ingeniørforeningen i Danmark, Inspicos A/S, Johan Schlüter Advokatfirma, Kromann

Reumert, København Universitet – Det Juridiske Fakultet, Larsen & Birkeholm A/S, LEO Pharma Nordic, Lett Advokatfirma, Lind Cadovius Advokatateselskab, Lægemiddelindustriforeningen (LIF), MAQS Law Firm, Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, Opfinderforeningen.dk, Patentgruppen, Plesner, Plougmann & Vingtoft A/S, Sandel, Løje & Partnere, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, Zacco Danmark, Ålborg Universitet, Århus Universitet, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked Grønland, Erhvervsministeriet Færøerne, Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Akademikernes Centralorganisation, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk Journalistforbund, Danske Mediers Forum, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Retspolitisk Forening, Danske Speditører, Det Danske Voldgiftsinstitut, Finansrådet, Forsikring & Pension, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Domstolenes Tjenestemandforening, HK/Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Rets hjælp, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen i Danmark (LO), Liberale Erhvervs Råd, Procesbevillingsnævnet, Realkreditforeningen, Sammenslutningen af Danske Pantebrevshandlere, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Aarhus Rets hjælp.

16. Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner		<p>Etablering og drift af den fælles patentdomstol forventes at få statsfinansielle konsekvenser for Danmark i minimum en overgangsperiode på syv år, når domstolsaftalen er trådt i kraft, hvilket forventes at ske tidligst 1. januar 2015. En begrænset del af omkostningerne til etablering vil muligvis skulle afholdes, inden aftalen træder i kraft. Det polske EU-formandskab estimerede i 2011 Danmarks andel til 1,5-2 mio. kr. årligt i overgangsperioden. Disse udgifter afholdes inden for eksisterende økonomiske rammer.</p> <p>Såfremt Danmark vælger at deltage i en regional afdeling af patentdomstolens førstestans kan etablering og drift i forbindelse hermed få statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Foreløbige estimater viser, at en regional afdeling det første år forventes at koste ca. 95.000 EUR (ca. 712.500 DKK). Beregningerne viser end-</p>

		videre, at en regional afdeling forventes at koste ca. 780.000 EUR (ca. 5,9 mio. DKK) i årlig drift efter en 7-årig periode. Disse udgifter vil skulle afholdes i fællesskab af de lande, der deltager i en sådan regional afdeling.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	<p>Hensigten med enhedspatentbeskyttelsen og oversættelsesordningerne er, at erhvervslivet får mulighed for i én proces at kunne opnå en billigere patentbeskyttelse i de 25 EU-medlemslande, der har tilsluttet sig det forstærkede samarbejde.</p> <p>Med enhedspatentbeskyttelsen og oversættelsesordningerne kan der således opnås store besparelser på oversættelsesomkostninger samt de øvrige administrative procedurer, der i dag skal opfyldes, for at et almindeligt europæisk patent kan blive gyldigt (valideret) og opretholdt i de enkelte lande.</p> <p>Etableringen af en fælles patentdomstol forventes at gøre det enklere, billigere og mere effektivt for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa og dermed lette de administrative byrder for erhvervslivet.</p>	
Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder bestemmelser, som er nødvendige som følge af, at forordningen om enhedspatentbeskyttelse og forordningen om oversættelsesordninger finder anvendelse for Danmark.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at Aftale om en fælles patentdomstol gælder her i landet.

En ratifikation af aftalen om en fælles patentdomstol omfatter aftalen i sin helhed inklusive bilag og andre tilknyttede dokumenter, herunder statuten for den fælles patentdomstol. Aftalen indeholder bestemmelser, der fastsætter, hvorledes ændringer i aftalen kan gennemføres, ligesom det fremgår af aftalen, at den er åben for tiltrædelse af ethvert EU-medlemsland. Det betyder, at såvel Spanien og Polen, der ikke har undertegnet aftalen om en fælles patentdomstol, som lande, der efter indgåelsen af aftalen er blevet EU-medlemslande, kan vælge at tiltræde aftalen.

Aftalen om en fælles patentdomstol indgår i lovforslaget som bilag 1, jf. ordlyden af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*. Lovforslaget omfatter den engelske tekst af aftalen, idet aftalen er affattet på engelsk, tysk og fransk. Den danske oversættelse udgør ikke en officiel aftaletekst, da den ikke er godkendt af Det Administrative Udvalg i henhold til aftalens artikel 88. Der er identificeret nogle enkelte mindre fejl i den danske oversættelse, som forventes berigtiget i efteråret 2013.

Bestemmelsen i *stk. 2* indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, som har til formål at tage højde for de bestemmelser og administrative procedurer m.v., som fastsættes i henhold til aftalen om en fælles patentdomstol for at sikre, at denne kan fungere i praksis. Det drejer sig primært om en bemyndigelse til at bestemme, at procesreglementet for den fælles patentdomstol, herunder eventuelle ændringer af det-

te, skal gælde i Danmark. Procesreglementet fastsætter de nærmere regler for sagsbehandlingen ved domstolen og vil efter aftalens ikrafttrædelse blive vedtaget af Det Administrative Udvalg på grundlag af en bred høring af interesserterne, jf. aftalens artikel 41. Derudover tager bestemmelsen også højde for, at der kan være behov for, at andre mere administrative regler og procedurer skal gælde her i landet. Det drejer det sig blandt andet om regler om retshjælp, retningslinjer for uddannelse af dommere ved patentdomstolen, fastlæggelse af kvalifikationskrav til europæiske patentrådgivere m.v., som ligeledes vedtages af Det Administrative Udvalg.

I bestemmelsens *stk. 3* foreslås det at overlade beføjelser, som tilkommer rigets myndigheder, til de institutioner, der er nævnt i aftalen om en fælles patentdomstol, i det omfang, det er fastsat i aftalen, jf. grundlovens 20.

Der henvises i øvrigt til punkt 1.1, 1.2, 2, 2.1 samt 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Med den foreslåede § 2 fastslås det, at forlig, afgørelser og kendelser omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol anerkendes i Danmark og kan fuldbyrdes her uden videre.

Det fremgår af *stk. 1 og 2*, at forlig, afgørelser og kendelser anerkendes i Danmark og kan fuldbyrdes ved indlevering af skriftlig anmodning herom til fogedretten. Fuldbyrdsen sker efter retsplejelovens regler. Dette indebærer, at de omhandlede forlig, afgørelser og kendelser betragtes som grundlag for tvangsfuldbyrdelse og skal fuldbyrdes på samme måde og efter samme regler som danske forlig, afgørelser og kendelser. En anmodning om fuldbyrdelse vil herefter blandt andet skulle opfylde de almindelige regler i retsplejelovens § 488 om indgivelse af begæring til fogedretten.

Det fremgår af *stk. 3*, at fogedretten tildeles kompetence til at pålægge en part tvangsbøder, i det omfang parten ikke overholder betingelserne i en kendelse afsagt af den fælles patentdomstol. Fogedretten skal ved udmålingen af den enkelte tvangsbøde sørge for, at denne står i rimeligt forhold til betydningen af den kendelse, der skal fuldbyrdes. Pålægelsen af tvangsbøder indskrænker ikke den relevante parts ret til efterfølgende at kræve erstatning fra modparten, eller kræve sikkerhedsstilling efter dansk ret i forbindelse med fuldbyrdelsessagen. Tvangsbøder skal betales til patentdomstolen.

Fogedrettens afgørelser appelleres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 53. Kære skal herefter ske inden 4 uger efter, at forretningen er foretaget, eller, hvis forretningen ikke foretages, inden 4 uger efter den afgørelse, som kæres, jf. retsplejelovens § 586, stk. 1. Kære skal ske til den landsret, i hvis kreds fogedretten ligger, jf. § 584, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til punkt 6.1 og 6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Aftale om en fælles patentdomstol træder i kraft den 1. janu-

ar 2014 eller den første dag i den fjerde måned, efter deponeringen af det trettende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument i overensstemmelse med aftalens artikel 84, deriblandt de tre medlemsstater, hvor det største antal europæiske patenter havde retsvirkning i det år, der går forud for det år, hvor undertegnelsen af aftalen finder sted, eller den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1215/2012 (Bruxelles I-forordningen) om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende.

På den baggrund er den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* udformet sådan, at erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Herudover fremgår det af den foreslåede *stk. 2*, at sager, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden, er under behandling ved en dansk domstol, færdigbehandles af vedkommende domstol. Der er tale om en overgangsbestemmelse, som fastlægger, hvilken domstol der skal behandle konkrete sager, som er anlagt, men ikke afsluttede på tidspunktet for ikrafttræden af Aftale om en fælles patentdomstol. Det forekommer således hensigtsmæssigt at lade de danske domstole afslutte behandlingen af verserende sager.

Det fastslås endvidere i den foreslåede *stk. 3*, at retsplejelovens § 225 a, stk. 2, som formuleret i denne lovs § 4, nr. 2, har virkning i syv år efter ikrafttræden af Aftale om en fælles patentdomstol. I medfør af aftalens artikel 83, stk. 1, kan der i en overgangsperiode på syv år fra aftalens ikrafttræden anlægges sager om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent eller et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, ved nationale domstole. Med den foreslåede virkningsbestemmelse sikres det, at denne mulighed alene har virkning i overgangsperioden.

Det Administrative Udvalg under patentdomstolen, der består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat, gennemfører efter aftalens artikel 83, stk. 5, fem år efter aftalens ikrafttræden en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed ved de nationale domstole efter bestemmelsens stk. 1, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf. På baggrund heraf og en udtalelse fra domstolen kan udvalget beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

På denne baggrund er den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* udformet således, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren ved bekendtgørelse kan forlænge den periode, der er nævnt i bestemmelsens stk. 3, med op til syv år. Herved sikres, at Danmark, i det omfang overgangsperioden nævnt i artikel 83, stk. 1, forlænges med hjemmel i aftalen, også i en således forlænget overgangsperiode har de nødvendige regler til overholdelse af landets folkeretlige forpligtelser.

Til § 4

Til nr. 1

Efter retsplejelovens § 225, stk. 2, kan sager, hvor anvendelse af blandt andet patentloven har væsentlig betydning, anlægges ved Sø- og Handelsretten. Med henblik på at tydeliggøre, at retssager, der er omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol, anlægges ved den fælles patentdomstol, foreslås i retsplejelovens § 225, stk. 2, om Sø- og Handelsrettens saglige kompetence indsat en henvisning til den foreslåede § 225 a.

Der henvises i øvrigt til punkt 7.1.1.1, 7.1.2.1 og 7.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at der i retsplejeloven indsættes en ny bestemmelse (§ 225 a), der i *stk. 1* fastslår, at retssager, der er omfattet af Aftale om en fælles patentdomstol, anlægges ved den fælles patentdomstol.

Disse sager – som omfatter både almindelige civile sager, midlertidige afgørelser om forbud og påbud samt sager om arrest og bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder m.v. – kan herefter ikke behandles ved de danske domstole. I tilfælde af at en sådan sag alligevel anlægges, vil retten skulle afvise sagen ved dom, jf. retsplejelovens § 232, stk. 3, 2. pkt. (som ikke foreslås ændret).

Hvilken afdeling under Førsteinstansdomstolen der er stedlig kompetent og dermed rette værneting til at behandle søgsmålet, er nærmere reguleret i aftalens artikel 33.

Som en undtagelse hertil foreslås det – i overensstemmelse med overgangsreglen i aftalens artikel 83, stk. 1 – endvidere i bestemmelsens *stk. 2*, at sager om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent eller et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, fortsat kan anlægges ved en dansk domstol efter reglerne i retsplejeloven.

Overgangsreglen i aftalens artikel 83, stk. 1, gælder som udgangspunkt i syv år fra ikrafttræden af aftalen. På den baggrund indeholder lovforslagets § 3, stk. 3, en bestemmelse om, at den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225 a, stk. 2, har virkning i syv år fra ikrafttræden af aftalen.

Det Administrative Udvalg under patentdomstolen, der består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat, gennemfører fem år efter aftalens ikrafttræden, jf. aftalens artikel 83, stk. 5, imidlertid en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldighed ved de nationale domstole efter bestemmelsens *stk. 1*, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf. På baggrund heraf og en udtalelse fra domstolen kan udvalget beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

Lovforslaget indeholder på den baggrund i § 3, *stk. 4* en bestemmelse om, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren ved bekendtgørelse kan for-

længe den periode, der er nævnt i bestemmelsens *stk. 3*, med op til syv år. Herved sikres, at Danmark, i det omfang overgangsperioden nævnt i artikel 83, *stk. 1*, forlænges med hjemmel i aftalen, også i en således forlænget overgangsperiode har de nødvendige regler til overholdelse af landets folkeretlige forpligtelser.

Der henvises i øvrigt til punkt 7.1.1.1, 7.1.2.1 og 7.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Med den foreslåede affattelse af retsplejelovens § 254 a, *stk. 2*, fastslås det, at der ikke ved danske domstole kan behandles gruppesøgsmål, der omfatter et eller flere krav, der efter Aftale om en fælles patentdomstol er omfattet af den fælles patentdomstols kompetence, uanset om der for et eller flere af de andre krav vedkommende er saglig kompetence ved en dansk domstol.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at der ikke ved danske domstole anlægges gruppesøgsmål, hvoraf et eller flere krav er omfattet af den fælles patentdomstols enekompetence, og som retten ikke har mulighed for at afvise, jf. retsplejelovens § 254 b, *stk. 2*.

Der henvises i øvrigt til punkt 7.1.1.2 og 7.1.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Med det foreslåede nye *stk. 5* i retsplejelovens § 411 fastslås det, at der ikke kan anlægges sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud ved danske domstole, når den fælles patentdomstol efter Aftale om en fælles patentdomstol er saglig kompetent til at behandle sagen om forbuddet eller påbuddet. Herudover kan der heller ikke anlægges sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud ved danske domstole, selv om tvisten om den rettighed, der søges beskyttet, skal afgøres ved den fælles patentdomstol.

Der henvises i øvrigt til punkt 7.1.1.3 og 7.1.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Med forslaget udgår henvisningen til § 96. Forslaget udgør en konsekvensændring som følge af forslaget i § 7, hvorefter kapitel 10 C, der omfatter § 96, bliver ophævet.

Der henvises i øvrigt til punkt 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse fastslår i overensstemmelse med betragtning 10 i præamblen til forordningen om enhedspatentbeskyttelse, at reglerne om tvangslicens i patentlovens §§ 45-50 finder tilsvarende anvendelse på europæiske patenter med ensartet retsvirkning. Reglerne i §§ 45-49 omfatter de særlige og de almindelige betingelser for meddelelse af tvangslicens. Ifølge § 50 afgør Sø- og Handelsretten i første instans, om tvangslicens skal meddeles. Den

foreslåede bestemmelse indebærer, at der kan meddeles tvangslicens til udnyttelsen af et europæisk patent med ensartet retsvirkning (et enhedspatent) for så vidt angår Danmark.

Der henvises i øvrigt til punkt 8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Som konsekvens af etableringen af det europæiske patent med ensartet retsvirkning indeholder forslaget en præcisering af bestemmelsen i § 57 om strafsanktion, således at det klart fremgår af bestemmelsens ordlyd, at bestemmelsen ikke blot omfatter indgreb i patentrettigheder, som har gyldighed i Danmark i henhold til patentloven, men også omfatter indgreb i patentrettigheder, som er stiftet i henhold til forordningen om enhedspatentbeskyttelse. En krænkelse i Danmark af et europæisk patent med ensartet retsvirkning (et enhedspatent) vil således i henhold til § 57 kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder og under særligt skærpende omstændigheder fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 299 b. Sanktioner i form af straf henhører under de nationale domstoles kompetence.

Der henvises i øvrigt til punkt 8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Med forslaget udgår henvisningen til § 96 og hjemlen til, at den, der har begæret et patent ophørt i medfør af § 96, kan indgive klage til Ankenævnet for Patenter og Varemærker. Forslaget udgør en konsekvensændring som følge af forslaget i § 7, hvorefter kapitel 10 C, der omfatter § 96, bliver ophævet.

Der henvises i øvrigt til punkt 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Den foreslåede nye bestemmelse i § 77, stk. 5, skal i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i forordningen om enhedspatentbeskyttelse sikre, at et europæisk patent med ensartet retsvirkning ikke tillige gennem validering får retsvirkning som nationalt patent i Danmark på datoen for offentliggørelsen af bekendtgørelsen af patentmeddelelsen i Den Europæiske Patenttidende, når den ensartede retsvirkning er blevet registreret i registeret for enhedspatentbeskyttelse hos Den Europæiske Patentmyndighed. I tilfælde, hvor et europæisk patent således ikke anses for at have fået retsvirkning her i landet, vil Patent- og Varemærkestyrelsen tilbagebetale et indbetalt publiceringsgebyr, jf. bemærkningerne til § 5, nr. 6 nedenfor.

Der henvises i øvrigt til punkt 8.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Med den foreslåede nye bestemmelse i § 104, stk. 4, får Patent- og Varemærkestyrelsen hjemmel til at tilbagebetale gebyret for publicering af et europæisk patent i tilfælde,

hvor valideringen i Danmark ikke anses for at have retsvirkning, fordi det europæiske patent har fået ensartet retsvirkning, jf. den foreslåede nye bestemmelse i § 77, stk. 5, omtalt under § 5, nr. 5 ovenfor.

Der henvises i øvrigt til punkt 8.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Til nr. 1

Bestemmelserne, der implementerer EF-patentkonventionens artikel 75 og 76, foreslås ophævet som konsekvens af, at EF-patentkonventionen, der indgår i aftalen om EF-patenter, aldrig er trådt i kraft. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget i § 7 om, at bestemmelserne om EF-patent i lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven bliver ophævet.

Der henvises i øvrigt til punkt 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Til nr. 1

Bestemmelserne om EF-patent i lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven er ikke trådt i kraft, da disse bestemmelser i henhold til lovens § 2, stk. 2, vil træde i kraft samtidig med Aftale om EF-patenter. Aftalen om EF-patenter, herunder EF-patentkonventionen, er på grund af for få ratifikationer aldrig trådt i kraft. Det foreslås derfor, at bestemmelserne om EF-patent i loven fra 1992 ophæves. Det drejer sig om lovens § 1, nr. 34 om kapitel 10 C om EF-patent m.v., § 2, stk. 2, om ikrafttræden samt § 4, stk. 2, om overladelse af beføjelser i henhold til grundlovens § 20.

Der henvises i øvrigt til punkt 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Forslaget om at henvisningen til stk. 2 udgår af § 2, stk. 1, i lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven, er en konsekvens af forslaget om, at § 2, stk. 2, bliver ophævet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7, nr. 1, ovenfor og til punkt 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Dette er en konsekvens af, at deltagelse i domstolsaftalen og det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse forudsætter medlemskab af Den Europæiske Union.

Det foreslås dog samtidig, at lovens § 6 (ændring af lov om brugsmodeller) kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Bestemmelsen skal sikre, at der er anordningshjemmel

til ophævelse af §§ 72 og 73 i lov om brugsmodeller, idet denne lov indeholder en generel anordningshjemmel.

Forslag om ændringer af gældende love sammenholdt med gældende love

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 225. Ved SØ- og Handelsretten behandles sager om EF-varemærker, jf. varemærkelovens § 43 a, og sager om EF-design, jf. designlovens § 42.

Stk. 2. Medmindre parterne har aftalt andet, kan endvidere følgende sager anlægges ved SØ- og Handelsretten:

1) Internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning,

2) sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part og anvendelsen af lov om markedsføring eller lov om betalingstjenester og elektroniske penge har væsentlig betydning,

3) sager, hvor anvendelsen af varemærkeloven, fællesmærkeloven, designloven, patentloven, lov om brugsmodeller eller lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) har væsentlig betydning, og

4) sager, hvor anvendelsen af konkurrenceloven har væsentlig betydning.

Stk. 3. Anlægges en sag, der er omfattet af stk. 2, ved byretten, henviser retten efter anmodning fra en part sagen til SØ- og Handelsretten. § 226, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse.

§ 4. I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1387 af 23. december 2012 og senest ved § 6 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 225, stk. 2, indsættes efter »SØ- og Handelsretten«: », jf. dog § 225 a«

2. Efter § 225 indsættes:

»§ 225 a. Retssager, der er omfattet af Aftale af 19. februar 2013 om en fælles patentdomstol, anlægges ved den fælles patentdomstol.

Stk. 2. Uanset stk. 1 kan retssager om krænkelse eller ugyldighed af et europæisk patent eller retssager om krænkelse eller ugyldighed af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der

er beskyttet af et europæisk patent, anlægges ved en dansk domstol efter reglerne i denne lov. «

§ 254 a. Ensartede krav, som fremsættes på vegne af flere personer, kan behandles under et gruppesøgsmål efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Reglerne i dette kapitel gælder ikke for de i kapitel 42, 42 a, 43, 43 a, 43 b, 44 og 88 omhandlede sager.

§ 411. Efter anmodning kan retten efter reglerne i dette kapitel ved et forbud eller påbud bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Stk. 2. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav, skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne i kapitel 56 om arrest.

Stk. 3. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at sikre bevis for en krænkelse af immaterialrettigheder m.v., skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne om bevissikring i kapitel 57 a.

Stk. 4. Med hensyn til luftfartøjer, fremmede statsskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, kan forbud og påbud kun anvendes efter reglerne herom i anden lovgivning.

§ 23. (...)

Stk. 2. Patentmyndigheden kan behandle en indsigelse, selv om patentet er ophørt eller ophører i henhold til §§ 51, 54 eller 96, selv om indsigelsen tages tilbage, eller selv om indsigeren afgår ved døden eller mister evnen til at indgå retshandler.

§ 53 b. (...)

Stk. 5. Patentmyndigheden kan behandle en begæring om omprøvning, selv om patentet er ophørt eller ophører i henhold til §§ 51, 54 eller 96. Patentmyndigheden kan ligeledes behandle begærin-

3. I § 254 a, *stk. 2*, indsættes efter »omhandlede sager«: », eller for sager der efter § 225 a, *stk. 1*, anlægges ved den fælles patentdomstol«.

4. I § 411 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Reglerne i dette kapitel finder ikke anvendelse på sager, der efter § 225 a, *stk. 1*, anlægges ved den fælles patentdomstol.«

§ 5. I patentloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 108 af 24. januar 2012, som ændret ved § 29 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 23, *stk. 2*, og § 53 b, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »§§ 51, 54 eller 96« til: »§§ 51 eller 54«.

gen, selv om begæringen tages tilbage, eller selv om den, der har begæret omprøvningen, afgår ved døden eller mister evnen til at indgå retshandler.

§ 57. Med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt gør indgreb i den eneret, som et patent medfører (patentindgreb).

Stk. 2. Er overtrædelsen begået forsætligt og under skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 b. Skærpende omstændigheder anses navnlig at foreligge, hvis der ved overtrædelsen tilsigtes en betydelig og åbenbart retsstridig vinding.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. Overtrædelser, som omfattes af stk. 1, påtales af den forurettede. Overtrædelser, som omfattes af stk. 2, påtales kun efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.

§ 67. Klage over styrelsens afgørelser i medfør af §§ 44, 53 d, 53 e, 72, stk. 1 og 2, 73 samt 96 kan af ansøgeren, patenthaveren eller den, der har begæret administrativ omprøvning eller patentets ophør, indgives til Ankenævnet for Patenter og Varemærker senest 2 måneder efter, at der er givet vedkommende underretning om afgørelsen. Andre, der har interesse i den pågældende afgørelse, kan senest 2 måneder efter, at afgørelsen er bekendtgjort, indgive tilsvarende klage.

§ 77. Et europæisk patent har kun virkning her i landet, såfremt indehaveren inden 3 måneder fra den dag, hvor Den Europæiske Patentmyndighed har bekendtgjort patentmeddelelse eller afgørelse

2. Efter § 50 indsættes i *kapitel 6*:

»§ 50 a. §§ 45-50 finder tilsvarende anvendelse på europæiske patenter med ensartet retsvirkning i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse.«

3. I § 57, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Dette gælder også indgreb i patentrettigheder, som er stiftet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse.«

4. I § 67, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »§§ 44, 53 d, 53 e, 72, stk. 1 og 2, 73 samt 96« til: »§§ 44, 53 d, 53 e, 72, stk. 1 og 2 samt 73«, og »eller patentets ophør« udgår.

5. I § 77 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Et europæisk patent anses ikke for at have fået retsvirkning som et nationalt patent her i lan-

om at opretholde patentet i ændret affattelse, til patentmyndigheden her i landet indleverer det meddelte eller det ændrede patent

1) oversat til dansk eller

2) på engelsk eller oversat til engelsk, dog skal patentkravene alene indleveres oversat til dansk.

Stk. 2. Inden for fristen som angivet i stk. 1 skal indehaveren betale det fastsatte gebyr for publiceringen.

Stk. 3. Tekst som angivet i stk. 1 skal holdes tilgængelig for enhver. Er den europæiske patentansøgning endnu ikke offentliggjort af Den Europæiske Patentmyndighed, holdes teksten dog først tilgængelig fra denne offentliggørelse.

Stk. 4. Når tekst som angivet i stk. 1 er indleveret, gebyret som angivet i stk. 2 er betalt og Den Europæiske Patentmyndighed har bekendtgjort patentmeddelelsen eller sin afgørelse om at opretholde det europæiske patent i ændret affattelse, skal patentmyndigheden her i landet udfærdige en bekendtgørelse herom. Eksemplarer af teksten skal snarest derefter kunne fås hos patentmyndigheden.

§ 104. Gebyrer indbetalt i henhold til §§ 98-103 tilbagebetales ikke, når betalingen er foretaget rettidigt.

Stk. 2. Gebyrer, der ikke er betalt i rette tid, eller som ved fristens udløb er betalt med utilstrækkeligt beløb med den følge, at betalingen ikke kan godkendes, tilbagebetales.

Stk. 3. Afviser Patent- og Varemærkestyrelsen den behandling, der er betalt for, vil der ske tilbagebetaling af gebyrer indbetalt i forbindelse med behandlingen.

§ 72. Med hensyn til handlinger angående produkter, som er bragt i omsætning i en anden stat, som har ratificeret eller tiltrådt Aftale om EF-patenter, finder artikel 76 i EF-patentkonventionen anvendelse.

det, når den ensartede retsvirkning af det pågældende patent er blevet registreret.«

6. I § 104 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Gebyrer indbetalt i henhold til § 98, stk. 7, tilbagebetales i tilfælde, hvor et europæisk patent i henhold til § 77, stk. 5, ikke anses for at have fået retsvirkning som et nationalt patent her i landet.«

§ 6. I lov om brugsmønstre, jf. lovbekendtgørelse nr. 106 af 24. januar 2012, som ændret ved § 24 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. §§ 72 og 73 ophæves.

§ 73. Bestemmelserne i EF-patentkonventionens artikel 75, stk. 1 og 2, om helt eller delvis ophør af et patent, der er udstedt af patentmyndigheden her i landet, finder tilsvarende anvendelse for brugsmodeller.

§ 7. I lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven foretages følgende ændringer:

§ 1

(...)

34. Efter § 91 indsættes:

»Kapitel 10 C

EF-patent m.v.

1. § 1, nr. 34, § 2, stk. 2, og § 4, stk. 2, ophæves.

2. I § 2, stk. 1, udgår », jf. dog stk. 2«.

§ 92. Ved EF-patent forstås et patent, der i henhold til en europæisk patentansøgning, jf. § 75, stk. 1, er meddelt af Den Europæiske Patentmyndighed i henhold til Konventionen om Det Europæiske Patent for Fællesmarkedet (EF-patentkonventionen) i aftale om EF-patenter, udfærdiget i Luxembourg den 15. december 1989.

Stk. 2. Der kan meddeles EF-patenter, som omfatter Danmark.

§ 93. Bestemmelserne i aftale om EF-patenter gælder her i landet for EF-patenter og ansøgninger om sådanne patenter.

Stk. 2. Industriministeren bekendtgør de bestemmelser, der fastsættes af de enkelte lande i medfør af artikel 83 i EF-patentkonventionen.

§ 94. §§ 75, stk. 3, 80, 82, 84, 87 og 88 finder tilsvarende anvendelse på EF-patenter og på ansøgninger herom.

§ 95. Ret efter artikel 32, stk. 1, i EF-patentkonventionen tilkommer kun den ansøger om et EF-patent, som enten til patentmyndigheden har indleveret en oversættelse af patentkravene til dansk, der er blevet bekendtgjort, eller har tilstillet den, der udnytter opfindelsen her i landet, en sådan oversættelse.

§ 96. Hvis et patent, der er meddelt af patentmyndigheden, vedrører en opfindelse, for hvilken et EF-patent eller et europæisk patent for Danmark er udstedt til den samme opfinder eller den, til hvem hans ret er overgået, med samme ansøgningsdag eller, hvis der er begæret prioritet, med samme prioritetsdag, skal det her i landet meddelte patent i overensstemmelse med artikel 75, stk. 1 og 2, i EF-patentkonventionen ved patentmyndighedens afgørelse eller ved dom erklæres for helt eller delvis ophørt, såfremt begæring fremsættes eller sag anlægges herom.

Stk. 2. Enhver kan begære patentmyndighedens afgørelse eller anlægge sag om helt eller delvis ophør af et patent efter stk. 1. §§ 53 a-f, 55, 55 a, 63, 64 og 65 finder tilsvarende anvendelse. Med begæringen skal følge det fastsatte gebyr.

Stk. 3. Sag om ophør, som rejses, mens en begæring herom ikke er færdigbehandlet af patentmyndigheden, kan af retten stilles i bero, indtil der er truffet endelig afgørelse af patentmyndigheden.

§ 97. Industriministeren fastsætter nærmere regler til gennemførelse af bestemmelserne i dette kapitel.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft 1. januar 1993, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1 og 34, og § 4, stk. 2, træder i kraft samtidig med aftale om EF-patenter. Industriministeren udfærdiger bekendtgørelse herom.

§ 4

Stk. 1. Aftale om EF-patenter kan ratificeres på Danmarks vegne.

Stk. 2. Beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kan, i det omfang det er fastsat i aftale om EF-patenter og i artikel 63, stk. 3, i Den Europæiske Patentkonvention, som ændret i München den 17. december 1991, udøves af de institutioner, der er nævnt i aftalen.